Rijswijk

FORUM STAD EN SAMENLEVING VAN GEMEENTE RIJSWIJK
d.d. 27 oktober 2020

Aanwezig:

Voorzitter: de heer R. v.d. Meij

De heer E. Braam (BvR), mevr. M. Alberts (GL), Mevr. N. Kistemaker (GL), mevr. M. Pelzer (WIJ.), de heer C. Dolmans (D66), de heer R. Veerman (D66), de heer U. Oelen (VVD), de heer C. Sleddering (VVD), de heer M. van Enk (CDA), mevr. N. Kames (RB), de heer M. Weterings (RB), de heer A. Kooy (PvdA), mevr. W. van Nunen (PvdA), de heer D. Jense f.a. (OR), de heer P. v.d. Velde f.a. (GBR) en de heer M. van Reijen f.a. (GBR).

Forumgriffier : J. Hoefnagel

Pf. Houder: wethouder J. Keus:

later : weth. B. Lugthart, weth. A. v.d. Laar, weth. Mevr. J. Besteman en weth. Mevr. L. Bentvelzen.

1. Algemeen spreekrecht

Geen insprekers

2. Vaststellen agenda

De voorzitter: De vaststelling agenda, agendapunt 2. Voorstel is om nu bij agendapunt 3 te beginnen met de korte presentatie met betrekking tot het Kader Besteding Eneco-gelden door wethouder Keus. Daarna hebben we daar dan vervolgens een debat over en vervolgens dan Tweede Halfjaarrapportage en het raadsvoorstel met betrekking tot de gemeentelijke belastingheffingen voor het jaar 2021. Forum stemt hiermee in.

Dan voordat we dan beginnen met de vergadering wil ik in ieder geval twee nieuwe fractieassistenten van harte welkom heten in deze vergadering van Gemeentebelangen Rijswijk, de heer Peter Van der Velde en Michel Van Reijen.

3. Besteding Eneco-gelden

De voorzitter: Ik wil beginnen met agendapunt Besteding Eneco-gelden en Wethouder Keus in de gelegenheid stellen daar een korte presentatie over te geven. Wethouder Keus aan u het woord.

Wethouder de heer Keus: Ja, het is alweer een tijd geleden, ik denk 4 februari dat we nog echt toch in een andere wereld leefden, in deze zaal het historisch besluit genomen om de aandelen Eneco te verkopen. Een

historisch besluit was het, met ook een behoorlijk mooie meevaller 72,5 miljoen en om te bewijzen dat het echt is overgemaakt, u ziet het hier klein 72.451.000 om precies te zijn en dat is niet elke dag dat je dat op de bankrekening bijgeschreven krijgt.Dat is inderdaad niet mijn persoonlijke bankrekening dat heeft u goed geconstateerd, voorzitter. Dat is inderdaad de bankrekening van de gemeente. Voorzitter, nu is het natuurlijk, u heeft al meerdere keren in de raad is verzocht het college om met voorstellen te komen. Het college heeft eerst aan u daarentegen weer voorgesteld om eerst afspraken te maken en kaders te stellen, spelregels af te spreken met elkaar voor als we dan komen met investeringsvoorstellen. Waaraan zou dat dan moeten voldoen? In welke mate draagt het bij aan het toekomstbestendig maken van Rijswijk? Daarbij en het is natuurlijk voor mij als wethouder financiën om ook te letten op onze financiële gezondheid. Een eerste stap die we daarin hebben gemaakt en ook in navolging van de motie die is ingediend toen bij de raad is om dekking te zoeken voor de wegvallende dividendopbrengsten. Dat is met het vaststellen van de begroting van 2020 geregeld en zodoende is dit bedrag in zoverre vrij besteedbaar, dat daar in ieder geval voor het dividend geen oplossing meer gezocht hoeft te worden, maar dat dat dan reeds is gedaan. Wij opereren natuurlijk hier niet in een contextloze wereld. Ik noemde net al 4 februari was een andere werkelijkheid waarin we leefden dan nu, betekent dat we te maken hebben niet alleen als gemeente, maar heel de wereld met de gevolgen van corona, die ook hier in Rijswijk ingrijpen op ons sociaal, economisch, maatschappelijk, cultureel, sportief leven en waar we nog voorlopig ook daar de impact van zullen merken en ook ons handelen daarop zullen moeten aanpassen. Een ander risico waar we rekening mee moeten houden is de grondexploitatie Rijswijk Buiten. Dat zit er allemaal in principe goed uit. De huisverkopen, mensen staan nog steeds in de rij om woningen te kopen, er wordt tempo gemaakt, maar we kunnen niet ontkennen dat er voor een flink bedrag ook nog aan risico's en aan boekwaarden hebben staan die wel zal moeten worden afgebouwd en inderdaad ook met de gevolgen van corona is het ook maar de vraag hoelang inderdaad die woningmarkt ook gewoon blijft functioneren. Dus het is zaak ook om Rijswijk Buiten, de boekwaarde daarvan ook met een goed tempo af te bouwen, zodat ook het risicoprofiel van de gemeente verbetert. Het derde punt waar we speciaal ook de aandacht op zouden moeten richten zijn de gevolgen van de kosten in de jeugdzorg en de Wmo. Wij hebben afgelopen september ook als college de raad geïnformeerd dat daar weer behoorlijke kostenoverschrijdingen te constateren waren, waar nu van wordt voorgesteld in de begroting voor 2021 en verder om die in de risicoparagraaf op te nemen. Het college heeft ook voorgesteld om met een actieplan te komen om die risico's beheersbaar te maken en echt om grip te krijgen op die kostenontwikkelingen daar, maar nog steeds hangt dat wel in de lucht voor een totaalbedrag van 4 miljoen in de risicoparagraaf, waar we rekening mee moeten houden en waar we ook in financiële zin ook op voorbereid moeten zijn en die risico's ook op moeten kunnen vangen. De laatste, dit is niet een volledig lijstje, maar het zijn wel de risico's waar we graag toch wel even de aandacht voor willen vragen en dat is de herverdeling van het gemeentefonds waarvan het nog niet zeker is hoe die gaat uitpakken ook voor de gemeente Rijswijk. Dus dat zijn de risico's. De financiële gezondheid is ook één om zorgen te maken. We zijn niet de enige gemeente in Nederland, maar we moeten daar wel ook als gemeente Rijswijk zeker rekening mee houden dat we veel risico's zien en ook gewoon grip op de begroting moeten hebben, maar ook om die risico's waar die we hebben en die impact die het kan hebben om die op te kunnen vangen. Dus daar moet ook in het kader van deze discussie over de Eneco-gelden moeten we dat ook in ogenschouw nemen. Daar komt nog bij de krapte op de lopende begroting en de tekorten die zich daar voordoen. Dat betekent dus dat de raad afwegingen moeten maken en daarvoor hebben we als kaders de Ambitie Rijswijk 2030, de Stadsvisie, die in 2016 is opgenomen in alle beleidskaders die daaronder hangen, het Investeringskader waar we het straks met elkaar over gaan hebben en wat uiteindelijk daaruit zou moeten voortkomen is een langetermijninvesteringsplan en ook een financieel beleid, een financiële visie op hoe wij inderdaad kijken naar de risico's en hoe wij onze financiële gezondheid willen vormgeven. Dan hebben wij bij het kaderdebat de volgende koers daarvoor voorgesteld en dat betekent in vier jaar toegroeien naar een neutraal profiel. Je ziet het tabelletje eronder die u al in meerdere documenten bent tegengekomen. Er staan

een aantal kengetallen die in samenhang iets zeggen over de financiële toestand van onze gemeente. We hebben het over de solvabiliteit, netto schuldquote, weerstandsratio, grondexploitatie, daar kunnen we later nog heel even iets dieper op ingaan, maar u ziet een solide profiel, een neutraal profiel en een risicoprofiel. U ziet inderdaad dat de huidige stand van zaken 2019 op al die onderdelen delen Rijswijk slecht scoort. En als je dat ook vergelijkt met gemeenten met eenzelfde soort omvang qua inwoners dat wij het ook in die groep gemeenten het niet best doen en dat we daar echt ook verbetering in moeten aanbrengen. Er hebben ook een aantal raadsleden vragen gesteld inderdaad over enkele van die kengetallen en wat dat nou precies zegt. Het is niet zo dat als je dat geïsoleerd kijkt naar de solvabiliteit of alleen naar een netto schuldquote dat daar iets absoluut over te zeggen is over hoe het staat met de financiële gezondheid van Rijswijk, maar als je dat in samenhang bekijkt kan je daar wel uitspraken over doen en wat je dan ziet is dat we wel in een risicovol profiel zitten en dat het college voorstelt om in een tijdspad van vier jaar meer toe te groeien naar het neutrale profiel. Ja, waarom vier jaar? Ik kan ook kiezen voor om dat in één jaar of twee jaar te willen of over tien jaar. Wij menen als college dat vier jaar een termijn is waarin je en inderdaad gewoon substantieel kan werken aan je financiële gezondheid, maar tegelijkertijd ook die broodnodige investeringen in stad kan blijven doen. Dus vandaar de afweging om vier jaar te gebruiken en neutraal, omdat solide, zoals u ziet, een nogal lastige, ik wil niet zeggen onhaalbare, maar zodanig aanpassing van het beleid nodig heeft, dat het echt heel lastig wordt om nog te blijven investeren in de stad. Dus vandaar het neutrale profiel. Nogmaals kengetallen zijn niet normatief. Dus in het kader van het toezicht vanuit de provincie is daar niet één op één, dat zij kijken van u zit nu in dit profiel of u scoort slecht op dit kengetal en daarom komt u onder toezicht te staan, maar het geeft ook de provincie wel een inkijk hoe het staat met de financiële gezondheid van de gemeente, maar het zijn dus geen normatieve kengetallen. Nogmaals wij hebben dit voorgesteld als college, maar uiteindelijk is het uw raad die bepaalt over deze koers en of dit inderdaad ook uw opvatting is over hoe de financiële gezondheid hoe die ingevuld moet worden en uiteindelijk krijgt dat zijn beslag ook in alle documenten, nota, reserves en voorzieningen, weerstandsvermogen en risicomanagement die nu in ontwikkeling zijn en in december ook in de raad besproken zullen worden. Eerst even een … Het gaat even omdat het iets visueels weergeeft, solvabiliteit hadden we het net over, aan de linkerkant ziet u de solvabiliteit Rijswijk, meest rechtse, dat wordt een hele kleine. Ik zie dat het even inzoomen wordt en dat wordt lastig. Laat ik het even ook omwille van de tijd als we naar de solvabiliteit kijken aan de linkerkant, links bovenin en dan is Rijswijk is dan rechts onderin dat geeft het beeld van hoe de solvabiliteit er nu voor staat en aan de rechterkant ziet u dus met het voorstel wat wij vanuit het college hebben gedaan om 20 miljoen toe te voegen, ziet u ook dat het gelijk een sprong maakt, dit solvabiliteit hier. Solvabiliteit zoals u wellicht weet is de verhouding tussen het eigen vermogen en het totale vermogen, dat betekent dat hier de volledige omvang van de Eneco-gelden, dus de ruim 70 miljoen daarin wordt meegenomen, daarin kom je dus in één klap met de solvabiliteit boven die ondergrens terecht, maar dat is iets anders ten opzichte van het weerstandsratio en dat is toch een belangrijk kengetal, het geeft aan in hoeverre we in staat zijn om de risico's die wij zien, die ik net heb genoemd, in hoeverre wij in staat zijn om die op te vangen en ja, daar is wel meer voor nodig dan alleen die 20 miljoen. Daarvoor zal de komende vier jaar toegegroeid moeten worden naar dat neutrale profiel waar ik het net over had. Onder ziet u de algemene reserve, de ontwikkeling van de afgelopen jaren en je ziet dat dat echt met flinke sprongen achteruitgaat en dat door het toevoegen van 20 miljoen dat dat weer een sprong naar boven maakt. Voorwaarde daarbij is natuurlijk wel dat wij ook in de begroting structureel evenwicht gaan bereiken, want als we inderdaad jaar op jaar met tekorten blijven, verdwijnt ook de opgebouwde algemene reserve ook weer als sneeuw voor de zon. Dus dat is daar wel voorwaardelijk aan. Dat ten aanzien van de financiële gezondheid, maar waar we hier eigenlijk ook voor komen is wat zijn dan de spelregels, hoe ziet het college de spelregels als het gaat dan om het bedrag, om de circa 50 miljoen die ingezet dan zou kunnen worden voor investeringen in de stad en daarvoor hebben wij een concept Investeringskader naar u toegestuurd. Nadrukkelijk is het een concept, omdat wij hier graag ook van u willen ophalen wat u ervan vindt allereerst,

maar ook waar u ruimte ziet voor verbetering of voor verscherping of u gewoon nog toelichting nodig hebt. Die informatie die kunnen wij meenemen en ook dan verwerken uiteindelijk dan in een definitief Investeringskader. Waarom een investeringskader? Het helpt, het kan u helpen, het kan het college helpen om toch op enigszins objectieve en wat meer neutrale manier te kijken naar een voorstel en of dat voldoet aan het beeld wat u heeft, wat wij met elkaar collectief, gezamenlijk hebben van is dit een investering die inderdaad kan bijdragen aan het toekomstbestendig maken van Rijswijk. Het bestaat uit regels en een aantal uitgangspunten. De regels waarvan wij denken dat het goed is om die te hanteren. Dat is onder andere door bij elke investering een maatschappelijk kosten-batenanalyse toe te voegen. Ook om sowieso ook de reserve in te stellen, een bestemmingsreserve één of meerdere in te stellen en daar ook duidelijke doelstellingen aan hangen, kaders, looptijd en allerlei andere kenmerken die u als raad kan meegeven aan zo'n bestemmingsreserve en vooral ook u als raad daar ook zelf over te laten gaan. U kunt zelf afwegen om dat mandaat bij het college om dat daar te leggen of om al die investeringen zelf gewoon als raad uiteindelijk ter goedkeuring voorgelegd te krijgen. Wij stellen ook voor om het college daar wel elke twee jaar daarvoor verantwoording voor te laten afleggen, separaat naast de andere P&C-producten. Daarnaast hebben we een aantal uitgangspunten, hebben wij voorgesteld, waarvan u kennis heeft kunnen nemen. Waarbij het nadrukkelijk gezegd moet worden ook dat dat richtinggevende criteria zijn, geen absolute criteria dat bij het niet voldoen van een criterium dat een investering niet door zou kunnen gaan, maar het helpt om dat integraal op die manier te bekijken en om gezamenlijk de criteria af te gaan om te kijken of je inderdaad in gezamenlijkheid tot een weloverwogen besluit kan nemen om een voorstel wel of niet aan te nemen. Dus het is ondersteunend bij de afweging en besluitvorming en niet absoluut. Dat betekent dat ook investeringsvoorstellen die in alle criteria rood zouden scoren alsnog weloverwogen toe besloten zouden kunnen worden, maar dan is wel in het proces is daar wel en ook tijdens de behandeling van het voorstel zijn al die elementen wel meegenomen en kan daar wel of niet rekening mee worden gehouden. Ik denk dat het hier omwille van de tijd even bijhouden dat we dan gewoon de eerste termijn de raad in staat kunnen stellen om te reageren. Daar kijk ik naar uit. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Hartelijk dank, wethouder Keus, voor de presentatie. De presentatie staat inmiddels ook op iBabs voor degene die het nog willen nazien. Zoals aangegeven gaan we nu een beeldvormende ronde vormen met elkaar doornemen om het college te voorzien van opmerkingen, aanvullingen, reactie op het stuk wat nu voorligt. Daarvoor zal ik de fracties aflopen en ik wil beginnen met de fractie van GroenLinks om haar reactie te geven.

Mevrouw Alberts GL: Ja, dat klopt. Ja, voorzitter vanavond staat wederom de bespreking van de besteding van de Eneco-gelden op de agenda van dit forum in dit geval. Een bespreking die we wat GroenLinks betreft al veel eerder hadden moeten voeren, namelijk voor 4 februari, want toen stemde de raad in meerderheid in met de definitieve verkoop van de Eneco-aandelen aan Mitsubishi. Dit college, deze wethouder weet ons iedere keer weer teleur te stellen als het gaat om de Eneco-gelden. Niet voorafgaand aan de verkoop een raadsvoorstel waarin de raad de kaders vastlegt, maar nu een informatiebrief met een op meerdere manieren interpreteerbare wegingskader. De uitgangspunten zijn wenselijk, maar niet voorwaardelijk, zo lezen we in de brief. Een grote pot met geld zonder voorwaarden, dat is vragen om moeilijkheden. De opbrengsten van de verkoop van de Eneco-aandelen zijn eenmalig. Dus we hebben maar één keer de kans om ze goed te besteden. Daarom zijn heldere, inhoudelijke kaders nodig. We moeten niet snoepen uit de pot puur voor korte termijn plezier, maar investeringen doen die voor de lange termijn renderen. Het zou echt zonde zijn om de gelden alleen maar te gebruiken om in de algemene reserve te storten. Het grote grabbelen en graaien uit de pot van 71 miljoen is druk gaande niet in de laatste plaats door het college zelf. Zo nam ze in de Kadernota al 20 miljoen weg om in de algemene reserve te storten en sorteert dit college in de Tweede Halfjaarrapportage,

waarover we later vanavond nog komen te spreken, al voor op het gooien van de Eneco-gelden in de bodemloze put die de eerder geschetste tunnel onder de Prinses Beatrixlaan voor onze gemeente zal zijn. En eigenlijk is dat ook niet zo gek als je niet met elkaar duidelijke kaders stelt waar de gelden aan moeten worden besteed. Het nu geformuleerde wegingskader is veel te algemeen. Het geeft nog steeds geen inhoudelijke kaders mee. Waarom een fonds instellen als je er toch alles uit mag trekken? Wat is nou het verschil met gelijk die 71 miljoen in zijn geheel naar de algemene reserves storten? De vraag kan dit college wel verstandig omgaan met de eenmalige opbrengst van meer dan 70 miljoen lijkt te zijn beantwoord. Het college heeft geen duidelijke, eenduidige visie. Ze doet maar wat. En de coalitie lijkt het allemaal prima te vinden. Slim investeren dat is wat we met ze allen zouden moeten willen. Slim investeren in de verduurzaming van de Rijswijkse energievoorziening. Dat was voor GroenLinks in 2017 een belangrijke voorwaarde om in te stemmen met het principebesluit tot het afbouwen van het aandelenbelang en dat hebben we in de loop van de tijd meermaals herhaald. Andere Rijswijkse partijen onderschrijven dit kader op één of andere manier ook in hun verkiezingsprogramma. Voor een voorbeeld van hoe de uitwerking van investeren in de verduurzaming van de energievoorziening eruit kan zien hoeven we alleen maar net over de gemeentegrens te kijken naar de aanpak in Den Haag. Daar heeft het college vier pijlers geformuleerd. Een pijler voor het verduurzamen van bestaande woningen door isolatie of andere duurzame maatregelen. Een pijler voor het verduurzamen van de eigen gebouwen, het maatschappelijk vastgoed en sportlocaties. Onder deze pijler valt in onze gemeente bijvoorbeeld De Blokhut van het Wilhelminapark. Vervolgens heeft Den Haag een pijler om die verduurzaamde gebouwen en woningen aan te sluiten op schone warmtebronnen en als laatste een pijler voor het duurzamer maken van de openbare ruimte, bijvoorbeeld door ledverlichting en de aanleg van laadpalen voor elektrische auto's. Om in te gaan op de ledverlichting in deze pijler, hoeveel procent het gemeentelijk elektriciteitsverbruik is toe te schrijven aan de straatverlichting, is in Rijswijk niet inzichtelijk, maar het is wel bekend dat dit een behoorlijk percentage is. Het zou goed zijn als dit inzicht er wel komt en dat we een deel van de Eneco-opbrengst gaan gebruiken voor het verduurzamen van die verlichting. Dat sluit ook goed aan bij de overgenomen motie Donker waar het kan, licht waar het moet. De rest van het geld wil het Haagse college inzetten voor adaptief beleid, zodat kan worden ingespeeld op nieuwe ontwikkelingen en innovaties in de toekomst. De buren hebben de inhoudelijke kaders helder, nu Rijswijk nog.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Alberts. Dan ga ik over naar Beter Voor Rijswijk, de heer Braam.

De heer Braam BvR: Voorzitter, dank u wel. Ik heb me in eerste instantie even beperkt tot de kaders in iedere geval die we voor ons hebben liggen en of het nu drie maanden duurt of in dit geval negen maanden vanaf het moment dat het geld beschikbaar is dat vinden wij wat minder belangrijk. Het belangrijkste is dat er op een zorgvuldige wijze met de centen wordt omgesprongen. Op zich 20 miljoen euro in de algemene reserve zetten dat betekent niet dat we het geld kwijt zijn, maar het is in ieder geval wel een zekerheid zoals dat gaat om de rugdekking die we als gemeente hebben, dus dat vinden we alles Beter Voor Rijswijk sowieso een verstandige zet om die reserve in ieder geval op niveau te brengen en u weet het, het is altijd het potje geld wat we nodig hebben in onzekere tijden en daar leven we in zeker ook nu nog eens een keer corona over ons heen is gekomen. Dan vooral dus de andere gelden, Beter Voor Rijswijk heeft met name zich gericht op zaken, echt investeringen in het Rijswijk waar je ook enige voordelen uit kan halen en dan kunt u onder andere denken aan zaken die wellicht al in de begroting staan op de langere termijn, maar die je dus op die manier uit de begroting zou kunnen halen waarmee je dus de lasten die in de begroting staan daarmee in iedere geval kan verkleinen. Dat is even zomaar een voorbeeld wat ik noem. Ik zal het wat meer preciezer maken. Op een moment als er geld ingepompt moet worden om bijvoorbeeld die garage die we als belangrijke wens hebben voor onder de vijver, normaal is het zo dat die investeringen moeten natuurlijk terug kunnen komen, de afschrijving daarvan, moet je dus terug kunnen zien in je begroting. Nou staan daar natuurlijk inkomsten

tegenover op het moment als daar auto's in parkeren, maar op het moment als je deze investering vanuit de Eneco-gelden zou doen dan betekent dat wel dat je één heel vrij bent in het vaststellen van de inkomsten die je denkt te kunnen genereren in die garage, dat sowieso, de afschrijving die zie je in iedere geval niet meer, maar dat betekent wel dat je een inkomstenbron genereert voor je begroting. Dus zeker op de langere termijn heb je daar alleen maar profijt van. Je kan wat vrijer met de Schouwburg, Trias, de bibliotheek en uiteraard onze gemeente kijken van hoe gaan we om met deze garage, geven we één uur vrij parkeren bij wijze van spreken, zodat de mensen in staat zijn om een rijbewijs of paspoort te halen zonder dat ze onnodig op kosten worden gejaagd of zoals dat bijvoorbeeld hier met de garage wel het geval is. Dan ja, wat ook belangrijk is, is what you see is what you get. Het buitengebeuren van Rijswijk, wij vinden het sowieso belangrijk dat investeringen die daar gedaan worden, misschien komen ze dan financieel in directe zin niet terug, maar het komt zeker terug als het gaat om het welzijnsgebeuren van de inwoners. Inwoners die houden nou eenmaal van als hun omgeving netjes, opgeruimd uitziet en dan praten we niet alleen over vuilnis, het grofvuil wat we op straat met regelmaat van de klok terugvinden, maar ook van de groenbeleving die de afgelopen jaren natuurlijk absurd was, want ik heb geen ander woord daarvoor, maar we dachten dat we in het voorjaar mooie stappen konden maken, maar tot onze grote verbazing werden we pas heel laat geïnformeerd dat nog niet eens net ingezette actie om dus de achterstanden in te gaan halen dat daar direct een einde aan werd gemaakt, zodat we feitelijk maar een heel klein stukje verbetering zagen en de rest van Rijswijk moest het weer doen met alle ellende die we in het groen tegenkwamen dan praten we onder andere over de beruchte berenklauwen die we maar niet wegkrijgen, maar ook gewoon überhaupt het andere onkruid of de bijenvangers volgens sommige partijen. In onze optiek is het gewoon pure onkruid. Dat is ook belangrijk de burgers die zien graag een opgeruimd Rijswijk. Dan een stukje veilig Rijswijk. Daar willen we ons ook graag op focussen. Veilig in de wat bredere zin, niet alleen als het gaat om de inzet van de Boa's, die straks een knuppeltje mogen dragen per 1 januari aanstaande, maar denk onder andere ook gewoon aan het veilig oversteken. We hebben dat wel eens vaker aangekaart hier en uw collega Lugthart die zou er onderzoek in ieder geval naar doen, maar de zebrapaden onder andere dicht bij de ouderencentra maar ook bij de Rijswijkse Schouwburg, dat is voor ons een must om dat daar te laten komen, maar denk onder andere ook aan het doortrekken van de zebrapaden op plekken waar je fietspaden hebt. Het is natuurlijk gewoon een raar fenomeen dat je op de weg dan wel een zebrapad ziet, maar vervolgens op het moment als je het prachtig mooi aangelegde asfaltpad ziet liggen, dat daar geen zebra is aan te treffen, dat is natuurlijk doodzonde. Daar zou zeker voor de langere termijn wat zorgvuldiger naar om moeten worden gekeken, kan wellicht ook met een plukje Eneco-geld. Ik ga het niet veel langer maken dan het is. Op zich één van de suggesties van GroenLinks vond ik op zich wel goed, als het gaat om een investering in de verlichting, want daar valt zeker ook met die investeringen daar fors geld op te verdienen met de minder kosten die je dan hebt met de nieuwe verlichting. Daar wil ik het graag bij laten, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, de heer Braam. Dan ga ik over naar de VVD. De heer Oelen.

De heer Oelen VVD : Dank u wel, voorzitter, en dank college voor dit voorstel en al het werk wat u daarin heeft verricht. Het vertrekpunt en u zei het wethouder Keus net ook al, is de context waarin Rijswijk verkeert en dat is de financiële context en dat is dat we een hoog risicoprofiel kennen en dat is als gevolg van de wereld om ons heen, de dingen die daar gebeuren, maar dat is ook door keuzes die in Rijswijk in het verleden zelf zijn gemaakt bijvoorbeeld over Rijswijk Buiten. Wat ons wel verbaast en daarop graag nog een reactie van deze wethouder waarom andere keuzes die wat ons betreft ook vrij hoog risicovol zijn, waarom die daar niet toe worden benoemd, zoals bijvoorbeeld het Huis van de Stad of de gedachte om zelf voor huisbaas te gaan spelen in Rijswijk, terwijl u net ook zegt dat het nog maar de vraag is hoe de woningbouw zich gaat ontwikkelen. Kunt u daar straks misschien nog iets nader op ingaan? Rijswijk staat er slecht voor, dat heeft u

ook glashelder duidelijk gemaakt met al uw cijfers en bij de behandeling van de Kadernota is indertijd ook de keuze aan de raad voorgelegd om 20 miljoen bij te plussen vanuit de opbrengst van de Eneco-gelden om de verschillende cijfers wat beter naar de groene kant te helpen. U weet de VVD was daar niet per se een groot voorstander van, maar dat is inmiddels wel gebeurd. En dat is dan maar weer een soort van geluk bij een soort van ongeluk dat die Eneco-gelden naar ons zijn gekomen waarmee dit college toch de wat rode cijfers wat kunnen ombuigen naar wat groene cijfers. Het is een gepasseerd station, maar wel één die 20 miljoen heeft gekost en die uiteindelijk ons gaat beperken tot datgene waar we over wel kunnen praten en dat is die 50 miljoen. Het is daarom nu ook tijd om verdere onbezonnenheid te voorkomen om verstandig om te gaan met die 50 miljoen en daarvoor stelt u ook een kader voor, een Investeringskader Eneco, zoals dat dan heet. Laat ik gezegd hebben de gedachte, de voorwaarden die in dat kader staan die het college in dat kader schetst die zijn helemaal niet verkeerd bedacht. Daarvoor dus ook complimenten aan het college. Alleen er komt natuurlijk altijd een maar. De VVD vraagt zich af en mevrouw Alberts doelde daar ook al op, is het allemaal wel scherp genoeg, is het niet te vrijblijvend. Ik lees bijvoorbeeld: de uitgangspunten zijn wenselijk, maar niet voorwaardelijk. Een projectvoorstel hoeft niet aan alle punten te voldoen, dat zou te veel beperken. Naar mijn opvatting is dat niet het begin waarmee je begint op het moment dat je uitgangspunten of voorwaarden gaat creëren, want daarmee zeg je eigenlijk alles wat hierna wordt geschreven, kunt u gelijk overboord gooien, want het doet er niet toe, want dan zou het te veel beperkend zijn. Ik denk dat het goed is en graag uw reactie erop, als het college hier toch ietsjes directiever, ietsjes sturender in zou gaan zitten, dat die uitgangspunten, die voorwaarden dat die echt uitgangspunten zijn en echt voorwaardelijk zullen zijn. Het kader zelf dan. U heeft er ook wel iets over gezegd. Je ziet in die tabellen groen, donkergroen, lichtgroen, een soort van oranjeachtig en op mijn iPad een oudroze, zullen we maar zeggen, dat zal waarschijnlijk rood zijn en u zegt ook van ja op het moment dat iets in het rood scoort dan wil dat niet zeggen dat het direct diskwalificeert. Dat hoor ik u net in de presentatie zeggen en ik had het inderdaad ook niet in het verhaal teruggelezen, maar dat is eigenlijk toch apart, misschien dat het bij één rood niet diskwalificeert, maar op het moment dat het bij twee of drie in het rood zit, dat het dan gaat diskwalificeren, dat is toch logisch, want wat draagt het dan nog eigenlijk bij aan de stad. Kunt u daar misschien op reageren? En zou u het ook niet met mij eens en met de VVD eens zijn dat het logisch zou zijn om daar toch iets over in dat kader op te nemen, om toch wat meer directiever in dat kader op te nemen: indien een voorstel een projectvoorstel scoort op twee, drie, één, wat dan ook rood, gaat het sowieso niet door. De normen die het college in het kader schetst, kun je duiden als open normen. In mijn professionele werk ben ik heel erg gewend om met open normen te werken, dat maakt ook dat mijn werk heel erg leuk is, maar ik weet ook dat het altijd gedonder oplevert, het levert altijd ruzie op, want ja ik vul de norm zo in en jij vult de norm zo in en wie heeft er dan gelijk. Dus mijn dringende oproep aan het college en graag zo meteen ook daarop uw reactie. Zou het niet heel verstandig zijn om op voorhand daar al wat invulling aan te geven. Om op voorhand al na te denken, hoe willen we nou eigenlijk naar die normen gaan kijken. Ik snap heel goed hoor dat het werk gaat opleveren, maar goed, ik denk dat dat vertrouwd is aan dit college en aan het ambtelijk apparaat en zo niet dan huren jullie gewoon een externe in, het college is daar in ieder geval heel goed in, dus dat zal in deze ook wel gaan lukken, maar ik denk echt dat de inzet in dit stadium om die normen al meer in te vullen dat dat heel erg veel gedoe gaat voorkomen achteraf. De voorstellen, de moties, de amendementen we horen het net al in de bijdragen van GroenLinks en BVR voor mij die vliegen jullie nu al om de oren. We zijn nog geen tien minuten over dit kader aan het spreken en alle ideeën komen al over tafel. Laat staan hoe we hier zo meteen over gaan spreken. Kortom meer normatieve kader, meer dirigerend, meer directief. Iets waar wij als raad ja tegen zeggen om daarna pas over de voorstellen en over de invulling te gaan spreken. Nu gaat het waarschijnlijk straks alle kanten op. Met alle respect voor alle ideeën en alle wensen, maar we moeten met z'n allen willen dat wij hier met een verstandige, goede manier mee omgaan, wat goed is voor de stad en waar we over 10 jaar, 20 jaar ook nog van kunnen zeggen dat waren verstandige beslissingen geweest. Kunt u daar zo op reageren? Tot slot nog de

uitgangspunten rondom de governance. Ook wederom verstandige voorstellen, deels open deuren, want staatsrechtelijk zo voorgeschreven, maar goed, ben de kniesoor die daarop let, maar goed overigens verstandige voorstellen. Ik wil nog wel één concrete suggestie doen om het besteden van die gelden tot echt gedragen voorstellen te laten zijn. U zegt ook in de uitgangspunten: we streven naar een brede raadsmeerderheid. Waarom kiezen wij er niet voor, net zoals bijvoorbeeld bij al die belangrijke beslissingen in Den Haag, die grondwetswijzigingen heten, dat wij gewoon zeggen wij willen als raad pas een besteding doen op het moment dat 75 procent van de raad daarmee akkoord gaat, dat we zeker weten dat het een breed gedragen voorstel is, dat het geen koehandel is in een coalitie, niet alleen deze coalitie, maar ook de coalities die daarna komen waar de VVD ook wel weer in gaat zitten, maar dat het een breed gedragen voorstel is, waarmee we op een fatsoenlijke, goede manier de stad meebesturen. Graag ook daarop uw reactie. Tot zover, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, de heer Oelen. Dan ga ik over naar D66, dat is de heer Dolmans.

De heer Dolmans D66: Dank u wel, voorzitter. Ja, ik denk dat er gedegen voorwerk is gedaan door het college en ik vind in ieder geval een heel goed uitgangspunt dat zoveel mogelijk mensen worden betrokken bij de planvorming en dat iedereen kan meedenken. De versterking van het weerstandsvermogen was helaas noodzaak en de 50 miljoen die wordt als eenmalige kans neergezet waar we dan zorgvuldig over na moeten denken, maar D66 wil het juist niet als eenmalige kans zien, maar ook in lijn met de uitspraken van de raad in de vorige periode het geld duurzaam en duurzaam in meerdere opzichten inzetten. Het nu voorliggende kader is alleen nog financieel en procesmatig van aard. Met dit kader is het dan ook nog niet duidelijk welke plannen er straks op tafel komen en hoe de prioritering gaat lopen. Er is ruimte genoeg voor iedere wethouder om dus nu een soort van race in te zetten op projecten en die voor te stellen aan de raad. Wordt het dan wie het eerst komt en wie het eerst maalt? Of wordt er wel geprioriteerd op wat wij het belangrijkste vinden? Maar door wie dan en wanneer? Wat mij betreft in ieder geval ook door de gemeenteraad. We moeten concreet worden over de nader uit te werken projecten en dat aan de voorkant, want dat scheelt ook veel inzet van het ambtelijk apparaat, die anders projecten gaan ontwikkelen die eigenlijk helemaal geen voorkeur van de raad hebben. Voor D66 Rijswijk staat voorop dat de gelden verstandig moeten worden besteed namelijk door het verdienvermogen van de gemeente te vergroten dan wel de kosten in de toekomst besparen. Dat zal deze wethouder niet heel vreemd voorkomen, vermoed ik zo. Maar dan is er ook de consequentie dat we die opbrengsten, minder kosten ook weer via de begroting terug laten vloeien in een fonds waarmee we ook in de toekomst investeringen kunnen blijven doen en zo zorgen we ervoor dat het geld niet consumptief wordt besteed, maar rendement oplevert waardoor we kunnen blijven investeren in de stad. Wat D66 betreft zijn het vooral projecten die de infrastructuur verbeteren en de kwaliteit van de leefomgeving vergroten en dat nog steeds met de randvoorwaarden dat daarmee het verdienvermogen van de gemeente wordt vergroot of kosten in de toekomst worden bespaard. Ik kijk tenslotte ook met een schuin oog naar omliggende gemeenten zoals Den Haag, al eerder genoemd, waar volledig wordt ingezet op duurzaamheid en energietransitie of Rotterdam dat kiest voor investeren in de economie van de stad en ook de energietransitie. Samenvattend wil D66 dat voor ieder project, gefinancierd uit de Eneco-gelden, duidelijk is wat het oplevert en hoe en wanneer deze opbrengsten terugvloeien in het Eneco-fonds, wat ons betreft is dat een voorwaarde voor de besteding van de gelden. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, de heer Dolmans. Ga ik over naar de fractie van het CDA, de heer Van Enk.

De heer Van Enk CDA: Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, er zijn vanuit de raad verschillende fracties geweest die aangedrongen hebben op deze nota en een discussie in een aparte forumbijeenkomst. En ik vind het wel

interessant om te zien hoe de verschillende fracties tot nu toe reageren op het stuk wat nu voorligt. Laat ik beginnen zelf mijn mening te geven. Ik vind het een goed verhaal. Ik vind het hele goede uitgangspunten die er in de nota staan voor een gezond financieel beleid om dat te voeren en ook een goed afwegingskader om nieuwe investeringen met de 50 miljoen van Eneco te gaan doen, maar je hoort dus in de discussie tot nu toe al partijen die zeggen van nou ik heb al wel wat concrete ideeën, er is een partij die zegt dit vind ik geen goed stuk, het college doet maar wat en er zijn partijen die vragen om het uitwerken eerst van deze kaders tot strakke normeringen en vragen ook waarborgen om niet met een handeltje te beginnen maar met een gekwalificeerde meerderheid beslissingen te gaan nemen, zodat we altijd kunnen waarborgen dat we in het belang van de gemeente en vooral van de financiën handelen. Ik apprecieer de goede bedoelingen achter deze verhalen, maar ik denk wel degelijk dat nu we een aantal gezonde uitgangspunten op papier hebben, dat we ook als raad ons moeten laten uitdagen om voorstellen te gaan doen straks, nu voor de besteding daarvan en ik ben het met de heer Dolmans eens, dat kunnen we beter doen voordat we ambtenaren aan de uitwerking laten beginnen. Ja, als dan de ene partij dat in de duurzaamheid ziet en een andere partij stelt voor om daar de parkeergarage mee te financieren dan kun je beide voorstellen volgens mij heel goed afzetten op de criteria die in deze nota staan en dan kom je op dingen als: hoe groot is de kans dat de investering zich financieel terugbetaald? Wat is het maatschappelijk rendement van de investering? En daar kun je op basis van deze criteria een hele goede discussie met elkaar over voeren, dat doen we normaal ook op basis van onze eigen verschillende politieke uitgangspunten, maar dit is een handvat bij die discussie om het ook te zetten tegen een financieel gezond beleid van de gemeente. Dat is de waarde van deze notitie en daarom zou ik hem zo graag willen omarmen. Ik zou hem ook niet verder willen uitwerken, want het blijft een politieke keus waar je voor gaat. En het is niet zo dat we of een parkeergarage of een investering in de energietransitie moeten doen, ik denk dat het recht doet ook aan het complete scala van deze gemeenteraad, als we daar verschillende voorstellen in kunnen honoreren straks met elkaar. Dat vind ik niet een soort koehandel, dat vind ik gewoon gezond elkaar wat gunnen en kijken naar een evenwichtige spreiding over de verschillende politieke inzichten die hierover kunnen bestaan. Ik wil vanuit CDA graag een eerste voorschot doen en dan kom ik op waar de heer Oelen over sprak, beetje badinerend, huisbaas spelen is ook een risico. Ik denk dat het zeer de moeite waard is om het onderzoek voort te zetten wat het college is gestart om te kijken in hoeverre het mogelijk is om met de gemeentelijke investering, de gemeentelijke inbreng in het middensegment woningen in de huursector te gaan bouwen en als daar een impuls van die gemeente ook financieel voor nodig is dan zou ik denken zo globaal toetsend dat je daar heel goede argumenten voor zou kunnen hebben om daar gelden uit het fonds voor in te zetten, hoe dat precies uitpakt qua leningen of het vanuit het fonds, dat maakt mij niet zoveel uit, maar het doel dat vind ik een heel nastrevenswaardig doel, omdat dit verschillende belangen van onze gemeente behartigt, niet alleen het belang van de woningzoekenden in de enorme krapte in de markt op dit moment, maar ook het belang voor onze gemeente zelf als we bepaalde doelgroepen met functies en werkzaamheden, die we hier in de Randstad zo nodig missen, kunnen huisvesten. Ik heb daar eerder over gesproken, ik refereer gewoon aan mijn eerdere verhaal vorig jaar in de kaderdebatten met de begroting, maar dit lijkt mij een goed voorbeeld. Niet om die 50 miljoen daarin te stoppen, maar wel als een deel van de bijdrage die ik graag gehonoreerd zou willen zien, als de onderzoeken inderdaad het groene licht gaan opleveren, waar ik zelf op hoop. Ik hoop dat ook andere fracties dit soort voorstellen doen en dat we over een tijd, in de loop van het jaar tot vruchtbare investeringen kunnen komen voor Rijswijk. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, de heer Van Enk. Ga ik over naar de fractie van de PvdA, de heer Kooy of mevrouw Van Nunen. De heer Kooy.

De heer Kooy PvdA: Voorzitter, dank u wel. Ik heb goed geluisterd naar de collega's voor ons en ik heb het idee dat ik in een balzaal zit aan de zijkant en dat we allemaal naar het midden zitten te kijken waar niemand

aan het dansen is, misschien is dat mijn plek aan de zijkant nu, maar we zijn al negen maanden met het dossier bezig voor het besluit is genomen, we gaan ze inderdaad verkopen en nu ligt er een plaat op de draaitafel met wat kleurtjes van het kan rood, het kan groen. De heer Oelen geeft aan het is heel mooi, het zijn open kaders. Zelf ben ik een tijd auditor geweest, ik hou helemaal niet van deze open kaders, maar ik kan me voorstellen dat onze inwoners nu aan het afhaken zijn, want wat gaan we nu doen, leen ik heb even de stelling van de VVD. We hebben geen kaders met dit verhaal. We hebben een kleurplaat. Wat gaan we nu doen? En wanneer betrekken we onze inwoners wat we gaan doen met de diverse projecten? En welke projecten gaan het dan worden? Er is net gezegd bestemmingsreserves, pijlers. We maken veel te weinig stappen en als we het geld niet besteden aan de inwoners, met de inwoners dat kunnen we over 70 jaar nog zeggen, kijk we hebben het geld nog, maar hebben we wel goed om ons heen gekeken. We staan er niet florissant voor in deze wereld, maar we hebben wel mogelijkheden. De coronacrisis gaat een ontzettende impact hebben op onze samenleving en wij zitten te buigen over een papiertje met kleuren. Laten we dan die pijlers gaan inkleuren, zeggen wij van de PvdA en dan komen wij met een aantal voorstellen, niet van wordt het een verhaal, want ik kan D66 heel goed daarin begrijpen, wordt het een verhaal van wie het eerst komt, wie het eerst maalt, want dat willen we niet. Zijn het uitgaven of zijn het zaken die weer terug gaan komen en kunnen we ze nog een keer uitgeven? We moeten stappen maken. We moeten progressief voorwaarts zonder het geld over de balk te gooien en daarom wil ik maar gewoon vier pijlers neerleggen. We hebben net al gehoord wonen, ja woningen in de midden sector zijn heel hard nodig, maar ook sociale woningen voor diverse categorieën. Werkgelegenheid en economie, daar verwacht ik wel dat de VVD zich ook warm voor maakt in deze tijd. Het is geen geld weggooien als we economie stimuleren. We hebben de banen heel hard nodig in deze tijd en mensen van werk naar werk helpen, is één van de mogelijkheden die we nu kunnen openen, omdat we deze kans hebben. Welzijn een breed begrip het welzijn daar kunnen we wel wat mee. Jongeren, we hebben een dossier over jongeren en sociale uitgaven niet eens altijd de werkgelegenheid, maar wij willen binnen budget kunnen blijven. Ja, daar moeten we ook voor investeren. Jongeren kom ik heel weinig tegen, maar ook gewoon het bredere maatschappelijke welzijnswerk. Er zitten ouderen die steeds meer en meer in huis gekluisterd zijn en waar we binnenkort ook gewoon als het weer kan vol gas tegenaan moeten. De begroting geeft er weinig ruimte voor, maar gelukkig we hebben Eneco-middelen, een hele mooie pijler en daar zouden we best wat kunnen doen ook met basisbanen, die we aan het ontwikkelen zijn. En dan kan je zeggen dat is welzijn, je kan ook zeggen dat is economie. Dus het idee van sommige zaken kunnen in meerdere categorieën zijn, sommige kunnen echt rendement opleveren hartstikke goed uitgangspunt, maar laten we daar voorwaarts opgaan. En duurzaamheid is ook al een paar keer genoemd. Zeker. Er is gesproken in het verleden om geld te reserveren voor de tunnel op de Beatrixlaan. Er wordt gesproken over investeren in duurzame lampen. Het rendeert, het geeft weer terug. Dus ons voorstel zal zijn deel die 50 miljoen die over is in vier pijlers en laten we in die pijlers concreet gaan kijken hoe we het kunnen invullen, maar wel graag met de raad en met de inwoners. En laten we ook gaan kijken dat we naar projecten kunnen gaan die de inwoners aandragen. En dan kunnen we zeggen we gebruiken de Eneco-gelden op een duurzame manier om Rijswijk weer op de kaart te helpen en dan zijn we ook niet bang dat we gaten met gaten vullen, maar gewoon constructief kijken naar voorstellen die ervoor liggen. Dus ik kan best nog wel wat doorsturen naar de wethouder ook hoe wij dat gedacht hadden, dan hoeven wij nu hier niet de cijfers te staan. Maar mensen laten we eens weggaan aan die zijkant van die balzaal en laten we ons gewoon begeven tussen de mensen en deze mogelijkheden oppakken. Dus wethouder, wat vindt u daarvan? Neemt u mijn hand aan en reikt u de hand van mij ook aan de collega's aan? Want ik had die er graag bij willen zien vanavond, maar u zit er alleen. Gaan we met ze allen, met onze Rijswijkse samenleving er wat van maken? Of blijven we aan de kant van de balzaal zitten? Tot zover, de eerste termijn.

De voorzitter: Ik ga over naar de fractie Wij. Rijswijk, mevrouw Pelzer.

Mevrouw Pelzer WIJ.: Ja, dank u wel. Wat ons betreft is het Investeringskader zoals dit ook wel door volgens mij de heer Dolmans gezegd werd, een kader op financiën en proces en zijn wij hier erg tevreden mee. Juist het feit dat we eerst met een kader komen met een soort afwegingscriteria waaraan allerlei voorstellen afgewogen kunnen worden, lijkt ons een heel gedegen aanpak. Nu moet ik wel zeggen dat ik getriggerd werd door de heer Oelen dat het wellicht nog iets directiever kan, daar kan ik me bij aansluiten en misschien zou je inderdaad die normen verder moeten invullen. Het idee van die 75 procent meerderheid vind ik ook een hele mooie, had ik niet zelf verzonnen, maar een goed voorstel moet je gewoon erkennen als je het hoort. Ik hoor GroenLinks aangeven en dat hoor ik ook een aantal andere partijen dat er inhoudelijke kaders missen, dat is misschien ook nog iets, want de wethouder vroeg geef suggesties voor het verbeteren. Ik zei net al ik vind het stuk gewoon goed. Ik ben blij met deze procesmatige criteria aan het begin, met wat aanvullingen wellicht en misschien is het inderdaad goed om ook nog een keer een debat te voeren wat is dan de inhoud waarop we willen inzetten. Ik hoor wonen onder andere, infrastructuur, leefbaarheid, nou dat laatste geldt zeker ook voor ons, die leefbaarheid dat is een stuk waarvan ik sowieso vind dat zal bekend zijn inmiddels waar we meer aandacht aan moeten geven, niet alleen het economisch aspect, maar het leefbaarheidsaspect van allerlei voorstellen. Los van het feit dat ik het een goed idee vind om die normen wellicht nu iets aan te scherpen, zou ik daar één uitzondering van willen maken en dat is niet op een inhoud, niet meteen op een projectvoorstel, maar in het algemeen op innovatie. Innovatieve voorstellen daar moet je juist wel wat meer ruimte geven, dat wil niet zeggen dat je ze niet aan criteria moet afwegen, maar dat je wel iets meer ruimte moet geven, omdat je bij een innovatie aan de voorkant niet meteen weet wat het gaat opleveren. Volgens mij moet je dat vooral inderdaad langs de lijn van die MKBA houden die in de uitgangspunten staat, die maatschappelijke kosten-batenanalyse. En inderdaad, zoals D66 dat ook zegt, beoordelen of het leidt tot verdienvermogen omhoog of de kostenbesparing met als belangrijkste regel dat als je iets inzet, als je iets uitgeeft aan innovatie, moet dat aan de achterkant dus weer geld opleveren, op het moment dat het dat doet, kan dat geld terugvloeien in dat innovatiefonds. Dus voor mij hoeft niet het hele Eneco-fonds revolverend te zijn, maar in iedere geval een deel daarvan wel, dat moet echt revolverend zijn, zodat je continu een bepaalde basis hebt, een bepaald bedrag voor innovatieve dingen waarvan aan de voorkant heel duidelijk wordt aangetoond als we dit gaan doen, levert dat aan de achterkant geld op en een deel van dat geld stoppen we weer terug en zo kun je iedere keer opnieuw beginnen. En dat innovatiefonds als we daar nou echt eens een keer werk van willen maken van de innovatie bij ons in de gemeente dan moet het ook wel substantieel zijn, dan moet dat niet een paar ton zijn of 1 miljoen, dan moet je wel echt substantieel op inzetten, want anders is het eigenlijk op voordat je begonnen bent en wordt het nooit revolverend. Uit het innovatiefonds zouden dan ook de led lantaarns betaald kunnen worden. Zo zie je dat je volgens mij met een aantal criteria en een procesmatige afweging heel goed een afweging kunt maken waarbij je inhoudelijk verschillende wensen tegemoet komt en daar zal wellicht ook een deel van het Woonfonds uitbetaald worden, dat is immers ook innovatief. Tot zover.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Pelzer. Ga ik over naar Rijswijks Belang, mevrouw Kames.

Mevrouw Kames RB: Dank u wel, voorzitter. Er is inmiddels al heel wat gezegd door mijn collega's en wij zijn als Rijswijks Belang wel ons bewust daar is nu wel 72 miljoen binnengehaald voor de Eneco-gelden, maar ons dividend van 8 ton per jaar die valt wel weg. Wij zijn ook een voorstander van dat die miljoenen die er nu minimaal over zijn, 50 miljoen, geïnvesteerd moeten worden dat dat ook weer geld oplevert, maar omdat die Eneco-gelden veel meer zijn geworden als dat we eigenlijk gedacht hadden, zouden we het ook graag weer terug willen laten vloeien een beetje naar de Rijswijkers door bijvoorbeeld een lastenverlichting voor de Rijswijkers, de sportvelden die aangepakt moeten worden, de verlichting, de herbestrating, de handhaving, de cameratoezichten, het skatepark voor de jongeren, de groenvoorziening en de veiligheid. Dat zijn dingen die

vinden wij gewoon heel erg belangrijk en wij vinden dat ook die gelden voor de Rijswijkers gebruikt moeten worden. Dit was het voor mijn eerste termijn.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Kames. Dan ga ik over naar Gemeentebelangen Rijswijk. De heer Van der Velde.

De heer Van der Velde GBR: Mijn eerste optreden hier, waarvoor dank. Zien wij toch dat deze extra gelden eigenlijk toe moeten komen op langetermijnplanningen en een additionele bijdrage moeten zijn aan de ontwikkeling van Rijswijk in zijn algemeen, dit buiten de lopende zaken die naar mijn mening opgelost moeten worden binnen de begrotingen. Dus het moet een innovatief en werkelijk opbouwend geheel zijn binnen het geheel, zowel qua infrastructuur als in ontwikkeling. Dat is eigenlijk kort mijn eerste reactie. Dank u.

De voorzitter: Dank u wel, de heer Van der Velde. Ga ik over naar Onafhankelijk Rijswijk, de heer Jense, tot slot.

De heer Jense OR: Ja, voorzitter, dank u wel. Allereerst waardering voor de opstellingen van de notitie. Ik denk dat die de wethouder in eerste instantie verdient. Over de inhoud kun je natuurlijk discussiëren. Het is nogal niet niks 71 miljoen te besteden in feite en dan koers je af op een neutraal en je zou eigenlijk willen zeggen dan staan wij er geweldig voor aan het eind van die rit. De werkelijkheid is helaas anders. Inhoudelijk, de 20 miljoen naar de reserve dat is wel een hele makkelijke en ik begrijp het ook wel, de vraag is alleen of dat één op één op die manier zo moet. Ik zou u willen adviseren, college, ga ook nog eens een keer met dat rode potlood langs eigen voorstellen die ontzettend duur dreigen te worden en uit de hand lijken te lopen. Wat mij betreft was één van die risico's die u had kunnen benoemen het eigen huisbaas worden, het Huis van de Stad, maar dat terzijde. Ik ben het eens met de opstelling van de VVD, wellicht iets meer in te kaderen. Aan de andere kant heb ik ook heel veel begrip voor een partij als Rijswijks Belang, die zegt het moet naar de burger, ja het liefst, want uiteindelijk is dat geld ook door die burgers gezamenlijk opgebracht. Zorg voor voorstellen met elkaar die ook de burger zeg maar ten goede komen. En één daarvan zou zijn die Onafhankelijk Rijswijk al met regelmaat heeft gevraagd bijvoorbeeld ledverlichting van sportverenigingen, heeft u een concrete van onafhankelijk Rijswijk, die komt de burgerij ten een goede, want als de energierekening van sportverenigingen lager is, dan kan ook wellicht de contributie van de leden omlaag. In ieder geval beperk lasten voor de Rijswijkse burger, wat u ook doet met dit geld. Investeren prima, maar zorg ervoor dat u daarmee ook de burger verlicht in plaats van extra gaat belasten, want dat zou je ook kunnen voorstellen als je extra gaat investeren dat de burger daar dieper voor in de buidel moet gaan tasten en dat is iets wat Onafhankelijk Rijswijk niet graag ziet gebeuren. Hier wil ik het vooralsnog bij laten, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, de heer Jense. Dan zijn we aan het einde gekomen van de eerste termijn en vraag ik wethouder Keus om zijn eerste-termijnbeantwoording te verzorgen.

Wethouder de heer Keus: Dank voor alle positieve woorden en ook de steun die ik hier proef ook wel voor het inzetten op financiële gezondheid. Ik vind het leuk om te horen dat de ledverlichting toch ook wel een breed gedragen thema is hier in de raad, vond het inderdaad wel een mooie woordspeling verlichting voor de burger, mooi gevonden. Ik had een aantal hele waardevolle zaken gehoord en ik wil toch even kijken of ik dat tot een samenvatting kan komen en ook even langs de verschillende punten die zijn aangedragen en vragen die zijn gesteld. Ik hoor in het algemeen iedereen zeggen inderdaad investeren in zaken die Rijswijk klaarmaken voor de toekomst en ook voor meerdere generaties en in dat opzicht is dat denk ik ook gelijk het antwoord op mevrouw Alberts dat dit geen grabbelton inderdaad is en ook op de heer Dolmans dat het zeker ook niet zo moet zijn dat wie het eerst komt, wie het eerst maalt en dat inderdaad dat we daar echt wat meer

strategisch en duurzame manier moeten kijken hoe we verstandig met deze opbrengst kunnen omgaan. Nogmaals het is inderdaad een eenmalig iets, wat de komende jaren inderdaad niet zoiets meer zich zal voordoen. Dus in dat opzicht is het echt een unieke kans inderdaad om die investeringen te doen juist vanwege de krapte op de begroting moeilijk zijn om weg te zetten om dat op een verstandige manier mee om te gaan en Rijswijk mooier en leefbaarder te krijgen en ook klaar dus voor al die uitdagingen die we op ons af zien komen. Ik ga even de … Ik zie er worden een aantal concrete voorstellen gedaan voor de investeringen, waarvan een paar denk ik persoonlijk hele goede en als je die ook naast het wegingskader zou houden dat die ook op een aantal, op de meeste onderdelen ook groen zouden scoren. En dat is nou precies ook waar dit wegingskader ook voor dient, want fracties kunnen natuurlijk individueel voorstellen indienen, maar het zal nog knap lastig worden om daar ook een goede meerderheid ook voor te krijgen en dit helpt ook uw raad om daar toch op een wat meer objectieve en neutrale manier langs te gaan op al die onderdelen waarvan de raad dan uiteindelijk zegt die ook belangrijk te vinden om te kijken hoe zo'n investeringsvoorstel scoort op zo'n schaal. Daar is het uiteindelijk ook voor bedoeld. Ja, ik denk inderdaad het is vrij in dat opzicht algemeen. Zou het wat directiever kunnen, scherper worden? Natuurlijk zou dat kunnen, daarmee maak je ook natuurlijk het wel beperkter in dat opzicht om tot overeenstemming te komen. Ik denk hoe juist dat … Het moet niet te abstract zijn dat hebben we ook geprobeerd met dit wegingskader wel wat meer richting te geven waar een gedeelde opvatting over kan bestaan, dat kan helpen juist om wat meer opener te kijken en ook een investeringsvoorstel, ik hoor net ledverlichting voorbijkomen, vanuit meerdere opzichten inderdaad te bekijken vanuit duurzaamheid, vanuit financieel rendement wat slim kan zijn, maatschappelijk, veiligheidsaspect, vanuit verschillende zaken naar zo'n investering kan kijken en als je dat te strak vastlegt hoe je dat ziet, dus te veel echt als je strak alleen op financiën zou kijken en daardoor minder gevoelig wordt voor die andere onderdelen, denk ik dat je het als raad collectief lastiger maakt, in iedere geval uitdagender maakt om tot een gezamenlijk gedragen idee voor een investering te komen, maar … Andere kant een wat meer directief als het gaat over die brede … Wij hebben gezegd geef ook aan van natuurlijk is het ook altijd mooi dat is ook de bestuursstijl van dit college om te kijken om tot een breder draagvlak te komen, als uw raad inderdaad vindt, en ik kan me daar iets bij voorstellen van laten we dat dan wel kwantificeren, dan zou dat zeker als suggestie meegegeven kunnen worden en dat lijkt me ook iets wat hetzij of verwerkt al kan worden of bij de vaststelling van het stuk met een amendement of met een motie, nee een amendement aangepast zou kunnen worden. Ik neem in ieder geval deze feedback mee ook naar het college om te kijken hoe we daarmee om kunnen gaan. Het heeft natuurlijk altijd de voorkeur om juist breed gedragen voorstellen aan te nemen. Dus ja, ik vind dat een goede suggestie en die neem ik mee terug naar het college. Even kijken, wij hebben in het kader verder de opmerkingen van de fractie D66 en Wij nu alleen inderdaad vanuit financiën en procesmatig dus dat is op zich goed, maar ook wat explicieter op te nemen verdienvermogen en kostenbesparingen en daar proef ik ook hier wel steun voor, voor hoe investeringen aantoonbaar zouden kunnen bijdragen aan kostenbesparingen op de begroting en daar ook in dat opzicht revolverend laten zijn, ook weer terug te laten vloeien naar dat Eneco-fonds. Ik denk … Ik sta daar zelf wel positief tegenover, want zo zorg je er ook voor dat zo'n fonds ook voor de generaties na ons nog nut heeft en ook daarvan kunnen profiteren en volgens mij kan dat in de uitwerking van het investeringskader zou je dat kunnen borgen, omdat ook aan de voorkant bij het indienen van het voorstel gewoon aantoonbaar te maken dat zo'n investering dat het daarvan zeer aannemelijk is dat dat een kostenbesparing oplevert en dat dat dan weer terugvloeit, zodat daar dan weer nieuwe investeringen mee gedaan kunnen worden. Hoe hoog dan zo'n innovatiereservefonds zou moeten zijn, dat is een politieke discussie natuurlijk. Daar zullen wij als college later in het jaar ook gewoon met een voorstel voor komen, waar uiteindelijk uw raad natuurlijk dan een akkoord op moet geven of niet en dat amenderen. Ja, wat dat betreft inderdaad dan innovatie en het revolverende karakter. Ik kijk even naar de nogmaals aantal concrete investeringen gedaan, ik denk dat we die gewoon meenemen en dat we die inderdaad bij een volgende behandeling, althans bij de behandeling van de concrete voorstellen dat we deze

ook gewoon meenemen. Ik denk dat het goed is het CDA daagt u ook uit om zelf ook gewoon met voorstellen te komen. In dat opzicht wordt die hand ook uitgestoken naar de fractie van de PvdA om te dansen. Dus dat is denk ik mooi. Ik denk dat het goed is om dat gewoon op tafel neer te leggen en vanuit het college zullen er ook gewoon voorstellen komen en daar kan je dan inderdaad integraal naar gaan kijken. Even kijken, ik heb opmerkingen gehad ook over de timing. Ja, dat is wat meer de kritische kanttekening bij dit stuk. Waarom hebben we zolang gewacht? Nou ja, ik kan me ook wel voorstellen sommige fracties het geld wellicht iets in de broek brandt, maar ik denk dat je hier goed aan doet om hier op een zorgvuldige manier mee om te gaan en te kijken inderdaad het brede draagvlak, ook investeringen die voor Rijswijk echt voor volgende generaties ook nuttig zijn. Ja, de één … Of je daar dan heel snel mee moet doen, fractie van GroenLinks heeft een hele duidelijke overtuiging hoe dat geld besteed inderdaad zou moeten worden, maar ook u zal inderdaad een meerderheid in de raad daarvoor moeten krijgen en het is ook echt ondersteunend juist ook aan GroenLinks dit investeringskader om daar gezamenlijk met uw voorstellen die vast heel goed zijn om daar ook de raad en ook een meerderheid voor te kunnen krijgen. Ja, dat heeft inderdaad heel lang nodig. Er is ook wat gebeurd het afgelopen jaar. En ja, je zou daar niet over één dag ijs over moeten gaan. Nogmaals het is een eenmalige opbrengst je kan dat maar één keer heel goed uitgeven. De bedoeling is juist dat we het meerdere keren goed uit kunnen geven en dat heeft inderdaad gewoon even tijd nodig, maar dat geld dat loopt niet weg. Ja, ik ga even niet in op de concrete investeringen, die heb ik al, die staan wel gewoon genoteerd en daar hebben wij kennis van genomen. Ik heb een aantal vragen ook nog van de VVD. Ik heb de vragen al over het wat directiever maker beantwoord. Ja, over het noemen van de risico's, ik zei al het lijstje is niet volledig, maar dit zijn wel de risico's die wij zien die in iedere geval in de top vijf van de grootste impact staan. Risico's, u noemt het Woonfonds en een andere fractie noemde dat ook al, maar nogmaals dat hebben wij als college ook gecommuniceerd. We zitten daar nog in de onderzoeksfase. Ook daarvoor moeten we nog naar de raad toe komen, waarin zowel de kansen als ook de risico's uiteengezet daarvan zullen worden. Dus die komen nog. Even kijken of ik nou niet iets vergeet. Fractie van de PvdA ook nog over het proces en de participatie. Ik ben natuurlijk wel ingegaan op het normatieve. De suggestie om in de raad wat breder draagvlak zoals bij een grondwetswijziging in de kamer in die geest, ja als u suggesties heeft over participatie dan, u zegt u heeft mijn mailadres u kunt ze mailen of ze op worden genomen dat zal met het college eerst besproken moeten worden. Indien dat niet het geval, staat het u natuurlijk vrij om dat op een andere weg proberen daar alsnog aan toe te voegen. Er staat nu inderdaad niets over ingenomen, maar dat is iets wat u als raad inderdaad kan overwegen om zoiets, een vorm van participatie ook daarin te betrekken. Even kijken, ik hou het even bij de eerste termijn, voorzitter, met het risico dat ik iets vergeten ben, maar dan kom ik daar nog op terug.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder Keus. Begin ik in volgorde met de tweede termijn, die ik ook voor de eerste termijn gebruikt heb. GroenLinks, mevrouw Alberts, voor de tweede termijn.

Mevrouw Alberts GL: Ja, dank u wel, voorzitter. En ook dank aan de wethouder voor zijn bijdrage in de eerste termijn. Hij had het over dat de pot met geld inderdaad geen grabbelton zou zijn, maar we zien toch wel degelijk dat daar wel gebruik van gemaakt wordt, natuurlijk al door het college zelf, natuurlijk door al een deel in de algemene reserve te storten en dat komt natuurlijk, omdat we niet voorafgaand aan de verkoop al de kaders hebben vastgesteld wat we zouden gaan doen met die 71 miljoen. Dus dan kunt u wel zeggen over dat geld in de broek brandt, maar dat is dan ook een direct gevolg daarvan als we dat niet van tevoren helder hebben gehad over waar we de Eneco-gelden aan zouden moeten gaan besteden. En hoe verklaart u dan dat u dan wel in de tweede helft …

De heer Van Enk CDA: Ik ben dan benieuwd Mevrouw Alberts of zij tegen die storting is in de algemene reserve, want dan hebben we het in iedere geval ergens over, dan kun je daar van mening over verschillen. Volgens mij mag dat.

Mevrouw Alberts GL: Ja, voorzitter, volgens mij was dat al wel duidelijk uit ons amendement wat we hebben ingediend op de Kadernota en ook uit de bijdrage in de eerste termijn dat het echt zonde zou zijn om de gelden alleen maar te gebruiken om in de algemene reserve te storten. Dus dat is geen ...

De heer Van Enk CDA: Mevrouw Alberts zegt nu alleen maar, maar het voorstel is toch geweest 20 van de 70 miljoen en daar is net nog een keer uitgelegd hoe nodig dat is om onze financiën in evenwicht te brengen. Dus nogmaals de vraag, we mogen overal van mening verschillen, maar als u daartegen bent wat zou dan uw voorstel zijn om de begroting weer gezond te maken.

De heer Braam BVR: Ik heb in ieder geval een goede beantwoording gehoord van de wethouder, op zich het voorstel zoals die er nu ligt, vind ik eigenlijk niet echt een voorstel, het kader waarmee moet worden gestart en dan steun ik inderdaad D66, je zou er inderdaad het format raadsvoorstel eromheen kunnen doen en dan is dit in ieder geval een goede start, maar dan ben ik en daarmee de rest van mijn fractie wel nieuwsgierig, wanneer gaan we dan praten over concrete voorstellen. Dus daar zou ik dan wel een tijdspad van willen vernemen, welke kant we ongeveer opgaan en wanneer we kunnen beslissen over die resterende 50 miljoen, want die andere 20 miljoen neem ik aan dat dat al omarmd is. Dat is één. En twee, er zijn heel wat dingen genoemd vanuit de raad, dat sowieso, maar als je wat verder naar het verleden kijkt dan zou ik zeggen, zorg dat in ieder geval ook alle zaken die ooit eens benoemd zijn in wat voor raadsvergaderingen dan ook, het zijn aardig wat geweest vanaf februari, er zijn al genoeg opties aangedragen om in ieder geval na te denken en zeker ook zou ik zeggen laat de ambtenaren ook goed doorrekenen wat eventuele consequenties zijn om dan tot een gedegen voorstel te komen. Daar wil ik het graag bij laten, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, de heer Braam. De heer Oelen van de VVD voor de tweede termijn.

De heer Oelen VVD: Ja, dank u wel, voorzitter. Dank, wethouder, ook voor de beantwoording. Ik wil het ook kort houden. Om te beginnen zou ik een lans willen breken voor de titel van dit document, want we hebben het met z'n allen over een document wat langdurig een kader zou moeten geven voor een fonds wat Rijswijk goed moet maken, ja Eneco, dat geldt komt toevallig bij Eneco vandaan, althans dat startkapitaal, maar op het moment dat het inderdaad zichzelf gaat terugverdienen, heeft het op enig moment niks meer met Eneco te maken. Dus misschien moeten we het gewoon Investeringskader Rijswijk of wat dan ook noemen maar dat Eneco misschien wat verliezen. Dat voorkomt ook dat mensen steeds naar het roemruchte verleden van Eneco moeten verwijzen als dat nou in positieve zin is, als het uitkomt, of in negatieve zin is, als het uitkomt, altijd wel door dezelfde partij dat is wel weer interessant. Ik ben nog niet helemaal duidelijk, althans het is mij nog niet helemaal duidelijk of het college nu nog naar de invulling van die voorwaarden wil kijken, want u had een vrij uitgebreid verhaal over wel of niet wat meer directief en u haalde daar het voorbeeld aan de orde van die ledverlichting en ik dacht van nou ja als u zoiets gaat invullen dan doet u dat toch heel erg aardig. Dus als u dat al op ledverlichting kunt doen dan kunt u dat waarschijnlijk met die voorwaarden zelf ook wel doen. Als u bijvoorbeeld het voorbeeld van die ledverlichting ter hand neemt. Dus ik zou misschien toch wel eens even nog iets meer klip en klaar van u willen horen of u meeneemt terug naar het college om te kijken of die voorwaarden toch iets meer kaderstellend, normstellend ingevuld kunnen worden. Dank daarvoor zo meteen. En ik heb volgens mij ook goed begrepen en daar ben ik u zeker dankbaar voor dat u ook mee terug neemt naar het college om te kijken of er in het voorstel ook een gekwalificeerde meerderheid voorgesteld zou kunnen worden om die voorstellen te toetsen. Ik snap heel goed en dat heeft VVD Rijswijk natuurlijk ook om

nu allerlei voorstellen al te ontwikkelen en daar zijn natuurlijk heel veel voorstellen, goede voorstellen, in onze ogen ook minder goede voorstellen om al tegen kaders aan te houden, maar wij pleiten er echt voor en ik ga ervan uit dat deze wethouder, dit college ook verstandig genoeg is om het proces echt stap bij stap wel te doen. Eerst het kader en ik ben ook wel benieuwd net zoals andere partijen wanneer dit dan als een raadsvoorstel ook naar de raad gaat komen, maar eerst het kader in deze raad vaststellen waarna we dan alle voorstellen die er zijn bij het college, bij partijen daartegen aan kunnen gaan houden. Ik zie ernaar uit om daar ook het debat met de collega's over te voeren, want het zal inderdaad met mijnheer Van Enk ben ik het eens, dat zal deels ook een politiek debat zijn, maar ik pleit er echt voor om ook die politiek misschien dan een klein beetje uit deze zaal te houden om ook verstandige beslissingen en politiek is vaak verstandig maar niet altijd, maar ook echt verstandige, duurzame beslissingen te nemen voor de stad waarin we wonen. Dank u wel, voorzitter.

De heer Dolmans D66: Dank u wel, voorzitter en dank ook aan de wethouder voor de beantwoording. Ik heb eigenlijk nog maar twee opmerkingen. Allereerst de opmerking van de collega Oelen eerder over het meer strikt invullen van de randvoorwaarden of de stoplichtjes en ik kan daar eigenlijk wel in meevoelen dat als er een stoplicht op rood staat, dat we het dan ook gewoon niet doen. Ik pak er gewoon even één voorbeeldje bij, inhoudelijke weging, de mate waarin het publiek belang van Rijswijk wordt gediend, rood geen belang, ja wij gaan toch geen geld uitgeven als gemeente op het moment dat er geen publiek belang mee is gediend en zo kan ik er nog wel een paar noemen, dus ik denk dat dat wat strakker mag en dat ben ik met de collega van de VVD eens.

De voorzitter: Interruptie van mevrouw Alberts.

Mevr. Alberts GL: Ja, geldt dat eigenlijk dan niet gewoon altijd voor alles waar we hiermee bezig zijn?

De heer Dolmans D66: Dat is precies wat ik zeg, namelijk deze is zo obvious. Ik pik hem er even uit, maar dat is precies wat ik zeg: wij gaan toch als gemeente geen geld besteden aan zaken die het algemeen belang of het publiek belang niet dienen. Dus ik begrijp niet helemaal waar de opmerking vandaan komt.

Mevrouw Alberts GL: Waarom is er dan überhaupt een kader nodig als we dat toch altijd al doen, dan heb je dat stoplicht helemaal niet nodig.

De heer Dolmans D66: Omdat dat stoplicht genuanceerder is dan helemaal geen belang dan moeten we het dus absoluut niet doen of een zeer groot publiek belang en daar zitten nuances in en dat begrijpt mevrouw Alberts denk ik ook wel. In ieder geval mijn punt is als er geen publiek belang is dan gaan we het natuurlijk sowieso niet doen en hetzelfde geldt voor wat betreft het terugverdienen en terug stoppen in het fonds op het moment dat er geen baten zijn dan wel door meer opbrengsten, dan wel door minder kosten dan moeten we gewoon nee zeggen tegen zo'n voorstel. Dan ook de andere suggestie van collega Oelen wat betreft we moeten er gewoon voor zorgen dat er een ruime meerderheid is in de raad, daar sta ik zeer sympathiek tegenover. Ik denk dat het formeel wel wat lastiger wordt, de raad kan natuurlijk altijd gewoon met een meerderheid van één een besluit nemen ongeacht wat we in een kadernotitie stoppen, maar de gedachte erachter moet zeker een plaats krijgen in de notitie. Ik dank u wel.

De heer Van Enk CDA: Ik wil ervoor waarschuwen dat we te veel verwachtingen gaan hechten aan het kaderstellend effect van deze notitie of het nou een raadsvoorstel wordt of niet of we nu afspreken dat we het met 75 procent meerderheid gaan beslissen of niet, of we de normen nog wat gaan aanscherpen of dwingender formuleren, ik denk dat investeringsbeslissingen uit die gelden, uit de grote pot met geld toch hoe

dan ook strategisch, politieke keuzes zullen zijn en ik denk dat elke partij hier net even andere invalshoeken in gaat kiezen. De waarde van deze notitie vind ik dat we daarnaast een ander kader hebben en dat is de zakelijke afweging van financiële aard, duurzame financiën voor de gemeente. En ja, ik denk dat het jammer zou zijn ...

De voorzitter: Ik zie een interruptie van de heer Kooy, heel kort.

De heer Kooy PvdA: Voorzitter, dank u wel, heel kort. Ik hoor steeds en nu bij de heer Van Enk ook over financieel terugverdien en financieel rendement, maar als ik denk bijvoorbeeld aan investeren in werkgelegenheid dan is dat heel lastig te kwantificeren hoeveel er dan terugkomen. We hebben ook altijd discussie over de tekorten in de BUIG. Hoe ziet u dan die kwantificatie aan de hand van deze criteria?

De heer Van Enk CDA: Wat ik dus bedoel met mijn waarschuwing dus dat dat soort investeringen ook mogelijk moet blijven. Alleen kunnen we daarover niet alleen dan discussiëren vanuit onze politieke verschillen en overtuigingen, maar ook dat zetten naast dit kader waar we vandaag, neem ik aan, hoop ik, overeenstemming over bereiken en dan blijft het toch nog steeds het besluit van de raad op dat moment om die investering al of niet te doen en dan kunnen de mensen die financiële geweten groter is, kunnen met recht met deze nota wapperen en zeggen ho ho wijken we nu niet te veel af, maar ik ben ervan overtuigd zonder meer dat elke fractie hier altijd beslissingen neemt in dat kader van belang van gemeente Rijswijk. Dus geen hooggespannen verwachtingen, laten we er ook niet een soort grondwet van maken met elkaar, staatsrechtelijk kan dat ook helemaal niet, maar wat wel belangrijk is en dat proef ik toch wel in deze discussie dat we allemaal in redelijke mate overeenstemming hebben over deze voorzet hoe we de nieuwe investeringsbeslissingen gaan beoordelen. Daarnaast vind ik het net zo belangrijk dat ook bijvoorbeeld mevrouw Alberts die ik net interrumpeerde de vraag stelt aan de wethouder van wilt u ook echt rekening houden met een reservering voor die energietransitie, want daar staat GroenLinks ook altijd duidelijk voor en ik vind dat dat soort voorstellen vandaag, vanavond ook moeten worden gedaan. Ik denk omgekeerd dat als het college met allerlei dat soort voorstellen was gekomen dat de kamer te klein zou zijn geweest. Dus dit is een goede opmaat, maar laten we ook zelf als raad en daar steun ik de heer Kooy ook over zijn balzaal, laten we zelf ook de zaal opgaan en suggesties doen en dan hoeft het niet allemaal in één richting uit te gaan, maar dan kunnen we de pot verdelen over een aantal goede doelen die we politiek van belang vinden over het hele spectrum, maar ook passen binnen dit kader.

De voorzitter: Ik zie een interruptie van de heer Oelen.

De heer Oelen VVD: Ja, voorzitter, dank u wel. Ik denk dat dat is waarom ik dat kader wat strakker wil hebben, want de heer Van Enk die spreekt over de pot verdelen en dat is juist waar ik zo bang voor ben. Ik schat in dat de heer Van Enk hier vanavond wat ruimte voor zichzelf wil creëren om te blijven te dealen en te wheelen: geef mij mijn Woonfonds dan krijg jij, weet ik niet wat. En daarmee marcheren we zo richting de bodem van de put en dat is juist de reden waarom wij zeggen: kader die kaders toch wat strakker in, juist om dat te voorkomen. Juist om te voorkomen dat de heer Van Enk woorden hoeft te gebruiken als de pot verdelen …

De heer Van Enk CDA: Voorzitter, ik vind het prima. Ik heb alleen gewaarschuwd voor overspannen verwachtingen en als we het dan gaan hebben over een investering in de energietransitie dan krijgen we diezelfde discussie weer terug, want gaat hij zichzelf terugverdienen, ja misschien als je naar een voorbeeldje in Den Haag kijkt wel en als je naar een voorbeeldje in Purmerend kijkt, waar de hele boel weer op slot gaat, niet en dat bedoel ik met mijn verhaal, het blijft uiteindelijk ook een politieke keuze en de inschatting hoe dit kader uitpakt bij een voorstel wat we doen. En ik nodig alle partijen uit, doe die voorstellen en laten we ons

niet gek maken door te denken dat we hier een grondwet met elkaar schrijven, maar ik vind het prima om de criteria zoals ze zijn voorgesteld scherp te maken, want ik kan mij er volledig achter stellen.

De voorzitter: Dank u wel, de heer Van Enk. Ga ik over naar de PvdA-fractie, de heer Kooy voor de tweede termijn.

De heer Kooy PvdA: Voorzitter, dank u wel. Ik ben blij dat het toch nog, al is het heel schuifelend, meegedanst wordt. Ik wou de wethouder nog een vraag stellen eens over om juist in te haken over het verdelen van de pot en het verder stellen van de kaders. We hebben het over pijlers gehad binnen de verdeling en in de eerste termijn hebben we ook aangegeven, laten we gewoon eens kijken of we vier pijlers kunnen creëren, verdelen over wonen, verdelen over werk en economie, verdeeld over het sociaal domein, het Jeugdfonds hebben we daar even in genoemd, want jeugd verdient echt meer aandacht, en duurzaamheid. Als we daarmee de fundering van het huis kunnen maken dan hebben we ook een richting waar mensen in Rijswijk ook mee kunnen denken en daar kunnen we best ledverlichting in mee laten lopen of andere projecten of innovatie of andere projecten, maar dan hebben we iets meer richting dan we hebben een pot van 50 miljoen. Dan kunnen we ook kijken naar zachtere kenmerken die er zijn van oké als we gaan investeren in werkgelegenheid, rendeert dat meteen dan in het teruglopen van geld in de pot of accepteren we dat die algemene middelen in de begroting blijft staan. Dus ik stel voor om daar gewoon nog even dieper op in te gaan. Ik wil graag het antwoord van de wethouder hebben over vier pijlers om dit kader te funderen.

Mevrouw Pelzer WIJ.: Misschien alleen een reactie op de vraag daar straks van hoe gaan we dan beoordelen of iets revolverend is, om de mooi term maar te gebruiken. Volgens mij kan dat heel goed ook juist met investeringen in het sociaal domein en investeringen waar je niet meteen het keihard kwantificeert aan de financiële voorkant, als je met die maatschappelijke kosten-batenanalyses gaat werken. Zo kan ik me voorstellen dat als je kijkt naar bijvoorbeeld een Jongeren Perspectief Fonds wat landelijk onder het schulden lab opgezet is, dat is een fonds waarin jongeren die met zware schulden lopen en daardoor op straat hangen, niks te doen hebben, uit school zijn uitgevallen, vaak uit verveling andere dingen gaan doen die niet zo vrolijk zijn, die kunnen daar aangemeld worden en dan worden de schulden in één klap overgenomen. Dat kost geld, dan denk je van hoe verdien je dat dan terug, dat wordt bij die jongeren neergelegd om dat terug te verdienen door te gaan leren of te gaan werken. Uiteindelijk betekent dat dat deze jongeren niet instromen in een uitkering, dat ze andere dingen gaan doen, dat ze dus geen beslag meer leggen op de handhavers in de wijken waar ze wonen, dat kun je allemaal kwantificeren, dat kun je met zo'n MKBA doen, dat kun je per casus doen per jongere, kun je heel duidelijk aantonen wat dat aan de achterkant oplevert en dat heeft dan een voordeel voor allerlei partijen in die stad en een deel van de besparing die je voor die partijen genereert op deze manier, vraag je terug en dat stort je weer in dat fonds. Dat is volgens mij de systematiek waar we naartoe zouden moeten willen. Ik ben het niet eens met de mensen die aangeven dat het kader onvoldoende is. Ik denk dat dit een heel goed begin is, ik denk dat het hele goede criteria zijn, met name dat revolverende en de innovatie waarop gehamerd wordt, is heel goed. Inderdaad in navolging van VVD nogmaals en D66 iets strakker zou kunnen en volgens mij hebben wij dan een fantastisch uitgangspunt.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Pelzer. Ga ik over naar Rijswijk Belang, mevrouw Kames, voor de tweede termijn.

Mevrouw Kames RB: Dank u wel, voorzitter. Ik hoor steeds 50 miljoen, maar ik kan heel goed rekenen en ik heb gezien dat we 72,5 miljoen bijna gekregen hebben en daarom vraag ik nogmaals ook aan de wethouder: bent u het met ons eens dat dat dan ook een beetje terug moet vloeien naar de Rijswijkers? Want de visie van dit college is toch ook zonder meer dat wij toch weer ook de boel in orde willen hebben en daarom nogmaals,

ik heb al een lijstje opgenoemd, ik denk dat het heel fijn zou zijn als het daarnaar terug zou vloeien. Dank u wel.

De heer Van der Velde GBR: Ja, de toevoeging van 20 miljoen aan de algemene reserves zien we eigenlijk in relatie tot het gezond maken in meer of mindere mate van de begrotingen als een noodzakelijk element. Het resterende bedrag, je hoort veel van het investeren en het terugwinnen van de investeringen op midden en lange termijn, het kapitaliseren van kapitaal, een reusachtig interessant en midden termijn traject, want er zijn wat ons betreft ook urgentere zaken in relatie tot ontwikkelingen van Rijswijk en woningbouw en dat soort zaken meer. Dus eigenlijk een één-tweestappentraject van zaken, het liefst vandaag al en morgen en het mag duidelijk zijn dat daar daadkracht en consensus een uitermate behulpzaam middel is. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. De fractie van Onafhankelijke Rijswijk, de heer Jense.

De voorzitter: Dank u wel. Ga ik voor de tweede termijn naar wethouder Keus.

Wethouder de heer Keus: Dank u wel, voorzitter en ook dank voor ieders bijdrage in tweede termijn. Ik ga gewoon even de fracties langs en dan begin ik bij de fractie van GroenLinks. Ik merk dat daar nog wel even wat opgehelderd moet worden, want mevrouw Alberts spreekt consequent over dat het al een gepasseerd station is, 20 miljoen en het is al weg. Ten overvloede die 20 miljoen die zal uiteindelijk door de raad, zal daar een besluit over moeten nemen om dat tot de algemene reserves toe te voegen en dat gebeurt nog dit jaar bij de slotwijziging 15 december.

De voorzitter: Ik zie een interruptie van de heer Kooy. Kort alstublieft.

De heer Kooy PvdA: Kort. De wethouder zit heel goed in de financiën, ongetwijfeld kan hij dan een toelichting geven. Als wij een reserveringsfonds hebben van 70 miljoen of bestemming hebben van 50 miljoen wat roulerend is, waarom hebben wij dan daarnaast nog een 20 miljoen nodig als die solvabiliteit al gedekt wordt door het beschikbaar hebben van een groot fonds?

Wethouder de heer Keus: Ja, voorzitter, ik heb ook bij de presentatie uitgelegd dat het niet alleen over de solvabiliteit gaat, dat was wel het startpunt, de solvabiliteit, maar het gaat om het weerstandsvermogen ook en bij het weerstandsvermogen gaat het om de vrij besteedbare algemene reserve die als buffer inderdaad werkt om risico's op te vangen. Dus dat is weer iets anders dan de solvabiliteit. Dus je moet het wel in samenhang bekijken, maar vandaar dat er wel een separaat besluit nodig is om die 20 miljoen aan de algemene reserve toe te voegen. Ik zag een interruptie, maar anders ga ik verder.

Mevrouw Alberts GL: Inderdaad, maar u had het over dat het nog niet is besloten door de raad die 20 miljoen aan de algemene reserve, maar mocht de raad aan het eind van het jaar iets anders besluiten dan zou dat natuurlijk niet in lijn zijn, is het niet consistentie van de besluitvorming en ik ga er toch daarvan uit dat u voor enige consistentie in de besluitvorming gaat, aangezien het in de Kadernota al eigenlijk is vastgelegd. Dus dat zou heel vreemd zijn als de raad dan ineens anders gaat besluiten, zeker na het amendement wat we hebben ingediend. Dus daar ging ik gewoon vanuit.

Wethouder de heer Keus: Voorzitter, daar gaat mevrouw Alberts dan ten onrechte inderdaad van uit, want inderdaad het kaderdebat hebben wij voorgesteld als college en daar heeft u inderdaad of althans daar heeft de raad met die koers ingestemd of ik inderdaad voor consistentie ben, absoluut, maar uiteindelijk ik wil het

toch even formeel dan houden, uiteindelijk is het echt uw raad die budgetrecht heeft en die 20 miljoen daarover besluit. Voorzitter ...

De heer Van Enk CDA: Ik moet mevrouw Alberts bijvallen in dit geval, want als het in het kaderdebat is voorgesteld, heb je in de raadsvergadering wel een 75 procent meerderheid nodig als je daarvan af wil wijken.

De heer Van Enk CDA: Sorry, dit grapje viel niet ...

Wethouder de heer Keus: Ja, ik probeer het staatskundig ook even te laten vallen, maar nu snap ik inderdaad dat het een grapje is. Voorzitter, ja het klopt dus feitelijk niet wat mevrouw Alberts zegt, de raad moet gewoon nog die 20 miljoen daarvoor akkoord geven en inderdaad ik sluit me aan bij de heer Dolmans, de bedoeling inderdaad is van het college geweest om hier een concept neer te leggen echt juist ook om hier in openheid over te praten en het voorstel, het kader ook echt open te laten voor verbeteringen en of dat nou … Dat kan gewoon op basis van goede argumenten en er zijn een aantal voorbijgekomen die hierin niet werden genoemd. Het kwantificeren van een meerderheid is een goede die we meenemen terug naar het college om te verwerken, daar voel ik steun voor en ook het wat meer directiever en normatiever maken van een aantal van die voorwaarden, dat is gewoon een aanvulling, een verbetering van het voorstel. Daarvoor zitten we hier en daarvoor is feitelijk alleen nodig dat we het concept weghalen en dat we de raadsinformatiebrief tot een raadsvoorstel maken, maar dat zie ik als een formaliteit. Voorzitter, dan had ik nog een aantal opmerkingen over ja mijn rol als wethouder energietransitie, ik probeer hier toch echt heel even rol zuiver te zijn en niet me te verleiden om misbruik van die dubbele pet hier te maken, maar het is overduidelijk waar de fractie van GroenLinks voorstaat en waarvan zij vinden dat de opbrengst naartoe moet gaan. Als ik dan toch nu heel even stiekem toch die pet op doe, denk ik dat er inderdaad echt wel investeringen in het kader van de energietransitie te bedenken zijn die behoorlijk groen in meerdere opzichten zouden kleuren. Voorzitter, dan ga ik over naar de fractie van BVR. Ja, inderdaad een goede suggestie er is afgelopen jaar veel gesproken over allerlei voorstellen in relatie ook tot de opbrengst van Eneco en ik denk dat het goed is om dat allemaal bij elkaar te voegen, vanavond zijn er ook veel mogelijke investeringen genoemd, het zal ook geen geheim zijn dat ook het college nadenkt over investeringen en vanuit onze visie op Rijswijk menen te weten wat goed zou zijn om Rijswijk toekomstbestendig te zijn en ik denk dat het goed is om daar gewoon een goed overzicht van te maken, opdracht ook te geven aan de ambtelijke organisatie om die door te rekenen en ook de maatschappelijke kosten-batenanalyse daarin mee te gaan nemen, maar bedenk ook dat het goed is om op een gegeven moment vanuit het meer abstracte en het kaderstellende gewoon naar een aantal concrete voorstellen te gaan o ook te oefenen met die voorstellen met het kader wat we hier zo hebben en ik denk dat het goed is dat we daar snel gewoon een verzameling van maken en ook met elkaar gaan delen. De fractie van de VVD vraagt inderdaad ook van wanneer … gaan we eerst het kader vaststellen en dan voorstellen. Laat ik hier gewoon de suggestie open neerleggen om het kader inderdaad in de laatste raadsvergadering van 15 december vast te stellen en gewoon daarbij wel een lijst te hebben van wat is opgehaald vanuit de raad en ideeën die er zijn zonder daar definitieve besluitvorming al over te hebben. Mocht daar gelijk direct bezwaar tegen zijn of steun dan hoor ik dat graag

De heer Dolmans D66: Ik heb daar geen bezwaar tegen zolang die lijst geen enkele status heeft, want aan die discussie ben ik nog helemaal niet toegekomen. We zijn nu eerst naar het kader aan het kijken anders ga ik hier ook een paar wilde ideetjes neergooien die ik dus … Prima dat er een lijst komt, hou hem vooral open en bij, zodat er we er nog nieuwe dingen bij kunnen voegen.

Wethouder de heer Keus: Ja, dat lijkt mij het meest zuiver inderdaad om dat op die manier te doen. Even kijken, ik had al eerder gezegd richting de fractie van de VVD om die voorwaarden om die wat normatiever te

maken en een aanvulling ook daarop van de fractie van D66 om dat inderdaad wat meer met een stoplichtsystematiek … Ik heb daar ook in tweede termijn van verschillende fracties ook wel wat steun van gehoord. Dus laten we die gewoon meenemen ook naar het college en kijken hoe we dat zo kunnen verwerken. Even kijken en dan uw suggestie inderdaad van de naam Eneco, dat vind ik een hele goede. Het is inderdaad nu voor iedereen helder dat dit een aanleiding is, dat we dit vanuit Eneco-opbrengst doen, maar inderdaad als het een revolverend karakter gaat krijgen maar ook in het kader van de financiële gezondheid als de koers die we voorstellen en kengetallen beter worden, boekwaarde Rijswijk Buiten, het wordt nu een beetje technisch, maar boekwaarde Rijswijk Buiten afneemt, daar vanzelf natuurlijk ook gewoon meer ruimte weer ontstaat om te investeringen en dan is voor een volgende generatie Eneco iets wat in de geschiedenisboeken moet worden opgezocht. Dus ik kan me voorstellen dat we daar dan inderdaad een iets andere naam voor moeten gaan bedenken, maar ik denk dat het goed is nu in het moment waarin we nu zitten toch wel even die speciale status van Eneco te blijven benadrukken om ook bewust te blijven van het feit dat dit een eenmalige opbrengst is en dat we daar nu verstandig mee moeten gaan.

De heer Oelen VVD: Dat lijkt me dan mooie inleidende woorden bij het kader, terwijl er een hele andere, mooie naam boven hangt, wat de geschiedenis hiervan is. Er was ooit eens Eneco.

Wethouder de heer Keus: Er was ooit een gemeentelijk energiebedrijf Rijswijk, Leidschendam, Voorburg vind ik ook een mooie. Even kijken, dan de nuanceringen en ook het verwachtingsmanagement van het CDA en ik denk wel dat dat een waardevolle toevoeging aan de discussie brengt. Het is inderdaad … Het valt en staat natuurlijk ook gewoon echt met allereerst de steun vanuit de raad en commitment aan deze kaders, maar ook de wijze waarop je dan ook jezelf, hoe zou ik dat moeten zeggen, ook disciplineert om het ook echt op die manier ook consequent aan te houden of elkaar daarop aan te spreken of heel bewust ervan te zijn dat je afwijkt met allerlei moverende redenen van die kaders. Dus die nuancering die is zeker ook wel op zijn plaats en het maakt denk ik onderdeel uit van het goede gesprek in de raad. Het blijft ook politiek hoor ik de heer Van Enk ook zeggen, dat is zeker waar. De fractie van de Partij van de Arbeid om de vier pijlers mee te nemen, ik gaf daarnet al aan noem het een overzicht van alles wat voorbij is gekomen, volgens mij kan je dat inderdaad de investeringen die ik voorbij heb horen komen redelijk clusteren in bepaalde thema's en of dat dan die vier zijn, die u noemt of dat dat nog aangevuld wordt, maar daar is niks op tegen om die clustering aan te brengen. Voorzitter, ik zie een ...

De heer Kooy PvdA: En ik zal het kort houden, voorzitter. Wethouder, geeft u hiermee aan dat u vooraf een clustering wil aangeven, zodat we een evenwichtige verdeling hebben of laat u dat aan het toeval over, hoe die verdeling uitpakt uiteindelijk?

Wethouder de heer Keus: Volgens mij heb ik gezegd dat we die voorstellen die we voorbij hebben horen komen gewoon inderdaad zoals de heer Dolmans zegt geen status in de fase waarin we nu zitten geven en daar komt een clustering uit. Nogmaals het kader en dat hebben wij volgens mij ook zo omschreven is dat we Rijswijk toekomstbestendig willen maken en daaraan zal ook inderdaad getoetst gaan worden in hoeverre die investeringen daaraan bijdragen. Dus wij gaan niet op voorhand inderdaad die clustering aanhouden als absoluut en andere zaken uitsluitend.

Mevrouw Alberts GL: Dan zal ik de vraag even iets anders formuleren dan. Wanneer stellen wij de inhoudelijke kaders vast?

Wethouder de heer Keus: Ja, voorzitter, volgens mij hebben we hier in het wegingskader een inhoudelijke weging geven wij aan. Ja, en daarnaast het is natuurlijk niet dat we vanuit een wit vel opereren. Er zijn door de

raad verschillende inhoudelijke kaders reeds meegegeven en ik noemde net, ik refereerde net aan de Stadsvisie en aan allerlei thema's die daaronder hangen en ook nieuwe kaders die zijn meegegeven recentelijk nog. Dat zijn volgens mij de inhoudelijke kaders die door de raad vigerend zijn.

De voorzitter: Interruptie, de heer Dolmans eerst.

De heer Dolmans D66: Ja, ik wil even uitspreken dat ik, dat wij vanuit D66 Rijswijk geen behoefte hebben aan nog een inhoudelijk kader, zoals de wethouder ook zegt van er ligt een collegeprogramma, er ligt een stadsvisie, er ligt een heleboel inhoudelijke uitspraken van de raad. Dit kader geeft aan het college en aan het ambtenarenapparaat en uiteindelijk ook omdat we onze eigen verantwoordelijkheid moeten nemen aan de raad, maar primair aan het ambtelijk apparaat en aan het college een kader waarbinnen projecten getoetst worden en wij zijn er dan vervolgens weer vanuit onze rol bij om te kijken van hé is dat kader goed toegepast, maar ik heb geen behoefte aan een verder inhoudelijk kader wat betreft de besteding van het fonds.

De heer Kooy PvdA: Ja, ik was net nog eigenlijk bezig voordat er weer andere tussendoor kwamen. Wij van de PvdA hechten er toch aan om aan te geven dat het heel handig zou zijn als we een aantal pijlers van tevoren weergeven, omdat we ook anders kunnen verwachten dat er ontzettende onevenwichtige uitputting gaat plaatsvinden door één of twee grote projecten, die dan theoretisch binnen dit kader zouden vallen, maar uiteindelijk niet de Rijswijk in de breedte er verder mee helpen.

De heer Van Enk CDA: Dit is wat ik nou net bedoelde met overspannen verwachtingen. We zijn straks niet eens met een kadernota bezig, maar met een soort automatiseringsprogramma. Dan hoeven we straks niet eens meer een keuze te maken, dan rolt het er vanzelf wel uit. Die kant kunnen we niet opgaan. Dus laten we het nou hierbij houden. Als we het hierover eens zijn en laten we met de inhoudelijke ideeën zelf komen. Ook de Partij van de Arbeid, kom nou die balzaal in, mijnheer Kooy.

De voorzitter: Wethouder Keus.

Wethouder de heer Keus: Ja, de muziek is volgens mij al gestart, zou ik daaraan toe willen voegen dan. Daar sluit ik me inderdaad bij aan. En er zijn genoeg inhoudelijke kaders inderdaad om over te hebben. En ook, de heer Kooy, u staat er echt zelf natuurlijk als raad gewoon bij. Dus ja ... Daar laat ik het dan ook even bij, voorzitter. Voorzitter, kom ik nog bij de fractie van Wij die inderdaad het belang, en terecht inderdaad, van de maatschappelijke kosten-batenanalyse benadrukt en dan heb je het over rendement heb je het vaak over hele korte termijn financiële voordelen, maar er zijn genoeg voorbeelden te bedenken van investeringen die je doet waarvan het echt wel op een hele goede manier is uit te rekenen en is op te bouwen hoe een besparing op de lange termijn gerealiseerd kan worden. Daar zijn genoeg wetenschappelijke methodes voor ontwikkeld, die daarbij ook kunnen helpen en die ook handvatten kunnen bieden om wat meer objectief tot inderdaad te komen of iets een maatschappelijk verantwoorde investering is. Dus ik denk dat inderdaad de raad er goed aan is om dat echt op te nemen in dit kader, dat investeringen die worden voorgesteld vanuit inderdaad de Eneco-opbrengsten om die echt ook gepaard te laten gaan met een dergelijke analyse. Voorzitter, dan kom ik nog bij de fractie ook van Rijswijks Belang en die hebben het inderdaad over twee 72 miljoen, 72,5 en dat leest mevrouw Kames hartstikke goed inderdaad, ja, maar we hebben nog in onze boeken hadden wij ook nog het aandeel Eneco ook in de boekwaarde hadden we het nog voor een bepaald bedrag staan en die moet je van de opbrengsten eerst afhalen en daarmee kan je gaan rekenen. Dus er blijft alsnog een goed bedrag over, maar dat verklaart het verschil. Even kijken dan had ik nog de fractie van GBR die inderdaad het belang voor de meerwaarde van de investering voor de midden en lange termijn en daar hebben we het inderdaad ook over gehad en de laatste opmerking wederom over het dansen maar dan om de hete brij, volgens mij net

voorgesteld om dat gewoon op korte termijn dus dit jaar nog inderdaad met dit kader ter vaststelling in de raad te brengen met daarbij wel al een overzicht van ideeën inderdaad die er zijn en dan kan daar ook geoefend worden met die investering met dit kader, maar die hebben dan nog geen status, maar dan wordt het allemaal steeds concreter waar de acties opgericht gaan worden. Voorzitter, ik wil afsluiten nogmaals een woord van dank voor dit kader en ook voor de waardevolle aanvullingen hierop. Ik denk dat daarmee een beter en steviger stuk wordt. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder Keus voor uw tweede termijn. Ik heb in ieder geval genoteerd een aantal toezeggingen die u heeft gedaan om die mee te nemen naar het college. Dat is dat u gaat bespreken het opnemen van een gekwalificeerde meerderheid. U gaat kijken of de kaders op onderdelen scherper geformuleerd kunnen worden. U komt met een eerste overzicht van beoogde investeringen en u denkt na met het college over een naamsverandering van het fonds op langere termijn of middellange termijn. Zoals ook in de informatiebrief staat aangegeven, komt er nu raadsvoorstel aan met input en de toezeggingen die zijn gedaan voor het Forum van 1 december en dan hebben we uiteindelijk in de raadsvergadering van 15 december het besluit wat we dan als raad nemen op dit stuk. Dit ter afronding van agendapunt 3.

4. Raadsvoorstel Tweede Halfjaarrapportage 2020 (no. 20-036)

De voorzitter: Dan ga ik nu met uw welnemen over naar de Tweede Halfjaarrapportage 2020, waarvoor het raadsvoorstel voorligt met beantwoording op de schriftelijke vragen die zijn gesteld vanuit de fracties.

De voorzitter: Ik zie een hand op. Mevrouw Van Nunen.

Mevrouw Van Nunen PvdA: Ja, voorzitter, ik verbaas mij hierover, er zit één wethouder. Er zijn vragen gesteld al zijn het technische vragen ook over verschillende portefeuilles en die kunnen dus niet aan de desbetreffende wethouder worden gesteld vanavond. Het verbaast me zeer.

De voorzitter: Daar neem ik akte van. Ik kan er ook niks aan doen. Ik ga niet over de wethouders vertegenwoordiging, dat snapt u.

De voorzitter: Ik wil beginnen met de eerste termijn en de fractie van Beter Voor Rijswijk daarvoor het woord geven, de heer Braam.

De heer Braam BVR: Heel primair op de vragen die hier gesteld zijn door ons en de beantwoording die we hebben gekregen en dan moet ik als eerste toch in de richting van het college aangeven dat het zo jammer is dat ondanks de extra tijd die het college gekregen heeft, want we zouden feitelijk twee weken eerder of in ieder geval minimaal een week eerder zelfs deze rapportage bespreken en als ik dan op een geven moment zie dat die beantwoording gewoon slecht is, dat vind ik gewoon jammer dat ik dat moet constateren. Wij stellen gewoon hele basale vragen, technisch zoals u ze ook terecht noemt en als we dan vragen stellen over het eindejaar dat er 20.000 op ingeboekt kan worden en we eenvoudig gewoon de vervolgvraag stellen die er ook bij staat, wat zijn dan de activiteiten die er dan sowieso wel worden gedaan, dan wordt dat gewoon niet beantwoord. Dat vinden wij gewoon bijzonder slordig. Dus daar dan toch maar hier de vraag: wat zijn dan de plannen voor het einde van het jaar? En dan focus ik me dan vooral op de groepen waar het om gaat, de jeugd en de jongeren die toch regelmatig in ieder geval bushokjes kapot laten klappen en de nodige vuilnisbakken ook de hoogte in laten gaan. Ik denk dat het gewoon goed is om daar de focus op te leggen. Maar ik hoop dat van u te horen. Dus dat is even zomaar een belangrijk ding om hier te horen. We hebben natuurlijk in alle stukken verder allemaal kunnen lezen dat het natuurlijk niet zo best gaat dit jaar en dat er helaas, nog even los

van corona en de forse bezuinigingen waar we nog steeds last van hebben, in het Rijk er behoorlijk wat extra gelden toch ook weer in het sociaal domein nodig zijn om de gaten te dichten. Vervelend, maar ja, dat is ook een voortvloeisel uit de eerste verandering van de gelden en het sociaal domein die vanuit het Rijk zijn opgelegd. En het is maar weer even afwachten natuurlijk wat er straks in de tweede ronde gaat komen, want er komt natuurlijk weer een herverdeling aan. Het is te hopen dat het deze keer voor Rijswijk iets gunstiger is dan de laatste keer. Even kijken hoor… Ja, ter vervanging van, er werd op een gegeven moment iets over zoutelektrolyse gesproken in het zwembad. Nou meen ik me te herinneren dat het vooral de hardware is, nadrukkelijk de hardware is waar we ons op richten. En ik had nou niet echt het idee dat dit feitelijke een vervanging is van een stuk hardware. Als dat zo is, dan zijn we vooral nieuwsgierig: waarom vervangen? Is herstel, renoveren, noem maar op, is dat niet goedkoper? En zou dat wellicht ook tot de opties nog behoren? Nou, de andere vragen laten we nog maar even zitten. De meeste die zijn, ja, daar kunnen we dan wel weer even verder mee. Maar we laten het maar over tot de algemene beschouwingen en dan zullen we dat op onze manier daarin verwerken.

De voorzitter: Dank u wel, de heer Braam. Mevrouw Kistemaker van GroenLinks voor de eerste termijn.

Mevrouw Kistemaker GL: We willen eigenlijk allereerst de ambtenaren bedanken voor alle antwoorden. Ze waren snel en veel van onze vragen hebben we ook een goed antwoord gekregen. Helaas niet op allemaal en daarom zullen we die vanavond ook herhalen met het idee dat alle wethouders hier zouden zitten en we dus op alle portefeuilles vragen zouden kunnen stellen. Maar we gaan even zien hoe het gaat. Om te beginnen hebben we nog een vraag over het koersdocument Toegang tot de zorg. Dit blijkt namelijk opeens een intern document te zijn geworden. Wel wordt er aangegeven dat we hierover geïnformeerd worden door middel van een IB. Wanneer kunnen we deze IB verwachten? En wordt, zoals GroenLinks al heel vaak heeft gevraagd, ook expliciet aandacht gegeven aan de inzet van praktijkondersteuners bij huisartsen als een van de maatregelen om de toegang tot de jeugdzorg, om daar grip op te krijgen? Verder hebben we nog geen afdoende antwoord gekregen op onze vraag waarom de eerder gestelde doelstellingen voor het scheiden van grondstoffen niet reëel is en wat het college de afgelopen tijd heeft gedaan om deze doelstelling te bereiken. Restafval verbranden kost geld, terwijl gescheiden grondstoffen geld opleveren. Erg jammer dus dat het ingezamelde PMD zo vervuild is. U stelt de doelstelling bij van 75% naar 62% en denkt dat wel te gaan halen met het uitrollen van het nieuwe inzamelen en het inzetten van communicatie. GroenLinks pleit ervoor om aan de ambitie van 75% vast te houden, zonde van de grondstoffen en ook zonde van het geld. Bovendien, zelfs om 62% te halen zijn aanvullende maatregelen nodig. Wat gaat u dus nog meer doen dan het uitrollen van het nieuwe inzamelen en inzetten op communicatie om die ambitie te halen? Er zijn geen cijfers bekend over het aantal fietsbewegingen van de Vrijenban naar de KFC. We vragen ons daarom af wat de onderbouwing is om hier een fietsoversteek aan te leggen. Ook horen we graag hoeveel Shell en KFC hieraan gaan bijbetalen. Tot slot moet nog iets ons van het hart. Om onze gemeente toekomstbestendig te maken zullen we meer moeten investeren en meer moeten doen. GroenLinks vindt het daarom erg jammer dat de klimaatmiddelen maar op de plank blijven liggen. En vervolgens stelt het college elke keer voor om ze weg te bezuinigen. Op deze manier is er steeds minder mogelijk om weer echt werk te gaan maken van de energietransitie.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Kistemaker. Ga ik over naar D66, de heer Dolmans.

De heer Dolmans D66: Allereerst waardering aan de wethouder en ook wethouders en ook de ambtenaren voor de beantwoording. Maar toch de feitelijke constatering, we zijn als gemeente niet in control. Niet van onze financiën, maar denk ik ook niet voldoende in de beheersing van de organisatie. Ik pak er een voorbeeld uit, een rapportage groot project Organisatieontwikkeling. Het zou voor de begroting naar de raad worden

gestuurd. Nou, ik denk dat daar nog maar heel kort tijd voor is om dat ding te ontvangen. Idem dito voor een aantal andere toezeggingen van het college die voor de begroting naar de raad toe zouden gaan. Specifiek voor het groot project Organisatieontwikkeling de vraag wanneer deze naar de raad toe gaat komen? En we weten ook, en ik wil ook een compliment geven, dat er actie genomen wordt door de wethouder Financiën en ook door het college voor de versterking van de beheersing in de eerste lijn en de versterking van de financiële organisatie. Maar de noodzaak is dan ook groot. D66 staat er achter dat we in deze onzekere tijd geen bezuinigingen zoeken die meer kapot maken dan ons lief is. En we kunnen ook de gevolgen van Covid-19 voor onze gemeentelijke begrotingsuitgaven ook gewoonweg nog niet voorzien. En inderdaad, Rijswijk kan ook niet in zijn eentje het tekort in de Wmo en de jeugdzorg oplossen. Er is gewoon structureel te weinig geld meegekomen vanuit het Rijk bij de decentralisatie. Het is goed dat er een actieplan wordt opgesteld, maar ook voor dat actieplan geldt: dat zou voor de begrotingsbehandeling naar de raad toe komen en we hebben hem nog niet gezien. Het vervolgtraject transparant begroten, dat is echt heel noodzakelijk en dat weet de wethouder ook van ons en hij krijgt daar echt van onze kant alle steun in. Waarom? Omdat we nu in een situatie terecht zijn gekomen dat die eerste slag die we met transparant begrotingen hebben gemaakt, 5 miljoen heeft opgeleverd. En de financiële situatie van de gemeente ons heeft gedwongen om die volledige 5 miljoen meteen zo'n beetje in te boeken. En de bedoeling was nou juist om de raad keuzes te geven en dat doel dat hebben we dus nu wel gemist. Dus alle steun aan de wethouder om de hele begroting door te gaan zodat we daadwerkelijk naar transparant begroten toe kunnen gaan. Dan gewoon even een procedurele opmerking. Het raadsvoorstel staat nog niet vermeld op de agenda van 3 november. Dus ik kijk ook even naar de griffie maar ik neem aan dat we inderdaad 3 november dit raadsvoorstel ook in behandeling nemen. Nog een paar specifieke vragen met betrekking tot cultuur en ik hoop dat de wethouder Financiën die kan beantwoorden en anders misschien via de app met de wethouder Cultuur daarover vanavond nog antwoord op kunnen geven. De gelden voor cultuur die worden nu niet meegenomen maar zullen te zijner tijd onderdeel zijn van de slotwijziging. En voor Rijswijk bedragen deze € 144.000 en € 141.000 naar aanleiding van de Kamerbrieven van 28 mei en 28 augustus jongstleden. En er is een voorstel in voorbereiding, zo zegt het college, over compensatie aan culturele instellingen. Maar er is niet aangegeven hoe deze gelden dit jaar nog worden ingezet. En wij vragen eigenlijk aan het college, of niet eigenlijk, wij vragen aan het college, D66 vraagt aan het college een keiharde toezegging dat deze gelden niet in een groot zwart gat verdwijnen en nog dit jaar ter compensatie aan de cultuursector worden uitgegeven. Want het gaat wel om € 285.000. Wanneer komt daartoe het voorstel? En welke concrete compensatiemaatregelen heeft het college daarbij in gedachte? Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, de heer Dolmans. Dan ga ik over naar de fractie van de VVD, de heer Sleddering.

De heer Sleddering VVD: Tijdens het lezen van de tweede halfjaarrapportage van dit college werd de VVD fractie diep bedroefd. Niet alleen vanwege de slechte cijfers en de dramatische financiële positie van de gemeente Rijswijk, maar ook van het optreden van dit college om niet het tij te willen keren. Ik heb het nog niet eens over het raadsvoorstel over belastingheffingen, maar daar werden we nou helemaal bedroefd van. Maar daar komen we misschien straks nog op, want u weet heel goed de portemonnee van de burgers te vinden en u houdt niet de hand op uw eigen portemonnee. Dat blijkt wel uit het verhaal van de tweede halfjaarrapportage. Ik kom straks bij het volgende agendapunt op de afvalstoffenheffing en de tweede parkeervergunning terug. Maar kijken we nu naar de vragen en de antwoorden. Nou, daar word je helemaal erg droevig van. Ik lees voor uit uw eigen werk. Ik open het citaat: “Het sociaal domein werkt aan een actieplan om een bijdrage te leveren aan bezuinigingen.” Ja, geacht college, het staat er echt. Al jaren lopen tekorten in het sociaal op en het college gaat een actieplan maken. En voor u zegt dat die tekorten voor een groot deel ontstaan als gevolg van het beleid uit Den Haag, zeg ik, zegt de VVD dat dit het college niet ontslaat

van de plicht om ook in het sociaal domein de tering naar de nering te zetten. Ik lees er nog een voor: “Het college heeft besloten geen nadere ombuigingsmaatregelen te treffen om het tekort op te vangen.” Dit kan echt niet. De VVD fractie doet een dringend beroep om zo spoedig mogelijk in te grijpen in het uitgavenpatroon van de gemeente, ook al is het nog maar voor twee maanden. Het is zo’n slecht signaal als je weet dat de tekorten oploopt en dan niets doet. En ik zou bijna willen pleiten voor een vacaturestop, dat heb ik al eens eerder gedaan. En dat is niet alleen om daar gewoon zeggen van geen geld aan uit te geven, maar er gebeuren op het personeelsgebied zulke rare dingen als je kijkt naar de tweede halfjaarrapportage. Ik noem een paar voorbeelden. U bezuinigt eerst het budget voor Smart City-project weg, maar u neemt wel een beleidsmedewerker aan voor datzelfde project. Het college is toch wel bekend met de regels dat als je een ambtenaar, een beleidsambtenaar aanneemt dat die ook geld niet alleen kost qua salaris maar dat hij ook budget nodig heeft. Is het college niet zo: als er geen budget is, zijn er ook geen ambtenaren voor dat onderwerp nodig. Zo werkt het toch in de praktijk? En een tweede voorbeeld. Er komt een externe projectleider Tweede Kamerverkiezingen omdat de verantwoordelijke ambtenaar met pensioen is gegaan en de opvolger nog niet is ingewerkt. Het is toch werkelijk niet te geloven dat iemand dat gewoon durft op te schrijven? We hebben in Nederland grosso modo om de vier jaar verkiezingen. Dus je kunt je toch redelijk voorbereiden op die verkiezingen? Zeker de laatste 10 jaar gaat dat heel goed, dat we niet tussentijds hoeven naar de stembussen. Maar, je hebt niet ingewerkt? Of je hebt wel iemand maar die kan het nog niet en dan heb je een externe projectleider nodig. Dat is toch werkelijk … Ik kan me dat nog voorstellen bij een speciaal nieuw project. Maar bij een project wat minstens één keer in de 4 jaar voorkomt is dat toch vrij bijzonder slecht personeelsmanagement. Dan hadden wij een vraag gesteld over het budget onderzoek Sociale Veiligheid. Daar krijgen wij het ontluisterende antwoord dat dit budget is gebruikt, ik zou bijna zeggen misbruikt, voor het opzetten van het participatieproces met betrekking tot de intocht Sinterklaas. Dit volledig mislukte proces met de mooie naam Dialoog, weet u wel? Kan het college de VVD aangeven wat die dialoogsessies te maken had met sociale veiligheid? Of bedoelt het college dat de sociale veiligheid van Sinterklaas soms onder druk staat? De VVD kreeg geen antwoord op onze vraag over het gelijkstellen van de tarieven voor de sport- en beweegcoaches. Ik lees daarover dat de tarieven gelijk gesteld zijn omdat de werkzaamheden werden verminderd. Kunt u ons dat nog een keer uitleggen? Er staat ook in de antwoorden een zin dat er geen zicht is op de kostenontwikkeling bij de Jeugdvervoerswet. Ongelofelijk. We wachten het dus maar af wat het gaat kosten en dan plussen we het er maar weer bij. Ik herhaal onze vraag uit het kaderdebat: wilt u nou eens stoppen met die open einde-regelingen? En wilt u ook het motto op is op gewoon gaan handvoeren met betrekking tot financiën? Heeft u eigenlijk wel iets gedaan met onze suggesties daarover in het kaderdebat? Nog een voorbeeld daarvan is de campagne Plaagdieren. Ja, geweldig. Ik lees dat er een campagne komt, maar er is geen budget voor staat er dan bij. Ja, de VVD gaat toch uit van het standpunt: geen budget, geen campagne. Zo werk je aan een financieel degelijk beleid. De VVD nam kennis van een tegenvaller van € 41.000 door een hogere huur, 2%, van de parkeergarage Hoogvoorde. Onze vraag is: was die huurverhoging dan niet te voorzien? Zoiets staat toch in het huurcontract? En onze diepere vraag is: voor wie huurt u die parkeergarage eigenlijk? Wie parkeren daar op onze kosten? Het zal het college duidelijk zijn dat de VVD fractie niet blij is met deze halfjaarrapportage. Het zijn veel woorden maar te weinig of de verkeerde daden. Wij zullen in de begrotingsraad moties indienen om enigszins de boel te corrigeren. Ik bereid u vast voor. Dank.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Sleddering. Ga ik over naar de fractie van het CDA, de heer Majjaoui.

De heer El Majjaoui CDA: Het CDA heeft een aantal vragen gesteld. We gaan er vanuit omdat er nu een wethouder is die ook portefeuillehouder is van de handhaving heb ik zich beperkt tot één vraag voor wat betreft de C2000 portofoons. Want uit de beantwoording is niet helder en niet duidelijk, daarom probeer ik nu

in een duidelijke vorm de vraag nogmaals te stellen. Dus uit de beantwoording valt te lezen dat de C2000 portofoons als instrument wordt gebruikt om de veiligheid van de boa's in dit geval te kunnen waarborgen, alsook om het contact met de politie te blijven onderhouden. Nou, hiermee wordt een structureel budget gevraagd van € 50.000. Voorzitter, bent u het met mij eens dat dit middel veel meer mogelijkheden biedt dan wat de boa's nodig hebben? Bent u met mij eens dat er betere alternatieven zijn om de veiligheid van onze boa's te waarborgen zoals bijvoorbeeld de bodycams? Deze worden eenmalig aangeschaft en hebben aannemelijk bewezen dat de veiligheid, dan wel het veiligheidsgevoel van de boa's in een aantal gemeentes in dit geval aanzienlijk hebben verbeterd? Bijkomend voordeel is dat de bodycams eigendom blijven van de gemeente in tegenstelling van de C2000 portofoons. Voorzitter, waarom is dit middel, dus de bodycams, wat uiteraard goedkoper en efficiënter is, niet onderzocht? Wordt er nog ook nagedacht om de boa's uit te rusten met een proportioneel geweldsmiddel dan wel beschermingsmiddel? Zodat ze zo min mogelijk afhankelijk hoeven te zijn van de politiecapaciteit, die overigens al kampt met een forse onderbezetting. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Majjaoui. Ga ik over naar Wij. Rijswijk, mevrouw Pelzer.

Mevrouw Pelzer WIJ.: Geen inbreng. We hebben de antwoorden ontvangen, gelezen en alle beschouwingen bewaren we tot aanstaande dinsdag

Mevrouw Van Nunen PvdA : Voorzitter, dank u wel. Ik ben nog nauwelijks bekomen van mijn vorige opmerkingen, of eigenlijk punt van orde. In al die jaren dat ik hier in de raad zit, is het nog nooit voorgekomen dat bij de tweede halfjaarrapportagebespreking er geen college zit maar één wethouder die dus ook niet mijn antwoorden dadelijk, of de vragen kan beantwoorden die ik nog heb. Ik vind het echt een punt van zware kritiek wat mij betreft, wat onze fractie betreft. Want we zitten hier met tien fracties en één wethouder.

De heer Sleddering VVD: Nou, ik wou even deze woorden van onze collega van de Partij van de Arbeid van harte ondersteunen. En ik ga het toch niet meemaken dat het college straks moet gaan schorsen om antwoorden te gaan geven op onze vragen. Want dan zijn we echt verkeerd bezig.

Mevrouw Van Nunen PvdA: Ja, voorzitter, dan steek ik van wal. Ik heb eigenlijk eerst een algemene opmerking. Het is ons opgevallen dat de notulen van B en W niet meer bijgewerkt worden na het zomerreces. De laatste notulen dateren van 7 juli op iBabs. En ik zou u dringend willen verzoeken om de notulen vanaf het einde van het zomerreces, dus eind augustus ga ik vanuit, op iBabs te zetten zodat wij ook zien wat u besluit in uw B en W-overleg. Dat allereerst. Ik wist ook niet waar ik het ergens anders te berde of ter sprake kon brengen, vandaar hier. Ik heb nog een paar vragen over onderwijs. Wij hebben vragen gesteld over de uitbreiding of forse overschrijding van de kosten van de uitbreiding van het schoolgebouw De Piramide. En onze vervolgvraag daarop is: waarom is er eigenlijk geen offerte gemaakt voor die uitbreiding? En had een dergelijke offerte dan ook die overschrijding met 80% daarmee niet voorkomen kunnen worden? Ten aanzien van de aantallen leerlingen in het regulier basisonderwijs, hebben wij vervolgvragen gesteld via de app aan de wethouder over de aantallen Rijswijkse leerlingen in het basisonderwijs die buiten de gemeente naar school gaan en het aantal leerlingen van buiten de gemeente dat op Rijswijkse scholen zich inschrijft. En daaruit blijkt dat er meer leerlingen van Rijswijk buiten de gemeente onderwijs volgen dan er instromen van buiten Rijswijk naar Rijswijkse scholen. Dan bevreemdt het ons wel dat er toch een tekort aan onderwijsplekken is in Rijswijk. Betekent dat dat uw huisvestingsplan eigenlijk ook niet op orde is? We hebben daar al eerder vragen over gesteld. Want als u 300 leerlingen, want daar gaat het eigenlijk om, minder op Rijswijkse scholen heeft zitten dan u eigenlijk zou kunnen verwachten gezien het aantal kinderen, is dat voor ons een vreemde situatie. Kunt u daar antwoord op geven? En dan heb ik nog een vraag, ook al eerder gesteld, over het subsidieregister. U

herinnert zich misschien ook de vraag die ik 6 oktober al heb gesteld in de raad, mondelinge vragen, over het subsidieregister 2020. En dat sluit ook een beetje aan bij de vraag van de heer Dolmans, want heeft hij het over de compensatieregeling vanuit het Rijk naar cultuur, wij willen graag voor 3 november, daar hebben we ook de vragen over gesteld op 12 oktober maar die is ontwijkend beantwoord. Wij willen graag een overzicht hebben van aangevraagde en verstrekte subsidies in 2020 tot nu toe aan de Rijswijkse instellingen. En ik begrijp dat voor een paar duizend euro hoeven wij dat niet te ontvangen, maar we willen wel graag zien hoe het college het mandaat wat wij het college gegeven hebben met betrekking tot die nieuwe subsidieverordening, hoe zij dat invult. En vandaar dus het dringend verzoek om toch voor het begrotingsdebat de huidige stand van zaken rondom de subsidieverstrekking ons te doen toekomen, evenals de evenementensubsidie die ook is verstrekt in dit jaar aan verschillende instellingen. Dus een dringend verzoek om ons dat deze week, begin volgende week uiterlijk toe te doen komen. En ja, verder had ik nog een laatste vraag over het onderwijsachterstandenbeleid. Daar ontvangen we van het Rijk ruim 8 ton voor. Gaat dat geheel naar de peuterspeelzaalactiviteiten? U zegt namelijk in uw tweede halfjaarrapportage dat een deel jaarlijks ook naar de balans zou kunnen gaan wat over is. Nou, dan hebben wij daar nog wel een goede bestemming voor als dat naar de balans gaat en mogelijk ook weer in algemene middelen terechtkomt wat van het Rijk komt naar Rijswijk. Ik heb in ieder geval graag een antwoord op de vraag of daar inderdaad sprake van is, dat onderwijsachterstandengelden vanuit het Rijk naar de balans van de Rijswijkse begroting gaat. Dank u wel. Tot op, voor deze eerste termijn is dit mijn inbreng.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van Nunen. Ga ik over naar Gemeentebelangen Rijswijk. De heer Van Reijen.

De heer Van Reijen GBR: Ik heb geprobeerd hier doorheen te worstelen in korte termijnen. Er zijn heel veel vragen gesteld waar ik geen, totaal van geen kennis van heb. Maar wat mij wel verwonderde was over de Wmo, de jeugd die daar instroomt. Er staan getallen van 600 op 10.000 of 500 op 10.000. Is dat een streefgetal? Moet je dat halen? Daar lijkt het een beetje op. Mijn vraag is: hoe brengen we dat naar beneden? Ik begrijp ook nog uit een ander stuk wat ik onder ogen heb gekregen dat er maar bij de doorwijzingen van al die kinderen en mensen, dat daar maar 11% door de gemeente wordt gecontroleerd en toestemming voor wordt gegeven. Dat de rest eigenlijk buiten de gemeente om gaat. Is daar geen gat te vinden om betere bezuinigingen op dit punt te krijgen? Dank u.

De heer Weterings RB: Goedenavond, voorzitter. Ja, nu is het mijn beurt. Lang gewacht, maar voorzitter, goedenavond. Inderdaad een aantal zaken zijn al benoemd. Ik wilde sowieso wel het college complimenteren voor de goede tekst. Het was makkelijk te lezen, goed op te reageren. Dus ik heb er geen woordenboek bij nodig gehad. Dank je wel daarvoor. Een aantal zaken die erin zijn benoemd en we hebben ook antwoord daarop gekregen, er komen toch weer lobbykosten kijken voor een extern bureau. En er wordt dan gezegd: het is eenmalig. Maar gelukkig, ja wie wat bewaart, heeft wat. Ik heb de afgelopen halfjaarrapportages teruggekeken en u vraagt regelmatig om eenmalige lobbykosten. Dus zo eenmalig zijn ze niet en we willen daar toch even heel goed naar gaan kijken volgende week bij de raadsvergadering of we die lobbykosten niet kunnen gaan bezuinigen. Want we zijn toch van mening dat een wethouder heeft in zijn portefeuille of de MRDH of Vidomes of Avalex en daar kan hij genoeg lobbyen. Daar zijn wat ons betreft geen externe bureaus voor nodig. Want de capabelheid van de wethouder en het salaris van de wethouder is daarop gebaseerd als het goed is. De VVD heeft al benoemd het Smart City-verhaal. Ja, vinden we ook raar. Het gaat van het ene potje naar het andere potje. Wie heeft het zo besloten om dat over te hevelen? De externe inhuur is al benoemd voor de verkiezingen. Vinden we ook inderdaad best wel raar dat inderdaad, ja, de heer Bang heeft ons verlaten. Ik zag ze toevallig nog toen we vorige week het afscheid vierde bij De Halve Maan, hartstikke

leuk. Maar goed, dat had gewoon eerder opgepakt moeten worden om daar iemand voor op te leiden. We hebben ook gevraagd in onze vraagstellingen helemaal in het begin, er is door de heer Jaap Smit, commissaris van de Koning, is er een brief gestuurd naar het Rijk betreft de tekortkomingen van de financiën uit de jeugdzorg. Ja, daar is nog geen reactie op gekomen. Het gaat hier om behoorlijk wat geld, tegoeden die Rijswijk echt nog steeds tegoed heeft van het Rijk. Ja, er is nog geen reactie op gekomen. Is de wethouder bereid om morgen met de heer Smit te bellen en vragen waar de cashflow blijft voor Rijswijk? Want we hebben daar echt een behoorlijk tekort in en het zou heel erg fijn zijn als die tegoeden een keer deze kant op kwamen. Dus een mailtje of een telefoontje is ook prima daarin want het is akelig stil rondom de tekorten op jeugdzorg. Dan, voorzitter, hadden wij vragen over het strategisch vastgoed wat in de boeken als staat omschreven als verkocht te worden. We wilden even vragen of de bedragen kloppen op dit moment? Want naar ons idee zijn de bedragen die erin staan nog steeds de guldenbedragen. Misschien het tekentje klopt niet want volgens ons is het vastgoed wel iets meer waard dan dat er hier staat begroot. Dus graag nog even aandacht ervoor. Kerklaan en Vredeburgweg uit mijn hoofd gezegd. Voorzitter, dan wilde ik eigenlijk nog een punt eruit lichten, uit de halfjaarrapportage. U geeft aan dat met onderhoud van bestratingen heeft u in 2020 € 370.000 bezuinigd op het onderhoud van de bestrating. Bestaande uit een taakstelling van € 150.000 en een eenmalige bezuiniging van € 220.000. U heeft daarvoor een inschatting gemaakt dat met de resterende middelen het noodzakelijke onderhoud om gevaarzetting weg te nemen, uitgevoerd kon worden. In de praktijk blijkt echter dat er meer calamiteiten onderhoudsnoodzakelijk nodig is om de aansprakelijkheidsstelling te voorkomen. U vraagt om nog eenmalig een bedrag van € 50.000 om dit noodzakelijke onderhoud daadwerkelijk te kunnen uitvoeren. In de beantwoording geeft u ook aan dat de eenmalige bezuiniging levert geen risico op, ook niet op de lange termijn. En de calamiteiten lost u op. Nou hebben wij helaas de afgelopen weken meerdere ernstige gevallen met letsel hebben zich bij ons gemeld. Ik wil het niet direct linken aan deze bezuiniging maar het geeft wel een ontzettend vertekend beeld als u zelf aangeeft dus € 370.000 te hebben bespaard op de bestrating en er gaan nu mensen zwaar onderuit door slechte bestrating. Dat wil ik u wel even meegeven dat dit een heel ernstig geval is waar zeker naar gekeken moet worden en eigenlijk deze bezuinigingen niet eens in ons op mag komen. Dus misschien ook weer een kleine link naar de Eneco-gelden om in ieder geval in Rijswijk een goede ogenschouw te gaan houden bij de bestratingen. Want echt serieus, hele ernstige gevallen hebben zich gemeld bij ons, echt met hele ernstige nare incidenten met ernstig letsel tot gevolg. Voorzitter, dat even voor de eerste termijn. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, de heer Weterings. Ga ik over naar Onafhankelijk Rijswijk. De heer Jense.

De heer Jense OR: Voorzitter, door omstandigheden heeft de fractie Onafhankelijk Rijswijk geen schriftelijke vragen ingediend, wat niet wegneemt dat we wel een beeld hebben gekregen uit de beantwoording van de vragen die door de andere partijen zijn gesteld waarbij je dan ook vaak nog eens dubbel ziet, maar dat doet er niet toe. Aardig om dan te zien hoe vaak hetzelfde antwoord van het college wordt ingeplakt, waarbij ik me dan afvraag: kan dat niet wat efficiënter? Maar dat terzijde. Voorzitter, staat u mij ook toe om al over het raadsvoorstel iets te vragen?

De voorzitter: Nee, dat wordt een apart agendapunt.

De heer Jense OR: Dat is een apart agendapunt. Ik constateer in ieder geval wel, voorzitter, dat deel ik dan eigenlijk volledig de mening in van de VVD, dat de controle op zaken op een heleboel onderdelen ver te zoeken is. En inderdaad de meest in het oog springende is 2% huurverhoging onvoorzien. Onbestaanbaar zeg ik daarbij. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan zijn we aan het einde gekomen van de eerste termijn. Ik wil voorstellen om even een schorsing te hebben van 5 minuten.. En we kunnen zo meteen het complete college hier ook verwelkomen. Die hebben de vragen meegekregen als het goed is, want die hebben hier in het stadhuis digitaal de eerste termijn gevolgd.

Schorsing

De voorzitter: Ik wil beginnen met de tweede termijn en wethouder Keus als eerste het woord geven. Beantwoording eerste termijn, klopt.

Wethouder de heer Keus: Dank u wel, voorzitter. En ook dank voor de vragen. Ik hoor veel complimenten over de beantwoording en tegelijkertijd ook wel kritiek. Ik denk dat het altijd voor verbetering vatbaar is, dus dat moeten we zeker meenemen en ook om weer voor de volgende keer die beantwoording wel meer naar wens en meer ook naar behoefte in te kunnen richten. Dus dat nemen we gewoon mee. Ik heb vanuit financiën een aantal vragen gekregen maar het leeuwendeel van de vragen waren vakinhoudelijk gericht aan de collega wethouders, dus ik neem de vragen ten aanzien van de financiën nu voor mijn rekening. Dan begin ik bij de fractie van D66. Het transparant begroten, de onvoorwaardelijke steun daarvoor om door te gaan. Dank daarvoor, dat is ook de lijn en de richting die het college ook voorstaat en heeft ons veel gebracht in relatief korte tijd. Dus door hiermee door te gaan, kan dat alleen maar tot meer transparantie en uiteindelijk ook bijdragen ook juist in die, net eerder besproken over de risico's en alle ontwikkelingen en vraagstukken waarmee we geconfronteerd worden om ook wendbaar te kunnen acteren in de begroting indien wij weer worden geconfronteerd met tegenvallers. Dus dank daarvoor, voor de steun, daarmee gaan wij door. U had het ook over de rapportage van het Groot Project. Ja, dat gaat over de organisatie maar ook inderdaad over de begroting, de financiën. Maar inderdaad, in mijn beleving hebben wij die voor de zomer inderdaad naar de raad gestuurd en staat de volgende voor eind dit jaar nu gepland. Volgens mij is dat de cyclus die we aanhouden. Dan kijk ik ook even mijn collega aan. Dat is volgens mij correct. Dus… Dan ga ik even verder naar de fractie ook van de VVD. Een aantal politieke uitspraken, dat mag natuurlijk, maar wel gewoon een wat meer technische vraag: waarom kiest het college ook ervoor om niet nadere ombuigingen in te zetten? Nou ja, zoals u weet, de eerste halfjaarrapportage hebben wij 3 miljoen aan ombuigingsvoorstellen voorgesteld en dat na een periode ook van een uitgaven-stop. Die 3 miljoen die is zo goed als gehaald. Toch als je dan kijkt, de tegenvallers weer in het sociaal domein, als je daarvoor zou corrigeren zouden we eigenlijk al met een overschot van anderhalf miljoen eindigen dit jaar. Nou ja, de problemen op het sociaal domein die zijn bekend, daarin nemen wij als college nu ook actie op. Meer dan dat we ooit gedaan hebben. We komen ook nog met, we hebben deze ochtend in B en W ook het actieplan sociaal domein besproken waarin wij echt hard ook gaan ingrijpen om ook echt veel meer grip te krijgen op die kostenontwikkelingen daar, waarbij we ook inderdaad naar de toekomst kijken. Ik denk dat collega Bentvelzen daar zo nog wel een tipje van de sluier over kan geven. Dat we ook veel meer gaan kijken ook naar hoe die toegang is geregeld en daar zetten we echt serieus op in. Daar is de focus op, dus echt op die structurele problemen in het sociaal domein. Het tekort wat nu vanuit de tweede, althans wat nu in de tweede halfjaarrapportage staat vermeld, dat is echt veroorzaakt door die ontwikkelingen in het sociaal domein. Daar zitten we nu volop in. Daar heeft hoge dan wel niet de hoogste prioriteit van het college om daar echt actie op te ondernemen. Nou, u zei het zelf ook: we hebben nog maar twee maanden in dit jaar. Veel opdrachten zijn gewoon al weggezet. Vacatures zijn vervuld. De ruimte om echt nog effectief om te buigen, die is beperkt. En vandaar inderdaad de afweging, de overweging van het college om geen nadere ombuigingen nu in te zetten. Even kijken. Dan nog een vraag, de fractie van het CDA over de C2000 portefeuilles. Nou, de vragen die u stelt hebben echt betrekking op het veiligheidsdomein. Dat is echt het takenpakket van de burgemeester. Die is hier nu niet. Wat ik u wel wil

toezeggen is dat wij, dat de burgemeester deze beantwoording hier ook nog schriftelijk gewoon op terugkomt en dat we dat zo snel mogelijk uw kant doen opkomen. Dan kunnen we het over het subsidieregister, maar ik denk dat collega Besteman daar straks inhoudelijk ook inderdaad nog wat over wil zeggen. Maar volgens mij moet het wel gewoon te organiseren zijn dat we de subsidies die, u zegt verstrekt. Dat is natuurlijk onder voorbehoud altijd. Dat is een voorschot en bij de jaarrekening zal uiteindelijk ook moeten worden getoetst of aan alle voorwaarden is voldaan en alle eisen die zijn verbonden aan die subsidie. U kunt zich voorstellen dat door corona dat daar natuurlijk vraagstukken leven. En als ik het even bij mezelf hou, voor de accountantscontrole levert dat als daar niets zou gebeuren en zonder meer zo doorgaan, levert dat vraagstukken omtrent rechtmatigheid op. Het voorstel is om hiermee bij de slotwijziging die we in december, 15 december hebben, om daar nader op in te gaan hoe wij daar als college mee omgaan. Maar volgens mij moet het gewoon te organiseren zijn dat wij de beschikkingen kunnen toesturen van de instellingen. Dus op basis van de afspraken die toen zijn gemaakt en waar de subsidie voor zou worden verleend. Dat moeten regelen zijn. Voorzitter, dan ben ik eigenlijk al door mijn vragen heen en dan geef ik graag het stokje door.

De voorzitter: Dank u wel wethouder Keus. Ga ik over naar wethouder Bentvelzen voor de beantwoording in de eerste termijn van haar vragen.

Wethouder mevrouw Bentvelzen: Dank u wel, voorzitter. En wat fijn dat we hier toch met het hele college zitten. Wij zaten boven dus we hebben de vragen prima kunnen volgen en ik zal deze dan ook zo goed mogelijk proberen te beantwoorden. Ten aanzien van de toegang wil ik in ieder geval aangeven dat gisteren de raad bij mijn weten nog is bij gesproken door Paul Grob, de directeur van het Servicebureau Haaglanden, in het kader van de inkoopstrategie. In die sessie is ook de rol van ons als gemeente ter sprake gekomen van onze lokale teams, de veranderingen die we daarbij de afgelopen maanden hebben doorgevoerd en we hebben daarbij ook het aanbod gedaan om de werkgroep en of de hele raad nader te informeren over de veranderingen binnen zowel sociaal het sociaal wijkteam als het jeugdteam. Dan vraagt GroenLinks mij, voorzitter, het koersdocument wat nu een intern document is, die kan ik zo spoedig mogelijk naar u toesturen. Dus die zal op korte termijn naar u toe komen, mevrouw Kistemaker. Het actieplan, mijnheer Constantijn, die komt voor de begrotingsraad. Die is vanmorgen vastgesteld in het college, zoals net aangegeven door mijn collega wethouder Keus. Het actieplan wordt naar u toegestuurd zodat u die kan meenemen bij de beraadslagingen voor de begrotingsraad aanstaande 3 november. In dat actieplan, richting Gemeentebelangen gezegd, wordt onder andere gekeken naar de toeleiding, de controles die we uitvoeren, hoe is het jeugdteam ingericht, de praktijkondersteuners komen daar aan bod. Op beantwoording op mevrouw Kistemaker: dat traject is overigens al ingezet van de praktijkondersteuners, maar in verband met corona stil komen te liggen. Volgens mij heb ik dat in een eerdere beantwoording ook al laten weten. Dit is opnieuw opgepakt en dit is opgepakt mede in het kader van het actieplan. En dan om de bewoording van de heer Sleddering nog maar een keer te gebruiken, het ontslaat het college ook zeker niet van de plicht om de tering naar de nering te zetten. En daar valt het sociaal domein ook onder. Daar ben ik mij en daar is het college zich ten zeerste van bewust. We moeten ook met spoed ingrijpen en ik denk dat we dat met het actieplan doen. Ik hoop ook dat, zodra u het actieplan onder ogen krijgt, zal zien dat we alle zeilen bijzetten om daar in ieder geval goed door te pakken. U heeft ook aangegeven in uw eerste termijn de verbazing rondom de Jeugdvervoerswet. En ik kan dat inderdaad vooraf niet inschatten, mijnheer Sleddering. Ik weet niet wanneer er welk kind op welk moment aanklopt bij de gemeente voor Jeugdwetvervoer. En ik zou toch een vraag terug willen stellen. Want stel, mijnheer Sleddering, dan dat als ik een budget raam en over een half jaar is dat budget op, dat ik een kind Jeugdwetvervoer moet ontzeggen en dat hij dan moet wachten tot het volgende jaar totdat de gemeenteraad weer nieuw budgetrecht heeft en opnieuw budgetten vaststelt. Want ik heb niet die glazen bol waarin ik kan zien wanneer welk kind, nogmaals, Jeugdwetvervoer nodig heeft. En

tot slot, voorzitter, heeft Rijswijks Belang mij nog een vraag gesteld in het kader van de brief van de commissaris van de Koning. Via de VNG en de provincie, mijnheer Weterings, zijn de gemeenten continu in het gesprek met het Rijk over de financiering van de gemeente en de jeugdhulp. De brief die verstuurd is door de provincie of verstuurd door onze commissaris van de Koning, die wordt gezien als een steun voor positie van ons als gemeenten. En zoals in mijn eerdere beantwoording is een reactie van het Rijk op deze brief zover mij nog niet bekend. Ik weet niet of die gaat komen. Ik zal er nog eens een keer naar kijken als u dat goed vindt en dat is het enige wat ik daar nog over kan zeggen. Voorzitter, dan heb ik mijn vragen in de eerste termijn beantwoord.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder Bentvelzen. Dan ga ik over naar wethouder Besteman.

Wethouder mevrouw Besteman: Dank u wel, voorzitter. Ik heb een aantal vragen genoteerd over onderwijs. Daar begin ik dan maar even mee. Allereerst met De Piramide en de uitbreiding van de onderwijsruimte aldaar. Er is inderdaad, zoals uw raad in de halfjaarrapportage heeft kunnen lezen, geen offerte vooraf opgevraagd voor die uitbreiding van die onderwijsruimte. Dat is uiteraard wel de gebruikelijke werkwijze. En als die offerte was opgevraagd was er inderdaad een ander bedrag natuurlijk in de begroting opgenomen. Maar deze werkwijze was even niet te volgen omdat er veel personele wisselingen bij het schoolbestuur aan de hand waren destijds en we toch een bedrag in de begroting wilden opnemen hiervoor. De leerlingen die vanuit Rijswijk elders naar de basisscholen gaan en vice versa, ja dat heeft te maken met, of de Partij van de Arbeid stelt eigenlijk: goh, duidt dat op een tekort aan leerlingenplekken? Nou, we maken prognoses op basis van leerlingenaantallen. Je kijkt naar een bepaald voedingsgebied en een verwacht aantal leerlingen op een school en zo bouwen we voor onderwijshuisvesting daar waar dat nodig is. Misschien nog even aanvullend ook, voorzitter, is er volgende maand met uw raad een bijeenkomst over een integraal huisvestingsplan voor onderwijshuisvesting. En zo maken we ook op de langere termijn een degelijk plan voor onderwijshuisvesting in Rijswijk. Dan, voorzitter, de subsidies. Nou, wethouder Keus heeft daar volgens mij al een toezegging over gedaan. Ik heb zelf middag ook met mevrouw van Nunen even gesproken en afgesproken dat we inderdaad schriftelijk even terugkomen op de aangevraagde bedragen voor de grote instellingen voor subsidie voor 2021. Dus dat kan ik dan bevestigen bij deze. Als het gaat om onderwijsachterstanden heb ik nog een vraag opgeschreven. Er gaat geen rijksgeld naar de balans van de gemeente, dat mag ook helemaal niet. Wel hebben we niet uitgegeven gelden vanuit het Rijk in de reserves staan omdat we die, als ze niet worden uitgegeven, terug moeten betalen aan het Rijk. Dus dat is wat er wel kan gebeuren. Voorzitter, tot slot de vragen van de heer Dolmans over cultuur. Inderdaad, in de slotwijzigingen worden de voorstellen aan uw raad voorgesteld door het college. Dat stelde de heer Dolmans zelf ook al terecht in zijn opmerking. En ik heb eerder ook al aangegeven dat mijn inzet er in ieder geval volledig op gericht is om alle gelden die bestemd zijn voor cultuur ook ten behoeve te laten komen aan de culturele instellingen in Rijswijk. En misschien tot slot, het is een beetje bezijden de vraag die gesteld is, maar misschien wel aardig om te melden is dat we onlangs ook gehoord hebben dat het lobbygeld bij de provincie, dat daarvan was u al op de hoogte, maar dat ook de subsidie die aangevraagd is door Rijswijk, is toegekend. Tot zover, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder Besteman. Wethouder Lugthart voor de eerste termijn beantwoording.

Wethouder de heer Lugthart: Voorzitter, dank u wel. Niet heel veel vragen dit keer voor mij. Een vijftal. Om te beginnen bij de heer Braam over de zoutelektrolyse in het zwembad. Er was echt het einde van de levensduur. Destijds deed hij het nog en hebben we er dus eigenlijk nog drie jaar gebruik van gemaakt, is nu afgeschreven en er is aangegeven dat het ding compleet vervangen moest worden. Het kon niet gerepareerd worden. De levensduur was echt afgeschreven. Mevrouw Kistemaker van GroenLinks met betrekking tot de fietsoversteek

bij Vrijenban. Ja, u vraagt: door wie wordt de kruising bekostigd? Nou, dat is eigenlijk door alle partijen wordt er een bijdrage geleverd. De partijen hebben ook met elkaar geconstateerd dat het zeer wenselijk is om dit aan te leggen omdat iedereen nu de weg oversteekt en dat geeft echt een gevaarlijke situatie bij Vrijenban. Dan de vraag van mevrouw Van Nunen over de notulen die daar niet meer staan, de B en W-notulen die niet meer staat op iBabs. Daar kunnen we het lang over hebben wie dat nu precies zou moeten doen, maar die moeten erop terug. Dus ik zorg ervoor dat deze week deze worden toegevoegd. En dan tot slot, mijnheer Weterings, u vraagt naar de lobbykosten voor de Beatrixlaan. Het punt is, een lobby moet professioneel worden ingezet. Het moet een goede lobby zijn en voor een goede lobby heb je echt tijd en expertise nodig. Daarvoor hebben wij een lobbybureau ingeschakeld die allereerst een aanzet heeft gedaan voor de lobby en nu een vervolgopdracht krijgt om echt die lobby daadwerkelijk vorm te geven. Ik denk dat dat essentieel en belangrijk is gezien het grote project wat we binnen aanzienlijke tijd willen realiseren en dat is die ondertunneling van die Beatrixlaan. U geeft aan: ja, dat kunnen wij dan ook zelf. Daar hebben we echt de expertise en de tijd op dit moment niet voor. En tot zover, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder Lugthart. Wethouder Van de Laar. Voor de beantwoording eerste termijn.

Wethouder de heer Van de Laar: Dank u wel. GroenLinks, de vraag over de afvalscheiding en in 2024 een scheidingspercentage van 62%. In de eerste halfjaarrapportage staat inderdaad dat dit niet reëel is gebleken. Dat kan je op verschillende manieren naar kijken, maar ik denk dat we feitelijk kunnen constateren dat we het ieder geval niet hebben gehaald, om allerlei redenen niet. En dat we voor de komende jaren in ieder geval niet een financieel risico willen lopen door vast te houden aan het niet bewezen trackrecord zal ik maar zeggen op het gebied van afvalscheiding. Maar dat we afval moeten scheiden als de belangrijkste manier eigenlijk om de kosten omlaag te krijgen, dat staat voor het college zeer helder voor ogen. Daarover gaan we in januari met elkaar in de raad over in gesprek, over wat voor maatregelen we daar kunnen nemen. Daar zijn we natuurlijk al mee bezig onder andere door het uitrollen van de ondergrondse containers en de mogelijkheden ook om daadwerkelijk het afval te scheiden. Daarvoor lopen ook campagnes maar mogelijk kunnen we daar nog meer doen. En in januari hoor ik ook graag hoe u daar zelf nog naar kijkt. Ten aanzien van de wijziging voor 2020 voor Smart City, dat is nog een wijziging binnen het veiligheidsdomein of binnen de portefeuille van de burgemeester die afscheid heeft genomen. Maar dat was ook gerelateerd aan het feit dat er vanuit dat perspectief investeringen werden gedaan in Smart City. Voor het strategische vastgoed de vraag van Rijswijks Belang: kloppen die bedragen? Ja, dat is het geval. En voor de onderhoud van de bestratingen, dat is een heel pijnlijk punt inderdaad en het is ongelooflijk vervelend als er mensen, op wat voor manier dan ook, een ongeluk begaan op gemeentegrond. Natuurlijk overal anders, maar als het gemeentegrond betreft is, raakt ons dat eigenlijk direct. Het is niet te voorkomen eigenlijk dat er wel eens stoeptegels los zitten, allerlei verschillende oorzaken. Dat kan door droogte zijn, maar dat kan ook de wateroverlast zijn. Het kan zijn dat er kabels en leidingen niet goed zijn teruggelegd. Het kan ook simpelweg zijn dat we in deze naoorlogse verouderde stad gebieden hebben waar de stoepen gewoon niet meer zo recht in de grond liggen. We hebben daar, we zijn genoodzaakt om ook bezuinigingen door te voeren ook in de openbare ruimte. Tenminste, dat hebben we in het verleden gedaan. We hebben nu weer een voorstel gedaan om € 210.000 te bezuinigen. We moeten heel scherp kijken, met uw opmerkingen daarover ook, waar we die bezuinigingen laten landen. In het verleden en in de toekomst is het altijd zo geweest dat we de minimale veiligheid in ieder geval altijd garanderen. Dan kunnen we niet uitsluiten dat er wel eens ongelukken gebeuren, maar dat gebeurt wel met periodieke controles en wettelijke controles. En we hebben een calamiteitenbudget altijd dat we de grootste oneffenheden in dit geval, direct kunnen oplossen. Maar nogmaals, het is ongelooflijk vervelend als er dan toch nog ongelukken gebeuren. Tot zover, voorzitter. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder Van de Laar. Dan wil ik gaan beginnen met de tweede termijn en u verzoeken die zo kort mogelijk te houden, ook gezien het tijdstip.

De heer Braam BVR: Voorzitter, ik kan uitermate kort zijn. Ik vind de beantwoording voldoende voor zover. En uiteraard zullen we onze inbreng, voor zover die nodig is rondom de najaarsrapportage, verwerken in de algemene beschouwingen volgende week.

De voorzitter: Dank u wel, de heer Braam. Dan ga ik over naar mevrouw Kistemaker van GroenLinks voor de tweede termijn.

Mevr. Kistemaker GL: Dank u. Ja, we kijken er met veel belangstelling naar uit naar het koersdocument en het actieplan. We willen de wethouder nog wel vragen om met een concrete datum te komen wanneer we deze twee documenten kunnen ontvangen. Als het gaat over de fietsoversteek bij Vrijenban, ja alle partijen leveren een bijdrage horen we de wethouder zeggen. Dat hadden we inderdaad gelezen in de beantwoording. Maar we zijn benieuwd naar de bedragen. De gemeente legt 73.000 erbij en hoeveel komt er dan voor rekening van de andere partijen? En ik begrijp ook dat de partijen dit heel wenselijk vinden, maar zo zijn er natuurlijk nog wel meer plekken in Rijswijk. Dus waarom nou wel deze plek en de andere niet, terwijl we eigenlijk niks weten over het aantal bewegingen op dit punt? En verder kijken we uit naar de bijeenkomst in januari over de afvalscheiding en dan zullen we onze ideeën inderdaad opnieuw weer delen.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Kistemaker. De heer Dolmans voor de tweede termijn. D66.

De heer Dolmans D66: Dank u wel, voorzitter. Allereerst bedankt voor de beantwoording. Actieplan sociaal domein, blij dat het nog voor de begrotingsbehandeling komt, maar ik begrijp dat het weer weekendwerk lezen wordt voor de raadsleden. Dus het is voor ons wel laat. Maar goed, fijn dat het er in ieder geval ligt. Een rapportage organisatieontwikkeling. Mijn excuus, ik had begrepen dat er nog een update zou komen voorafgaand aan de begrotingsbehandeling en ik zou het college willen meegeven gezien het belang van de organisatieontwikkeling ook zeg maar in de beleidsbepaling, om dan die cyclus iets naar voren toe te halen en zeg maar de volgende rapportage te doen voor de eerste halfjaarrapportage en de kadernota en dan ook weer voor de begroting, zodat we dat gewoon kunnen meenemen. Maar ik begrijp dat dat nu voor de begroting niet meer gaat lukken. Ik heb de beantwoording van cultuur, waardering voor de inzet voor cultuur van deze wethouder. Maar we hebben nu wel € 285.000 op de bank staan en ik vermoed zomaar dat de wethouder het ontzettend met me eens is dat die € 285.000 zo snel mogelijk bij de culturele instellingen moet belanden. Dus de vraag is: bent u momenteel in gesprek? Welke acties worden genomen? En zeg maar naar de raad toe, we willen niet alleen maar de begrotingswijziging bij het slotwijziging zien, maar we zouden het heel fijn vinden als u ook ons wil meenemen in welke acties er worden genomen. Dus ik zou bijvoorbeeld kunnen denken dat u de raad binnenkort met een informatiebrief informeert over welke acties zijn genomen en wat u gaat doen voor de culturele sector in Rijswijk. En ten slotte, ik had gevraagd: komt de halfjaarrapportage daadwerkelijk ook in de raadsvergadering van 3 november? Toen werd er geknikt, maar ik heb het antwoord niet gehoord hardop. Dus nogmaals even de vraag: ik neem aan dat de halfjaarrapportage ook daadwerkelijk op 3 november op de agenda komt te staan?

De voorzitter: Dank u wel. Ik ga over naar de heer Sleddering van de VVD.

De heer Sleddering VVD: Dank, voorzitter. Dank aan de wethouder over het sociaal domein en het actieplan. Niet alleen laat dat we hem krijgen vlak voor de begrotingsbehandeling, maar sowieso laat. Als je al ziet hoeveel problemen er al jaar in jaar uit zijn in het sociaal domein. Maar goed, laten we dat actieplan snel

ontvangen en ik ga ervan uit dat daar ook invulling wordt gegeven aan de potentiële bezuinigingen van 2,8 miljoen die in het project Transparant Begroten zijn neergelegd bij het sociaal domein. Wat betreft de Jeugdwetvervoer, ik begrijp dat. Natuurlijk, je kunt geen jeugd aan de straat laten staan omdat er geen vervoer meer is. Maar we hebben wel heel veel van dit soort regelingen waarvan je niet in de hand hebt hoeveel het uiteindelijk gaat kosten. Dat maakt het wel heel moeilijk. En wat ik zou willen zien: is daar niet een systeem te bedenken waarin je zegt: nou jongens, het gaat daar helemaal in de min, op andere punten gaan we dan even op de rem trappen zodat je niet op dezelfde post kunt sturen, maar wel op een andere post in het sociaal domein. Dus iets meer meebewegen met de ontwikkeling. Kijk, als alles negatief gaat, dan heb je helemaal een probleem. Maar ik kan me niet voorstellen dat er geen andere onderdelen zijn waar het af en toe wat beter gaat. Verder heb ik een aantal vragen gesteld die niet beantwoord zijn. Ik denk even aan het aantrekken van een medewerker Smart City zonder budget, hoe dat zit. Ik heb vragen gesteld over het aantrekken van een externe medewerker voor de Tweede Kamerverkiezingen die er opeens aankomen volgens dit college. Ik heb vragen gesteld over de subsidie, over de bijdrage voor de sociale veiligheid wat aan Sinterklaas zou worden besteed. Ik heb een vraag over de tarieven gesteld over de sport- en beweegcoaches. Geen antwoord op gekregen. Jeugd heb ik gehad. Campagne Plaagdieren, wat vindt het college van de stelling: geen budget, geen campagne? En ik heb geen antwoord gekregen over de huurverhoging van de parkeergarage Hoogvorde die opeens plotseling 2% omhoog ging. En ik had gevraagd: wie parkeren daar eigenlijk? Dat waren mijn herhaling van vragen grotendeels.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik over naar de PvdA. Mevrouw Van Nunen.

Mevrouw Van Nunen PvdA: Dank voor de beantwoording van de vragen door de wethouders. Ja, wat moet ik zeggen op het antwoord van wethouder Besteman? Dat door een wisseling in bestuur er geen offerte is uitgegaan naar een aannemer, neem ik toch aan, die de werkzaamheden moest uitvoeren. Nou, ik neem daar akte van, maar ik vind dit zo'n vreemd antwoord, dat er geen offerte is gemaakt. Maar goed. Daardoor dus een overschrijding van € 8000 die we zeker niet zomaar voor lief kunnen nemen lijkt mij in deze situatie. Maar goed, het is een feit. Wij stellen onze vragen over huisvesting zoals we die in de eerste termijn hebben gesteld al bij de presentatie Huisvestingsplan. Ik hoop ook dat u in het kader van die verschuiving tussen leerlingen, tussen diverse gemeenten ook mogelijk eens regionaal met elkaar praat als wethouders of met schoolbesturen hoe je dat wat meer kunt voorzien, hoe je daar wat meer op kunt anticiperen in de huisvesting. Dat hoop ik dan, maar dat stellen we dan daarna wel. Wat betreft die subsidieverstrekking voor 2020 aan instellingen. Ik begrijp wat de heer Keus zegt, wethouder Keus, over de rechtmatigheid. Maar ik heb ook gelezen dat het college ook in het kader juist van Covid-19, met toch iets andere ogen kijkt naar de uitvoering van activiteiten die wellicht op een andere manier, alternatieve manier toch hebben voldaan aan datgene wat afgesproken is toen we nog niet in Covid leefden. En daarom vraag ik nu ook een update van de subsidieverstrekking. Graag ook, zoals ik met wethouder Besteman vanmiddag heb afgesproken, met de aanvraag en de verstrekking zodat we allereerst zien, tenminste wij zijn daarin geïnteresseerd, wat een instelling per 1 januari heeft aangevraagd en heeft gekregen. En waarom ik ook graag dus nogmaals de update op dit moment wil, omdat ik graag wil zien wat het verschil is tussen de update nu en datgene waar u toe besluit per 31 december. Het zal wel iets eerder zijn neem ik aan, of net iets later, in januari, wat wel dan niet rechtmatig is toegekend met inachtneming van Covid-19. En daar zijn we ook heel erg in geïnteresseerd. Goed, allereerst dank voor de toezegging dat we die bedragen boven € 10.000 heb ik met wethouder Besteman dacht ik vanmiddag afgesproken, voor de begrotingsbehandeling nog krijgen. Hartelijk dank.

De voorzitter: Dan ga ik naar Rijswijks Belang, de heer Weterings, voor de tweede termijn.

De heer Weterings RB: Voorzitter, dank u wel. Ik heb het even moeten laten bezinken, vooral en laat ik even bij het heftigste onderwerp beginnen, dat de heer Van de Laar antwoord gaf over het losliggende stoep- en straattegels, klinkers, dat € 370.000 in de halfjaarrapportage al is wegbezuinigd en nou geeft hij aan nog eens € 110.000 nogmaals te gaan bezuinigen. Ja, ik ben even sprakeloos ervan. En dan greep mijnheer aan: ja, er zijn allerlei mogelijkheden, redenen waarom het zou kunnen gebeuren. Het weer, ouderdom. Nou, ik kan de heer Van de Laar vertellen, het is allemaal wel mooi maar het heeft puur te maken met het onderhoud. Het onderhoud is gewoon niet op orde in de straten in Rijswijk. En u geeft aan: we voeren inspecties uit. Maar dan vraag ik me af waar u die uitvoert? Gebeurt dat hier op kantoor of gebeurt het ook echt in de wijk? Want ik ben pas met mevrouw Kames lopen we regelmatig wijkschouwen en dan zien we genoeg dingen die gewoon niet goed zijn aan de bestrating en aan de tegels. Ik kan u de foto's toesturen of de filmpjes, geen enkel probleem. Dus we gaan hier absoluut niet mee akkoord dat er weer € 110.000 bezuinigd gaat worden op het straatonderhoud. Dat kan ook helemaal niet want u geeft aan dat u juist de aansprakelijkheidsstelling wilt voorkomen. Nou, ik denk dat u al zelf weet dat er de afgelopen week een aantal aansprakelijkheidsstellingen zijn binnengekomen bij u. Dus daarmee spreekt u uzelf ook behoorlijk tegen. En u bent hier heel ambitieus binnengekomen: we gaan de boel op orde maken. En dan gaat u totaal € 480.000 bezuinigen op de bestrating. Ja, ik kan daar met mijn pet niet bij. Sorry, voorzitter. We zullen ook in de raadsvergadering hier met een amendement of met een motie voor komen om hier geld voor te vragen want wat er nu gebeurt, dat kan niet in onze ogen, voorzitter. En dan wilde ik wel mevrouw Bentvelzen complimenteren voor haar adequaat reageren op de slachtoffers met een bloemetje te sturen, hartstikke fijn. Het heeft wel wat weken geduurd maar daar kon zij persoonlijk niks aan doen. Dus dat loopt wel. Dus dank u wel daarvoor. Dan zou ik ook nog even graag willen reageren op het vastgoed wat volgens de heer Van de Laar op orde was, dat de panden die zijn verkocht qua prijs dat dat wel goed zat. U praat hierover voor twee panden € 675.000, terwijl de Kerklaan al wordt geschat op € 776.000 tot € 858.000 bij diverse makelaars. Dus daar zit al ruim een ton tussen voor één pand. Dus ik zou u willen adviseren om even met mevrouw Kames een kopje koffie te gaan drinken en dan misschien kan de koop nog worden teruggedraaid, want dat scheelt wel een paar ton. En dat kan misschien naar het onderhoud. Hé, hebben we een deal? Goed, voorzitter, dan nog even terugkomend op de lobbykosten van de wethouder. Hij gaf aan: ja, wij hebben daar niet de capabelheid daarvoor en daarvoor moeten we lobbybureaus inschakelen. Ja, ik was toch echt van mening, tenminste, ik was echt ingelicht dat elke wethouder een portefeuille had met daarin of de MRDH of Vidomes of Avalex, dat dat voor een bepaalde portefeuille wordt ingevuld met ook de contacten met de bepaalde stichtingen en verenigingen en de ondernemers waarmee wij zaken doen. En ja, ik ben toch van mening dat de goede lobby hoort toch ook echt bij een wethouder vandaan te komen. Of het nou gaat bij de MRDH of bij Avalex of noem maar op. En ik vind het nog steeds heel bijzonder dat er wordt aangegeven dat het een eenmalige 40.000 was. Ik gaf aan: ieder jaar vraagt u om die eenmalige 40.000 om te lobbyen. Kijkt u maar naar de afgelopen begrotingen of de halfjaarrapportages terug vanaf 2017, 18 en 19 komt er ieder jaar een zogenaamde eenmalige kostenpost voorbij om te lobbyen. En ja, toch de vraag: wanneer gaat u daar nou eens mee stoppen? Of bent u waarschijnlijk echt niet capabel genoeg om dat zelf te kunnen doen voor zaken binnen te halen? Volgens mij heeft u pas ook een heel mooi resultaat gehaald met de ecobruggen samen met burgemeester Bezuijen, dus die lobby is toch ook goed gegaan? Die heeft dus geen € 40.000 gekost. Goed, voorzitter, dan wilde ik tot een afronding komen. Wees ambitieus en ga de boel op orde maken. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, de heer Weterings. Gemeentebelangen Rijswijk voor een tweede termijn. De heer Van Reijen.

De heer Van Reijen GBR: Dank u wel, voorzitter. Even over, ik heb ook gisteravond de presentatie gevolgd en daar zaten hele interessante dingen bij. Ik hoop ook dat de wethouder daar heel veel van overneemt,

efficiënter kan gaan werken met het team zodat er meer controle op komt en dat we meer kunnen bezuinigen. Dank u.

De voorzitter: Dank u wel. Onafhankelijk Rijswijk, geen tweede termijn? Dank u wel. Dan ben ik bij de tweede termijn-beantwoording vanuit het college. De heer Keus als eerste.

Wethouder de heer Keus: Dank u wel, voorzitter. Nou, ik kan me volgens mij beperken tot, ik heb een opmerking van de fractie van de Partij van de Arbeid over de subsidie gehad. En ik meende te horen dat mevrouw Van Nunen vroeg om alle subsidies boven de € 10.000, maar dat was niet het idee inderdaad wat ik in de eerste termijn van u hoorde, namelijk van de grotere instellingen. Dat wil ik toch wel even bevestigd hebben, want alles boven de € 10.000, dat wordt een behoorlijke taak. Dus volgens mij gaat het ook om het principe erachter en hoe wij inderdaad omgaan met subsidieontvangers waarvan niet in de subsidiebeschikking de eisen die daaraan gekoppeld waren dat daar aan wordt voldaan, of dat er op een andere manier aan wordt voldaan en hoe we daar inderdaad dan mee omgaan. En als het daarom is te doen, volgens mij kunnen we dan volstaan met een paar van de grotere instellingen.

Mevrouw Van Nunen PvdA: Ja, een paar van die grote instellingen? Ik wil toch wel graag, laat ik zo zeggen representatief beeld me kunnen vormen van hoe u per 1 januari met de nieuwe verordening bent omgegaan en ook waar we nu staan, ook met wat ik al eerder zei in mijn tweede termijn om dat te kunnen vergelijken met 1 januari weer volgend jaar. Maar ik begrijp dat we nu op een hele korte termijn zitten. Ik wil wel even gezegd hebben dat ik deze vragen in mijn schriftelijke vragenronde op 12 oktober bij u heb ingediend. Dus, ik kreeg vanmiddag een telefoontje van wethouder Besteman dat het waarschijnlijk niet zou gaan lukken. En dat vind ik rijkelijk laat op 27 oktober terwijl ik de vraag veel eerder heb ingediend. Maar goed, ik begrijp nu wat de capaciteitsproblemen zijn op dit moment om dit nog te beantwoorden. Dus voor de grote instellingen inderdaad dan maar.

Wethouder de heer Keus: Nou, toch een nuancering is daar op zijn plek. Allereerst de nieuwe algemene subsidieverordening is niet van toepassing op de subsidies die van kracht zijn voor dit jaar. Daar gold nog de subsidieverordening van 2006 op. En verder gaat het, ik had het inderdaad over rechtmatigheid. Maar rechtmatigheid is een kwestie van hoe je als, waar je uiteindelijk als college, als raad eerst en daarna als college het besluit hebt genomen op welke voorwaarden je de subsidie inderdaad verstrekt. Als daar tussentijds wijzigingen in, door onvoorziene omstandigheden waarin we Covid-19 inderdaad onder kunnen scharen is er ruimte om daar anders mee om te gaan. Maar dat moet wel gewoon formeel besluit moet daarop volgen. En dat bedoelde ik met de rechtmatigheid. En daarvoor is het nog wel enigszins vroeg nu om daar op dit moment, lopende het jaar daar al een oordeel over te kunnen hebben. Je kan wel een inschatting maken van inderdaad bepaalde instellingen die anders omgaan met die subsidie. Daarnaast hebben we te maken met een aantal landelijke compensatieregelingen waarvan ook nog verrekening moet plaatsvinden. Als kader hebben we aangenomen dat wij niet dubbel gaan compenseren. Dus als er een landelijke regeling is voor een instelling voor bepaalde terreinen, dan heeft dat voorrang op een lokale compensatieregeling. Maar dat is echt maatwerk. Dat kan op, dat is anders voor de buurtbarbecue om het zo maar even te zeggen, dan voor een welzijnsinstelling. Dus dat ligt genuanceerder dan, daar kan je niet zonder meer inderdaad eenduidig antwoord op geven.

Mevrouw Van Nunen PVDA: We hebben met Covid te maken en met de sluiting van welzijn, bijvoorbeeld per 1 mei. Of nee, eerder. Per 15 maart denk ik, of 1 april. Dus ik denk dat u inmiddels toch wel een aardig beeld heeft als college van hoe u met Covid-19 en de aparte of de alternatieve activiteiten wil omgaan. En daar heb ik eigenlijk graag een beeld van. Ook omdat ik uit de praktijk hoor hoe instellingen proberen daar toch vorm

aan te geven. En ik wil graag weten wat u als bestuur daar, hoe u dat waardeert als bestuur. En daar ben ik wel geïnteresseerd naar.

Wethouder de heer Keus: Ja, dat is een helder punt. Maar we hebben volgens mij ook net toegezegd, ook aan de heer Dolmans, dat wij ook nog met een raadsinformatiebrief ook gaan komen nog specifiek op cultuur en daarin kunnen we ook denk ik nog wat nader daarop ingaan wellicht. Dus dat, maar dat laat ik ook aan mevrouw Besteman over. Dat waren voor mij de vragen. Dus ik geef graag het woord over.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik over naar wethouder Bentvelzen voor de tweede termijn.

Wethouder mevrouw Bentvelzen: Dank u wel, voorzitter. En dank voor de laatste paar vragen in de tweede termijn. Mevrouw Kistemaker geeft aan belangstelling te hebben naar het koersdocument en het actieplan en vraagt mij om concrete data. Het koersdocument kunt u half november van mij verwachten. U zal denken: het koersdocument is er, het is een intern document, dus waarom is hij er niet vandaag? Waarom ben ik niet voorbereid op die interruptie? Uiteraard kan ik hem bij wijze van spreken morgen al naar u versturen in het kader van een informatief stuk, maar ik wil graag een raadsinformatiebrief daarbij hebben met een toelichting wat er al is gedaan, wat we hebben gedaan. Wat meer context bij het koersdocument. Vandaar dat ik ervoor kies om deze half november u te doen toekomen. Het actieplan stuur ik morgen naar de griffie, dus als de griffie hem ook morgen online kan zetten op iBabs, dan zal het niet alleen het weekend lezen zijn, maar dan zal hij morgen online te vinden zijn voor u op iBabs. De VVD noemt het actieplan rijkelijk laat want de problemen zijn er al jaren. Dat klopt, mijnheer Sleddering, daarom is het actieplan zoals ik hem genoemd heb ook niet de eerste actie die is uitgezet in het sociaal domein. Zowel binnen de H10 als regio als in de gemeente Rijswijk zelf hebben we allerlei acties al uitgezet met het oog op kostenbeheersing. Er is een overzicht van alle reeds ingezette maatregelen naar u toegestuurd vlak voor het zomerreces. Dat heeft natuurlijk niet direct zijn vruchten afgeworpen. Ik hoop dat daar snel verandering in komt. En het plan die nu geschreven is, dat is een plan op hoofdlijnen. U bent als raad kaderstellend, dus uw suggestie die u aangeeft: is er geen systeem te bedenken als er ergens heel veel geld uitvloeit, bijvoorbeeld het Jeugdwetvervoer, kun je dat dan niet op een andere manier doen door ergens anders op de rem te trappen? Ik wil u vragen: neem dat even mee naar 3 november als u het actieplan gelezen heeft. Daar staat het op hoofdlijnen aangegeven waarvan wij denken, en wij, daar bedoel ik mee ikzelf, mijn collega de heer Keus en mijn collega mevrouw Besteman. Want we hebben hem integraal opgepakt dit actieplan om samen met de wethouder Financiën, samen met de wethouder vanuit het voorportaal vanuit de zorg preventief werken in het welzijnsveld, tot dit kaderdocument te komen. En ik hoop dat dat goed zal vallen in de raad. Ik spreek u daar volgende week graag over. Dank u wel, voorzitter. Dat was mijn tweede termijn.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Bentvelzen. Wethouder Besteman voor de tweede termijn.

Wethouder mevrouw Besteman: Gelukkig dat ik niet heel veel vragen heb, want anders had wethouder Keus al mijn toezeggingen al weggegeven. Die ik natuurlijk wel van plan was om te doen aan de heer Dolmans als het gaat om de IB-cultuur met daarin de acties die u even op een rijtje wilt hebben die er zijn geweest en nog steeds lopen met betrekking tot de cultuur. Die toezegging had ik overigens ook al eerder gedaan op de vraag van GroenLinks tijdens het kaderdebat dacht ik, maar dat staat op mijn lijstje. Op dit moment zijn we druk doende met de goede toedeling van de beschikbare gelden voor de instellingen. Dus dat kan ik u alvast zeggen. Maar u krijgt de informatie nog dit jaar, voorzitter, in uw raad. Tot zover.

De voorzitter: De heer Dolmans.

De heer Dolmans D66: Ja, want dit jaar vind ik, heel eerlijk, ik denk ook dat voor de culturele instellingen zelf, die zitten echt heel erg omhoog. Dus ik zou het fijn vinden als er bijvoorbeeld gewoon de toezegging zou komen dat die IB-brief er gewoon nog in november komt en niet vlak voor kerst.

Wethouder mevrouw Besteman: Voorzitter, nou die toezegging wil ik natuurlijk wel doen. Het is even de vraag of ik dan helemaal volledig kan zijn. Maar als u daar prijs op stelt, dan is dat geen enkel probleem. Nee hoor.

Wethouder de heer Lugthart: Voorzitter, dank u wel. GroenLinks, de vraag over het fietspad bij KFC en Shell. De bedragen is om en nabij de € 50.000 dat wordt ingelegd door KFC en Shell. De vraag: waarom deze locatie? Nou ja, ik zat net nog even te kijken op Google Maps, het is echt wel een onveilige situatie. Er ligt op dit moment gewoon echt geen fietspad naar de KFC. Ik vind dat je dat op die plek echt aan moet leggen en snel ook. Partijen hebben dat aangegeven. Veel leerlingen fietsen daaroverheen. Dus volgens mij is het gewoon noodzaak om dat te doen. Dan de fractie van de VVD, de medewerker verkiezingen. Formeel een antwoord van de burgemeester Verkerk, ik heb me daar zijdelings tegenaan bemoeid. Ik snap uw vraag. Ik heb eigenlijk precies dezelfde vraag ook gesteld. De voormalig medewerker is met pensioen gegaan en het is gewoon zo dat het in één keer goed moet. We zijn er niet 100% zeker van dat we dat met de bezetting die we hier hebben kunnen regelen. Vandaar dat er ook is besloten om toch voor deze keer wel iemand in te huren zodat we er 100% zeker van zijn dat het niet verkeerd gaat. Eveneens uw vraag over de tarieven van sport- en beweegcoaches. Eigenlijk heeft die de tijd wel weer redelijk wat achterhaald. We hebben die € 4000 natuurlijk geraamd. Tegelijkertijd vanwege corona zijn er ook de afgelopen tijd weinig, of zijn er een aantal activiteiten minder doorgevoerd, dus we zullen dadelijk bij de slotwijziging ook zien dat we dan toch weer wat lager uitkomen. Want ik ben het met u eens dat als er een bedrag wordt afgesproken, dat je je ook gewoon daar binnen moet blijven en dan zul je dus voor die € 4000 sowieso het aantal activiteiten moeten afbouwen om in ieder geval binnen de begroting te blijven. Dus dat is een terecht punt. Evenzo voor de parkeergarage. Zowel mijnheer Jense als de VVD gaven het aan. Die 2% zit natuurlijk gewoon in het contract, dat weet mijnheer Jense ook. Die had er in moeten zitten, die is abusievelijk niet opgenomen. Dus die wordt gecompenseerd in de tweede halfjaarrapportage. Voorzitter, dan de lobby.

De heer Sleddering VVD: En mijn vraag: wie parkeren daar eigenlijk in die parkeergarage?

Wethouder de heer Lugthart: Dat vind ik ook een hele terechte vraag. Daar moet ik u toch even het antwoord op schuldig blijven. Ik weet dat de wethouders zeg maar een parkeerpas hebben voor de garage. Maar het is mij nog steeds niet helemaal helder of het nou de parkeerpassen zijn van de wethouders of dat er een stuk van de parkeergarage wordt gebruikt voor Hoogvorde. Dus als u mij toestaat dan gaan we dat morgen even uitzoeken en dan komt dat uw kant op.

De heer Lugthart: Voorzitter, en dan tot slot de fractie van Rijswijks Belang en de lobby. Ik moet daar gewoon heel eerlijk in zijn, mijnheer Weterings. Ja, het is best een aanzienlijk bedrag wat we hiervoor uitgeven en tegelijkertijd is het ook wel een aanzienlijk project dat we hier trekken. Het realiseren van een tunnel met geprognotiseerde kosten van circa 240 miljoen is een hele klus. Dat is een klus die ook niet door dit college gerealiseerd gaat worden, dat is iets wat over colleges heengaat. Het volgende, wellicht het volgende en de twee colleges daarna zullen daar nog mee bezig zijn. Dat moeten we goed doen. Daarom is er expertise voor nodig. Is dat dan duur? Dan is het antwoord: ja. Maar als we dit niet goed aanvliegen en we niet bereid zijn om bijvoorbeeld € 40.000 hierin te steken, dan kunnen we ook met een elkaar concluderen dat we het dan wellicht beter niet kunnen doen. Het is een strategie, die strategie dat is hun vak en dat is noodzakelijk om dat in te huren.

De heer Weterings RB: Waarom noemt de wethouder het dan eenmalige kosten terwijl ze elk jaar terugkomen?

Wethouder de heer Lugthart: Voorzitter, dat is wat flauw. Ze komen niet elke keer terug. Er is natuurlijk een strategie voor de gemeente bedacht vorig jaar waar we de verschillende dossiers en de verschillende stakeholders en partners die wij bij de verschillende projecten tegengekomen, in kaart hebben gebracht. We hebben gekeken: op welke tafels komen we dezelfde partijen tegen? En wat er nu voorligt is gewoon het complete uitvoeringsprogramma voor de lobby van de Beatrixlaan. Dus hiermee is het plan gereed.

De heer Weterings RB: Dus er zijn jaarlijkse eenmalige lobbykosten?

Wethouder de heer Lugthart: Yes.

De heer Dolmans D66: Ik had nog een vraag gesteld aan de heer Lugthart die ik misschien gemist heb, de beantwoording. Maar de vraag was of de cyclus voor rapportage Groot Project Organisatieontwikkeling iets naar voren toegehaald zou kunnen worden?

Wethouder de heer Lugthart: Ja, voorzitter, toezegging om die cyclus naar voren te trekken voor de eerste halfjaarrapportage volgend jaar. Yes.

De voorzitter: Dan ben ik nu bij wethouder Van de Laar voor de tweede termijn.

Wethouder de heer Van de Laar: Dank u wel. Smart City, daar staat op dit moment inderdaad een vacature uit voor 28 uur voor Smart City. Dat is niet een vacature van iemand die de hele dag met gadgets aan het spelen is en op een elektrische step door de stad aan het crossen is. Maar we zijn geconfronteerd als gemeente met allerlei nieuwe beleidsonderwerpen waar we iemand voor nodig hebben die zich daar in kan verdiepen. En dan heb ik het bijvoorbeeld over het antennebeleid van 5G, we willen steeds meer met data werken, big data komt op ons af. Dat betreft ook het aanleggen van glasvezel. Allemaal zaken die rondom een moderne gemeente eigenlijk zitten. En dan vind ik 28 uur eigenlijk te weinig en dat is inderdaad wel sprokkelen binnen de verschillende domeinen om dat bij elkaar te krijgen in deze financieel lastige tijden. Maar dat past gewoon in de formatie. Ik vermoed ook dat, of tenminste, dat is een van de taken die degene mee zou krijgen, om ook een visie of het liefst nog gewoon een actieplan op te stellen: wat is er nog meer nodig voor deze gemeente om inderdaad op dat gebied toekomstbestendig te zijn? En mogelijk komt daar dan een investeringsagenda uit, maar dat is ligt een beetje aan de kwaliteit van diegene die we kunnen aannemen. Ten aanzien van de openbare ruimte en het achterstallig onderhoud en dat dat er is, dat ben ik helemaal met u eens, de heer Weterings. Dat hebben we al meerdere malen geconstateerd. Daarom is ook één van de belangrijkste motto's van dit college: de basis op orde. We zijn ook geconfronteerd met financiële krapte dus we moeten op allerlei domeinen bezuinigen. Wat ik al heb gezegd, we proberen dat op die manier te doen dat de minimale veiligheid gewaarborgd is, maar ook dat we de achterstallig onderhoud en de investeringen daarin kunnen blijven doen. Dat is ten aanzien van het onderhoud.

De voorzitter: Een interruptie van de heer Weterings.

De heer Weterings RB: Voorzitter, wethouder Van de Laar noemde mijn naam. Hij geeft aan dat hij achterstalligheden wilde wegwerken maar ook aan de bezuiniging moet denken. Nou is er in 2020 al voor € 370.000 bezuinigd voor het onderhoud van de bestrating. Nou gaf de wethouder aan voor het komend jaar nog eens een keer € 110.000 te willen bezuinigen op het onderhoud van de bestrating. Daarentegen vraag ik

dus € 5000 om aansprakelijkheidsstelling te voorkomen. Hoe denkt de wethouder, voorzitter, dat een aansprakelijkheids.., hoe de aansprakelijkheidsverzekering zal reageren als iemand zijn schouder breekt over stoeptegels die door achterstallig onderhoud naar voren zijn gekomen, en die ziet dus de zware bezuinigingen die de gemeente Rijswijk heeft gehanteerd van dit jaar en voor het komend jaar? Denkt u dat u dan in het gelijk wordt gesteld? Of wat zou zo'n gebroken schouder opleveren denkt u? Denkt u dat u daar winst uit kan halen? Of denkt u dat die persoon een behoorlijke schadeclaim kan neerleggen die boven die € 480.000 gaat uitkomen? Dank u wel.

Wethouder de heer Van de Laar: Ja, dat is een vraag die ik hier niet op deze manier kan beantwoorden. Schadeclaims die bij de gemeente binnenkomen, die worden op hun merites beoordeeld. En beoordeelt, zowel juridisch maar ook op basis van of wij onze wettelijke taken goed hebben uitgevoerd. En dat kan natuurlijk verschillen qua kosten. Maar als u daar nog andere vragen of vervolgvragen over heeft, stel ik voor dat schriftelijk of op een andere manier te doen. Ten aanzien van het strategisch vastgoed, daar …

De heer Weterings RB: Is de wethouder het dan met mij eens dat eigenlijk dus de bezuinigingen op bestratingen eigenlijk helemaal niet eens mogen plaatsvinden? Als er zulke, u geeft zelf aan dat er achterstalligheden zijn in het onderhoud. Dat we moeten kijken of we deze bezuinigingen nog kunnen terugdraaien.

Wethouder de heer Van de Laar: Ik heb aangegeven dat we slim of in ieder geval kunnen bezuinigen waarbij we de minimale veiligheid kunnen garanderen. We kunnen niet uitsluiten dat er mensen vallen. We kunnen wel ons aan onze basistaken houden, namelijk de minimale veiligheid waarborgen en bezuinigen waar dat acceptabel is. En tegelijkertijd de basis op orde brengen door de achterstallige of achterstanden op een tempo in te halen wat altijd ongewenst is, want dat willen we altijd sneller doen dan op dit moment we kunnen realiseren. Maar daar zijn we hard mee aan het werk. Ten aanzien van het strategisch vastgoed kan ik u een onderbouwing geven van de kosten die zoals ze zijn opgenomen, of de opbrengsten zoals ze zijn opgenomen in de eerste halfjaarrapportage. En dat waren de vragen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan zijn we aan het einde gekomen van de tweede termijn en de antwoorden op de vraag van de heer Dolmans kan ik u meedelen dat uiteraard het raadsvoorstel Tweede Halfjaarrapportage en ook het volgende raadsvoorstel Belastingverordeningen op de agenda staan van de begrotingsraad 3 november na de behandeling in dit forum. Dus dat zal vanaf morgen door de griffie verzorgd worden. Ik heb een aantal toezeggingen genoteerd, die herhaal ik, die het college heeft gedaan om nog te verzorgen voor de begrotingsbehandeling. Dat is in ieder geval de schriftelijk beantwoording van de vragen van de heer Majjaoui over de portofoons, die door de burgemeester verzorgd zal worden. Het actieplan sociaal domein wat zo spoedig mogelijk, en de griffie heeft mij toegezegd dat als het aangeleverd is, dat per omgaande ook op iBabs te zetten, zodat we het weekend vrij hebben. Schriftelijk zal er gereageerd worden op de subsidieaanvraag van de grote instellingen nog voor de begrotingsraad. En later in dit jaar de toezeggingen, het koersdocument met een RIB met een toelichting op het koersdocument half november heeft de wethouder toegezegd. IB-brief cultuur en de stand van zaken acties komt nog in november. Schriftelijk wordt teruggekomen op het gebruik van de parkeergarage Hoogvoorde. Nou, of dat dan morgen gaat gebeuren, dat is wel heel snel. Maar we gaan dat snel verzorgen. De vorderingsrapportage Organisatieontwikkeling wordt naar voren gehaald, heb ik als toezegging genoteerd. En er komt nog een onderbouwing op de vastgoedopbrengsten zoals die zijn geraamd en wellicht dat het nog lukt om dat voor de begrotingsbehandeling te verzorgen. En last but not least, altijd leuk om in de keuken van het college te kijken. Notulen van B en W worden zo spoedig mogelijk actueel op de website genoteerd.

5. Raadsvoorstel verordeningen voor gemeentelijke belastingen en heffingen voor het jaar 2021 (no. 20-037)

De voorzitter: Laatste agendapunt, dat zijn de belastingverordeningen. Het raadsvoorstel waar we uiteraard ook in de begrotingsraad op terug willen komen.

De heer Braam BVR: Allereerst, laat ik maar even beginnen gewoon met ja toch ook het behoorlijk schrikken van de verhoging van de afvalstoffenheffing. Dat zal je waarschijnlijk niet verbazen, 32% is een forse verhoging. Er staan een aantal posten genoemd, maar ik zou toch een wat uitgebreidere presentatie willen hebben: waar komt dit percentage vandaan? Op welke wijze is dit percentage vastgesteld en knallen we door de € 500 heen, terwijl veel andere gemeentes die met dezelfde problematiek zitten, fors lager zitten. Dus dat is één. Twee, en het blijft niet bij 32%, maar nu komt er eentje van 300% en dat is de tweede en derde en vierde vergunning voor het parkeren. Die komt dus echt zomaar uit de hoge hoed vandaan. Ik zeg: zoveel konijnen tegelijkertijd heb ik nog niet gezien. Maar dit is toch wel erg bijzonder dat toch de melkkoe van stal wordt gehaald. En dat zint ons niet. Dus we zullen zeker in ieder geval, dat zal ik maar hier direct melden, met een amendement komen om in ieder geval minimaal de tweede vergunning ook op € 45 te handhaven. Een derde vergunning en verder dat vinden we dan nog bespreekbaar. Maar we vinden het te ver gaan om een tweede vergunning om die al direct met 300% te verhogen. Van 45 naar € 180 welteverstaan. Dan het derde punt, daar kom ik ieder jaar weer mee naar voren: er wordt wel een vergelijking gemaakt van de drie Porsches die in februari elke keer de deur uitgaan, maar ik ben altijd erg nieuwsgierig, zeker ook omdat er geen percentages op sommige punten worden genoemd, om te weten wat de verschillen zijn tussen 2019 en 2020 als het gaat om de begroting. Dus met name de begroting van 2020-2021 praten we dan nu over. Dus ik wil graag weten het lijstje van vorig jaar tegen het lijstje van dit jaar aan te kunnen hangen. Dus dat is het verzoek aan de wethouder om daar voor volgende week voor te zorgen zodat we eventueel nog op een aantal punten in kunnen gaan. En tot slot, dat is een politiek dingetje maar ik benoem het wel toch ieder jaar willen we aan de orde stellen dat we het te gek vinden dat verenigingen, dus feitelijk niet-commerciële instellingen forse bedragen moeten betalen aan leges voor soms de meest simpele dingen zoals een tentenkampje.

Mevrouw Alberts GL: We zijn hier eigenlijk alleen maar bij elkaar voor politieke dingetjes om maar even in de bewoordingen van de heer Braam te blijven op dit late tijdstip op deze avond. Deze keer gaat het over de belastingen en de heffingen. Deze zijn slechts een beperkt deel van de inkomsten van de gemeente. In de planning & control cyclus kijken naar zowel uitgaven als inkomsten, is zeker in tijden van ombuigingen van belang. Wederom zien we geen indexatie van de parkeertarieven maar gelukkig zien we eindelijk dat een tweede en volgende vergunning naar € 180 gaat, zodat dit zou kunnen bijdragen aan het verlichten van de druk op parkeerruimte en de leefbaarheid van het gebied en dit ook meer kostendekkend wordt. Overigens is ook al dat de tariefdifferentiatie is ook in eerdere beleidsdocumenten al aangekondigd. Maar het opvallendste aan de door het college voorgestelde belastingverordeningen is de extreem grote stijging van de afvalstoffenheffing, met 32% naar meer dan € 500. Rijswijk heeft daarmee de twijfelachtige eer om de ranglijst in Haaglanden aan te voeren, zelfs boven Wassenaar en waarschijnlijk in de top vijf van de duurste gemeenten van Nederland te staan als het om de afvalstoffenheffing gaat. Dat is niet alleen een gevolg van een slechtere scheidingspercentages en meer vervuild PMD, waar we het eerder al over hebben gehad tijdens de bespreking van de tweede halfjaarrapportage. Nee, het is duidelijk een politieke keuze van dit college om de afvalstoffenheffing 100% kostendekkend te maken. En dat heeft grote gevolgen. Grote gevolgen voor Rijswijkers met een kleine portemonnee. Een alleenstaande ouder bijvoorbeeld met twee kinderen die net boven de kwijtgeldingsnorm van de 100% bijstandsniveau zit, kan niet zomaar even € 118,20 extra ophoesten, hoe weinig of hoeveel afval dit huishouden ook produceert. Want die 100% wat het college dus voorstelt, die keuze die ze maakt is onder het mom van de vervuiler betaald. Maar in Rijswijk betaalt de grootste vervuiler

niet meer of minder dan een inwoner die niet of nauwelijks afval produceert. Het onderscheid tussen één-, twee- of meerpersoonshuishoudens is arbitrair gekozen. Zolang er geen vorm van diftar, differentiaaltarief, oftewel betalen voor je rest afval is, kunnen we de grotere vervuilers niet meer laten betalen en zouden de sterkste schouders dit beter kunnen opvangen. En dat, voorzitter, brengt me bij de ozb. Het percentage van de WOZ-waarde van de woning dat eigenaren moeten betalen, gaat al jaren omlaag. Waar het in 2015 nog 0,12% was, is het inmiddels gedaald naar 0,09%. En dat is gek. Zeker nu de broekriem op alle fronten wordt aangehaald en in het proces van zo'n zogenaamd transparant begroten allerlei bezuinigingen rollen, dat de verhoging van de ozb of op zijn minst het percentage van de WOZ-waarde terugbrengen naar wat het eerder was, niet bespreekbaar wordt gemaakt. Het lijkt wel een taboe of een dogma zoals u wilt.

De heer Dolmans D66: Zoals u begrijpt, vindt D66 de stijging van de afvalstoffenheffing ook niet bepaald leuk. Maar ik wil wel ook de collega van GroenLinks voorhouden dat we in de vorige collegeperiode en in, nou ja, ook deze collegeperiode de afspraak hebben dat we zouden streven naar kostendekkende leges en heffingen. En we hebben dus die afvalstoffenheffing gewoon stukje bij beetje naar dat percentage van 100% kostendekkend gehaald. En ik ben het met GroenLinks eens dat diftar misschien een oplossingsrichting is om de kosten voor de afvalstoffenheffing omlaag te halen en daarmee ook weer een stuk belastingverlaging te kunnen doorvoeren. Maar vooralsnog vind ik de afspraak dat we de heffingen en leges gewoon kostendekkend hebben in deze gemeente een hele gezonde afspraak en een afspraak waar GroenLinks zich in het verleden ook aan had gecommitteerd. En dan een verhoging van de ozb met inflatiecorrectie vinden wij zeer verdedigbaar omdat je anders gewoon de belastinggrondslag van de gemeente uitholt. En overigens is dat ook een afspraak waaraan GroenLinks zich in vorige periodes aan had gecommitteerd. Dus in principe, hoe vervelend het ook is dat we juist in deze tijd komen met een forse verhoging van die afvalstoffenheffing, in principe is D66 Rijswijk het eens met de voorgestelde verordening. Maar als partijen komen met realistische alternatieven, met dekking zeg ik er dan bij om ook onze wethouder Financiën een beetje uit de wind houden, met dekking, dan willen we daar natuurlijk best in principe naar luisteren.

De heer Sleddering VVD: Het zal u niet verbazen dat ik ook over de afvalstoffenheffing natuurlijk wat gaan zeggen. Ik ben het helemaal eens met collega Dolmans dat er afgesproken is in het verleden om naar die 100% kostendekking te gaan in de tarieven en de leges. Alleen, je moet altijd blijven nadenken en kijken naar de omstandigheden om je heen. En dan wil ik daar twee opmerkingen over maken. Mensen hebben het zwaar op dit moment. De burgers, door de corona. Dus je moet dan kijken: jongens, kunnen we nou … Aan de ene kant hebben we die wens om naar 100% kostendekking te gaan, maar kunnen we dat nou niet, gelet op de omstandigheden, een beetje minderen? Want u zegt: stukje bij beetje. Nou, vorig jaar 15%, dit jaar 32%. Dit gaat echt veel te hard en we moeten meer tijd nemen om naar die 100% kostendekking te gaan en zeker in tijden van deze crisis moeten we het geld uit de burgers portemonnee niet weghalen naar de gemeente toe, maar het geld van de burgers moet in de burgers portemonnee blijven en die moet in de economie gestopt worden. Dus de VVD zal volgende week voorstellen om de afvalstoffenheffing slechts te verhogen met de inflatiepercentage. Dat moet gewoon. Het is heel hard nodig. Het tweede punt waar ik een opmerking over wil maken is de parkeervergunning voor de tweede auto. Ik ben het geheel eens met de heer Braam: dat is opeens uit de hoge hoed komen vallen. Het is altijd wel een idee geweest, het is altijd wel besproken: goh, we zouden eens naar die vergunningen moeten kijken. Maar de rekening staat nu ineens in de heffing. Dat is wel iets te kort door de bocht. En daar wordt dan nog bij gezegd: ja, dat is met allerlei participanten besproken. Nou, dat is echt niet waar. Dat is een aantal mensen die in Rijswijk een keer op een avondje zijn geweest en dat is niet representatief voor wat de Rijswijkse bevolking denkt. En wat wij als VVD het belangrijkste vinden, dat hebben wij ook in de schriftelijke vragen gedaan: hoe denkt u zelf hoe dat gaat werken? Wat is de elasticiteit van deze prijsverhoging? Denkt u nou heus, want u doet het niet om mensen geld uit de

portemonnee te halen, zoals u dat beweert, u doet het om het parkeerprobleem op te lossen. Die mensen zeggen: wat een idioten zeg. Van € 45 naar € 180. Nou, nog eens een nachtje over geslapen, drankje gedronken en die zeggen dan: nou ja, het moet maar. Dus die betalen gewoon die € 180. U heeft het parkeerprobleem daar niet mee opgelost en u heeft geld uit de zak van de consument van de burgers gehaald. Dus deze maatregel werkt niet als u niet onderzoekt wat de prijselasticiteit van de parkeervergunning is. Anders werkt het middel niet voor het probleem wat er is wat betreft parkeerproblemen. Dus ook daar zal de VVD tegen zijn in het debat volgende week.

De heer Van Enk CDA: Ik heb nog een uur. Maar ik wil op uw verzoek ingaan om te beperken tot technische vragen in dit forum, dat hadden we afgesproken. En wij bewaren onze beschouwingen voor volgende week. Dank u.

De heer Kooy PvdA: Een hoop vragen zijn al gesteld. Kunnen we bij aanhaken. De voornaamste vraag hebben we: we hebben het parkeerbeleid, we hebben het diverse keren gehad over de mobiliteitsvisie die herzien moet worden en juist in die discussie moet je zo'n gesprek voeren over de kosten van een tweede vergunning. Die hebben we niet op dat soort momenten gevoerd en nu gaan we met een heffing beginnen plotseling als we de cijfers moeten goedkeuren. Dat is eigenlijk gewoon te laat. En wat helpt het onze inwoners? Want we hebben nog steeds inwoners die niet kunnen parkeren, die hier ook in de buurt van het stadhuis wonen en die zich nog steeds afvragen: wat gaat het voor ons betekenen? En ik kan nog steeds niet parkeren. Een tweede vergunning, gaat dat wat meer betekenen? Dus die discussie is niet gevoerd maar de heffing willen we wel gaan invoeren. Dat is een beetje de omgekeerde volgorde. Dus graag daar commentaar op van de wethouder waarom hij dan nu kiest voor deze voorwaarden. De afvalstijging zijn we ook benieuwd over. En wat zit hier allemaal in? Moet ik dan het idee hebben dat andere gemeenten hun inwoners subsidiëren door niet 100% door te berekenen? Komen die wel uit met de begroting? Want daar zien we een subtielere stijging. Is dat te verantwoorden in deze tijd? Goede vraag van de VVD. Moet je dat in deze periode doen? En de vraag over de WOZ. We hebben al eerder gehad een discussie over het groenonderhoud, dat er een aantal gemeentes zijn die zeggen: we hebben een groot contigent aan groen binnen ons en dat mag best terugkomen in een WOZ-waarde en ook een heffing die je daar dus eigenlijk inlegt voor het groenonderhoud. Dus graag over de wethouder die daar over gaat of dat die mogelijkheden zien om een stukje groenonderhoud op termijn in de WOZ onder te brengen en daarvoor een kleine verhoging toe te staan? Dat waren onze vragen.

Mevrouw Pelzer WIJ. Nou, het zal niemand verbazen dat ook de fractie van Wij over de afvalstoffenheffing begint. En het klinkt een beetje vervelend wellicht, maar ik had het voorspeld. Ik heb het vorig jaar aangegeven: we gaan straks voor een half miljoen het schip in. We zijn niet voor een half miljoen het schip ingegaan maar voor 8 ton. Nu ben ik het met allerlei partijen eens dat kostendekkendheid een afspraak is en dat dat ook moet. Maar ik ben het ook met de VVD eens dat we mensen moeten ontzien. En volgens mij kan het ook allebei, namelijk als je echt gaat inzetten op die afvalscheiding en echt gaat naar het systeem van de vervuiler betaalt, want dat ben ik met GroenLinks eens, dit is geen systeem waarbij de vervuiler betaalt, dan kan het allebei. We kunnen mensen de keuze geven om wel of niet te scheiden. Op het moment dat ze dat niet doen en voor hun gemak kiezen, betalen ze ook echt, betalen ze ook veel. Maar de mensen die dan wel de scheiding doorzetten, betalen veel minder. Nou, dat is volgens mij de discussie die we straks in januari gaan voeren. Daar zie erg naar uit. En ik weet zeker dat deze financiële prikkel eraan gaat bijdragen dat we het echt wel gaan redden. De vragen die ik naar aanleiding, het is even een voorschot toch politiek, de vragen die ik naar aanleiding van die afvalstoffenheffing heb is tweeledig. De eerste is inderdaad: hoe kan het dat wij de duurste zijn in de regio? Ook duurder dan andere gemeentes die ook gebruik maken van Avalex volgens mij. En de tweede is aan de wethouder van het inhoudelijke beleid: hoe staat het met onze gft-pilot? Want volgens

mij, als je dat eruit gaat halen, als je gaat stimuleren dat gft gescheiden wordt en dat was ook in lijn van de motie, dan wordt het restafval veel schoner en dan kun je het restafval straks eventueel ook met nascheiding doen. Maar ook als je dat nu al eruit haalt, blijft dat veel schoner en dan verlies je in ieder geval niet die subsidie omdat het niet meer herbruikbaar is omdat het te vies is geworden. Dat wat betreft de afvalstoffenheffing. Het tweede is inderdaad de ozb. Er is voor gekozen om de ozb niet te verhogen. Althans, de factor wordt naar beneden bijgesteld om te compenseren. We zijn niet als fractie van Wij voor lastenverzwaring, maar dit lijkt toch wel het gekunsteld laag houden van een onderdeel. En de vraag is: als we overal alle uitgaven geraakt worden door de inflatie, waarom wordt het hier bijgesteld? Want door dit te doen wordt volgens mij de hogere lasten die nodig zijn om het begrotingstekort op te vangen, onevenredig verdeeld. Er worden mensen uitgesloten van een bepaalde lastenverzwaring die dat misschien wel als minste nodig hebben. Denk aan huiseigenaren. Terwijl met de andere legesverhoging en heffingenverhogingen met name de wat lagere inkomens geraakt worden. Dus daar graag een toelichting op wat tot deze keuze heeft geleid.

De heer Wetering RB: Ook wij waren in de veronderstelling dat in de stukken gewoon een komma ontbrak op pagina 4. Maar helaas tussen die 3,2% zat dus geen komma en die schijnt er ook niet te horen dus wij vielen eigenlijk van verbazing achterover dat er 32 uit de koker kwam. En inderdaad, wat de VVD ook al aangaf, vorig jaar ook met 15% verhoogd. Wij vinden het teveel, te groot en ook de impact in de samenleving is de groot. Ook als je de reacties leest op de berichtgeving over die 32%, ja honderden reacties, ook van mensen die dus of hun baan zijn kwijtgeraakt of onzeker zijn dat ze hun baan kunnen behouden door de coronatijd, is deze mokerslag van 32% niet passend. Wij zijn daardoor ook een petitie opgestart dat binnen enkele uren al, ik heb laatst nog even gekeken, ruim 741 handtekeningen binnen enkele uren heeft opgehaald om dit plan tegen te gaan. Mensen zijn hiervoor boos, teleurgesteld en hopen dat hier een oplossing voor kan komen. Dus wij zullen ook samen inderdaad met de VVD met een motie of een amendement komen om dit tegen te gaan en gewoon de normale inflatiekosten aan te houden en wel na te denken over de eerdere afspraken om het kostendekkend te maken, maar dat het dan gewoon heel erg normaal te verdelen over een aantal jaar. En niet in één keer die 32% want heel veel mensen kunnen dat gewoon niet missen. En puntje bij paaltje zullen ook heel veel mensen daarvoor ook dan toch kwijtschelding aanvragen en dan moeten we het alsnog betalen. Dus ook voor het gebaar is het niet netjes naar Rijswijk toe. Je krijgt ook een heel vertekend beeld dat er miljoenen worden gespendeerd aan sportparken en aan huizen van de stad en de Rijswijkers hebben gewoon het gevoel dat ze hiervoor meer moeten gaan betalen en dat dit dan de manier is om de Rijswijkers terug te pakken. Dus ook dat beeld wil ik u meegeven. En voorzitter, even over de afvalstoffenheffing zelf. Wij hebben in de halfjaarrapportage gevraagd of de volledige nascheiding met machines door afvalverwerkers niet effectiever en goedkoper is dan de afvalscheiding door mensen. Nou wordt gesteld dat nascheiding alleen op plastic, metaal en drankkarton mogelijk is. Dat deze nascheiding wordt meegenomen in de aanbesteding voor het nieuwe verwerken van het restafval die per 2022 moet ingaan en zal dan alleen gelden bij de hoogbouw. Nou is er een hoogleraar in Utrecht, de heer Peter Rem van het TU, die heeft al aangegeven dat nascheiding een uitkomst is. Een machine is namelijk voorspelbaar. En recyclen geeft mensen een heel goed gevoel maar is helaas niet de weg naar succes. Op meerdere plekken in Nederland blijkt dat de voorkeur uitgaat naar nascheiding van het PMD-afval omdat dit effectief en goedkoop is. Bijvoorbeeld in de gemeente Leiden, maar ook in diverse gemeentes in de provincie Utrecht zijn er op overgestapt. Is het niet iets voor Rijswijk? Omdat nu ook al gebleken is dat, één, de duurzaamheidsdoelstellingen voor de afvalscheidingen veel te hoog waren. En twee, er voor € 300.000 moet worden bijgesteld. En puntje nummer drie, dat u voornemens bent om de afvalstoffenheffing met 32% te gaan verhogen, willen we eigenlijk het college oproepen om nu al naar de alternatieven te gaan kijken voor nascheiding. Dus ook niet alleen, ook voor meer dan alleen bij hoogbouw want lang niet iedereen zit te wachten op 3 of 4 kliko's in de tuin. Met de enorme stijging van de

afvalstoffenheffing en de tegenvallers van de 3 ton, is eigenlijk best wel een snelle actie vereist. Kan het college dit gaan bekijken? Dank u wel.

De heer Van Reijen GBR: Over Avalex en de ozb is denk ik inmiddels voldoende gezegd. Ik heb wel een vraagje aan de wethouder over de markt en de precariokosten. Wordt er ook rekening gehouden dat dat wat later betaald mag worden door de ondernemers gezien de sluiting van corona waarschijnlijk alweer tot december gaat plaatsvinden? Dank u.

De heer Jens OR: Ik zou graag willen aansluiten bij datgene wat is opgemerkt door de heer Weterings met betrekking tot nascheiding. Onafhankelijk Rijswijk jaagt dat al heel lang na. Een aantal jaren. Niet voor niets dat we twee jaar geleden een initiatief hebben genomen, daar is de wethouder bij geweest, een bezoek aan Rijnmond. Hebben we een nascheidingsfabriek mogen bezoeken. En inderdaad, nascheiding levert een veel hoger milieurendement op het gebied van scheiding. En is ook goedkoper, efficiënter, et cetera. Maar goed, daar gaat het nu niet over, voorzitter. Wat ik wel zou willen weten, want we hebben heel lang geleden afgesproken om de lasten voor de burgers in Rijswijk op het niveau te houden onder het gemiddelde van Haaglanden. Dat begint aardig de verkeerde kant op te groeien. Nu kunnen we natuurlijk een heel betoog gaan houden over kostendekkendheid. Ja, dat is afgesproken, maar ik ben het helemaal eens met diegenen die hebben gezegd: dat gaat niet op deze manier. Wat dat betreft zal Onafhankelijk Rijswijk zeker aansluiten bij initiatieven die daartoe zullen leiden om niet te meer te verhogen dan de trendmatige verhoging op dit moment. Maar wat ik interessanter vind, voorzitter, en die vraag heb ik vorig jaar al mogen stellen maar nooit antwoord op gekregen. Ik herhaal hem en ik zou graag zien dat het antwoord naar de fractie kwam voordat de begroting daar is. De afvalstoffenheffing, hoe zit de opbouw van componenten in elkaar? Dat maakt het namelijk ook inzichtelijker om eventueel te kunnen vergelijken met gemeenten om ons heen. Want daar zit waarschijnlijk ook de crux. En in de richting van GroenLinks roep ik dan maar even: het is leuk om weer te zeggen de beterbedeelden moeten dan maar de zwaardere lasten dragen. Maar realiseer je dan ook dat een aantal jaren geleden in ieder geval was al € 400.000 het bedrag wat de burgers betaalden voor die mensen die hun afvalstoffenheffing niet kunnen betalen. Oftewel, een soort van solidariteitsheffing. Het moet wel opgebracht worden, is een hoop geld bij elkaar, maar dat is een onderdeel van die afvalstoffenheffing. En er zitten meer componenten in. Het straatvegen voor een deel. Graag een overzicht in de richting van de raad welke componenten nu uitmaken dat het bedrag zo hoog is als het nu is. Dat is één. Twee, ik zou graag antwoord willen hebben, voorzitter, op de verwerkingstarieven van de verschillende fracties van het afval. Die vraag is door Romy de Man een aantal weken geleden, misschien al twee maand geleden uitgezet. Nog altijd geen antwoord op gekomen. Ook graag daar het antwoord op. De parkeertarieven, daar kan ik heel snel mee klaar zijn. De discussie is steeds geweest: hou het nou als het even kan zeg maar op basis van de kosten die reëel zijn die je moet maken voor de aanmaak van een vergunning. Nou, dan is € 45 al aan de stijve kant. Daar ben ik van overtuigd. Maar los daarvan, het is onaanvaardbaar om zomaar auto's de out of the blue € 180 te vragen voor de tweede auto die in een gezin aanwezig is. Dat kan niet waar zijn en dat is ook helemaal niet nodig. We hebben al in het begin gezegd: het parkeerbeleid van dit college lijkt erop dat de automobilisten in Rijswijk de melkkoe moet worden van dit college. Zie daar vanaf, hou het nou ook gewoon de tweede auto op € 45, dat is al een stevige prijs. Voorzitter, daar wilde ik het bij laten.

De voorzitter: Voor de afvalstoffenheffing. Wethouder Keus.

Wethouder de heer Keus: Afvalstoffenheffing, ozb. Voor de afvalstoffenheffing, de kostendekkendheid, daar zal ik op ingaan. De meer beleidsinhoudelijke zaken zal collega Van de Laar voor zijn rekening nemen. Laat ik allereerst even beginnen bij de fractie van Beter Voor Rijswijk die vraagt om dat lijstje, een toevoeging ook van

het jaar hiervoor ook op te nemen in het lijstje om een betere vergelijking te kunnen maken. Nou, dat kunnen we volgens mij gewoon toezeggen om dat toe te voegen. Dat maakt het geheel overzichtelijker. En dan de afvalstoffenheffing. De heer Jense refereerde er inderdaad terecht aan dat eerst de lijn was, nou ja, de lokale lasten dat die leidend waren en ook de plek die je als gemeente dan inneemt in Haaglanden. U zult zien dat ook in andere gemeentes in Haaglanden soortgelijke verhogingen inderdaad plaatsvinden. Inderdaad, klopt, de afvalstoffenheffing schiet Rijswijk wel er bovenuit. Maar als het gaat over de ozb zie je in andere gemeenten dat daar ook substantieel wordt ingezet. Dat is in Rijswijk inderdaad niet het geval. De overwegingen die daarbij zijn gemaakt, één, het is de geldende lijn eigenlijk dat de ozb met inflatie wordt gecorrigeerd. Maar ook dat wij als college ook hebben gekeken naar de opgave die we hebben om te bezuinigen, 5 miljoen, waarbij we ook echt hebben aangehouden dat we eerst gaan kijken waar we ook in eigen vlees kunnen snijden. Dus dat gaat over efficiency. En daarnaast ook beleidskeuzes maken. Pas inderdaad de noodrem, het sluitstuk van die opgave zou een eventuele ozb-verhoging dan zijn. En die, zoals u hebt kunnen zien, het dekkingsvoorstel wat wij naar de raad hebben gestuurd, hoeven we daar niet aan toe te komen. Dus vandaar de keuze om niet de ozb hoger te laten stijgen dan alleen de inflatiecorrectie. En verder, inderdaad, de beleidslijn is om de leges kostendekkend te maken. Dat is inderdaad een fors bedrag. Zoals de heer Jense inderdaad terecht ook opmerkte is dat, daar zitten inderdaad in het tarief zitten ook kosten die samenvallen met de reiniging is voor een deel daarin verdisconteerd. Maar ook de kwijtschelding zit ook in het tarief opgenomen. U kunt in de bijlage bij de paragraaf lokale heffingen lezen dat het hier gaat om een bedrag van 9 ton, dus dat is ook substantieel. Dat zit in het bedrag van de afvalstoffenheffing zit dat verdisconteerd. En dus die door doorberekening van de veegkosten en daar bovenop ook nog een keer de btw zit ook in het tarief opgenomen. Ja, laat ik het zo zeggen, dit is het voorstel vanuit het college. De politieke discussie gaan we in de raad natuurlijk hebben. De heer Dolmans geeft aan: ja, als daar dekkingsvoorstellen komen dan zal daar gewoon naar gekeken worden en daar ook beoordeeld worden. Maar er moet wel inderdaad dekking zijn, laten we dat wel helder met elkaar afspreken.

De voorzitter: Korte interruptie van de heer Jense.

De heer Jense OR: Voorzitter, dank in ieder geval, wethouder, voor uw beantwoording. Maar u herhaalt in feite de zaken die ik net zelf heb benoemd. Er zitten meer posten in. Kunt u toezeggen dat we zeg maar de opstelling krijgen van wat er allemaal aan componenten in die afvalstoffenheffing zitten? Ik heb dat een aantal jaren, een flink aantal jaren geleden zelf ook moeten doen voor uw raad. Ik vraag nu ook aan uw college om dit voor onze raad te maken.

De voorzitter: Wethouder Keus.

Wethouder de heer Keus: Ja, ik ben dan alleen benieuwd, voorzitter, want in de bijlage staan de kosten die worden meegenomen. Dat gaat over salarislasten, directe lasten, kwijtschelding, doorberekening, veegkosten, overhead, btw. Dat zijn de, maar ik weet niet of u daar nog een verdieping op wilt hebben? Maar dat is wel zoals die in de begroting nu is opgenomen. Dus die informatie, die is in principe gewoon vrij.

De heer Jense OR: Als dat alle componenten zijn, is dat voldoende. Er resteert nog de verwerkingstarieven en dan kijk ik even naar wethouder Van de Laar wellicht.

Wethouder de heer Keus: U kunt zien in de begroting dat daar een tussen aanhalingstekens overschot staat van 7 ton, maar dat is echt, we hebben het net ook bij de presentatie over de financiële gezondheid gehad, dat is echt bedoeld om het weerstandsvermogen te versterken. Dus ik zou u echt als raad ook willen oproepen om inderdaad, als u hier wijzigingen in wilt aanbrengen, om daar ook echt met dekkingsvoorstellen voor te

komen. En transparant begroten, het overzicht daarbij kan daar denk ik zeer goed ook helpen. Dat zou mijn oproep zijn. Dat was het voor mij, voorzitter. Dank u.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder Keus. Wethouder Lugthart.

Wethouder de heer Lugthart: De automobilist en de parkeervergunning. Ik denk dat het andersom is dan wat een aantal partijen hier aangeven. Het is zeer zeker geen automobilist pesten. Het is Rijswijk bereikbaar houden, het is Rijswijk leefbaar houden. En we kunnen met toevoeging van het aantal woningen die we op stapel hebben staan, kunnen we het ons gewoon niet permitteren dat alle nieuwe inwoners ook een even groot aantal auto's hebben als dat er nu in Rijswijk zijn. En dan wordt er hier aangegeven: kun je dan of moeten we dan niet geleidelijker gaan verhogen? Het antwoord is nee, want dan wennen mensen aan die vergunning. Het gaat erom om erover na te denken: heb je die tweede auto op dit moment wel nodig? En dat zie je tijdens corona ook. Veel mensen hebben er over nagedacht: is die tweede auto al dan niet noodzakelijk? Dat is de reden waarom wij als college ervoor hebben gekozen om niet automobilisten te pesten en die eerste vergunning te verhogen. Daarom houden we die ook op € 45. Een tweede auto is vaak een keuze en daarmee willen we mensen in ieder geval stimuleren er over na te denken of dat die tweede auto wel of niet moet worden aangeschaft. En we willen zeer zeker niet dat mensen die in Rijswijk komen wonen, net als in Rijswijk-Buiten die tweede auto al hebben. We zijn ervan overtuigd dat we daarmee iets vooruitlopen op de mobiliteitstransitie, maar het heeft wel al die tijd in alle stukken gestaan. Het heeft gestaan in de kadernota die destijds nog door wethouder Van Hemert naar de raad is gebracht en vervolgens ook in alle andere stukken. We hebben aangegeven dat als die parkeerdruk zo hoog is als dat hij nu is in een aantal wijken, en dan kijk ik bijvoorbeeld naar Cromvliet, dan kijk ik naar Leeuwendaal, dan moeten we andere maatregelen nemen om te zorgen dat het autogebruik naar beneden gaat. En als we hier kijken naar het Bogaardgebied waar we nu bezig zijn met een transformatie naar woningen, dat passen gewoon niet meer auto's en daar moeten we iets doen. En dat zitten hem dan inderdaad in de tariefdifferentiatie in een tweede vergunning die duurder is.

De heer Jense OR: Voorzitter, aan de wethouder: gelooft u daar nou echt in? Mensen die al een tweede auto hebben. Kijk, u zegt nu: mensen die een tweede auto denken aan te schaffen, daar zou je nog over kunnen nuanceren. Maar dat zou discriminerend zijn. Maar denkt u nou echt daarop te kunnen sturen? En wanneer stopt u daarmee als blijkt dat het niet werkt? Gaan we dan naar € 300? € 500? Stop daarmee. Het is niet fair. Een auto en een eigenaar van een auto, een automobilist wordt al voldoende belast.

Wethouder de heer Lugthart: Voorzitter, kijk, oud-wethouder Verkeer zal ongetwijfeld weten dat het in andere gemeenten wel werkt. Het heeft in andere gemeenten gewerkt. Als we naar de buurgemeente Den Haag kijken, dan heeft het daar ook gewerkt. Het zou zelfs zo kunnen zijn dat die vergunning nog vele malen duurder zou moeten worden om verder het bezit nog verder naar beneden te brengen. En als u mij nou vraagt: wil ik dat? Nee, natuurlijk wil ik dat niet. Dat is ook de reden waarom ik vaker heb aangegeven dat we niet in heel Rijswijk één vergunning moeten introduceren. Want ik vind het niet fair, want u woont in Steenvoorde Zuid, dat iedereen daar waar op dit moment de druk niet zo hoog is, dat we daar een vergunning invoeren. Zouden we niet moeten willen doen. Maar daar waar op dit moment de druk hoog ligt en waar Rijswijk toch bereikbaar en veilig en leefbaar willen houden, zullen we wel moeten. En het werkt. We hebben gezien in omliggende gemeenten dat het werkt om zeg maar de tweede vergunning duurder te maken waardoor het autogebruik afneemt. Dat is wat we met elkaar willen doen. Ik ben er zelf ook niet blij mee, maar als we besluiten om extra woningen toe te voegen, extra inwoners toe te voegen, dan kunnen we niet anders dan het autoverbruik in ieder geval, nou ja, niet te stimuleren.

De heer Kooy PvdA: Wethouder, ik raak de draad een beetje kwijt in uw betoog. Want juist waar we het hebben over nieuwe woningen en uitbreidingen, hebben we het over met uw collega over het onderbrengen van de voertuigen op eigen terrein. Waar we het hebben over Rijswijk Buiten, hebben we het niet over een tweede vergunning heffen. Waar de druk is, in Cromvliet, daar zijn we niet zo heel veel appartementen bij aan het bouwen. Dat valt ook best mee. Dus mijn vraag is: gooit u niet een aantal zaken door elkaar? En waarom voert u deze discussie niet als we het over het parkeerbeleid hebben? En voert u dat nu als het over een aantal heffingsparagrafen hebben bij een begroting?

Wethouder de heer Lugthart: Voorzitter, ik hou het ook kort. Het antwoord is ook kort. Dit is niet nieuw en dat heeft mevrouw Alberts terecht aangegeven. Hier spreken we al over vanaf 2014. Een elk met verschillende werkgroepen is hierover gesproken. Het is een middel om het naar beneden te krijgen. En ik hoor u zeggen: moeten we dan ook niet naar POET kijken, het parkeren op eigen terrein? Ja, dat moeten we ook. We zullen namelijk alles moeten inzetten.

De heer Sleddering VVD: Laat ik het dan netjes zeggen. Door het nu zo in één keer te doen, er waren een aantal mogelijkheden zijn er om de parkeerdruk te verlichten. Die zouden we met z'n allen kunnen bespreken binnen de mobiliteitsvisie en het parkeerbeleid, prima. Maar u regelt het nu even via de financiële kant van de heffing. En dat is niet de juiste weg. Dat is gewoon niet terecht. En daar maken wij ernstig bezwaar tegen. Verder zou ik de heer Lugthart mee willen geven dat het beeld van één auto per gezin buitengewoon ouderwets is en dat het twee auto's, mensen die, man en vrouw allebei werken en dat die auto voor het werk nodig hebben, die auto hebben. Die staat … Natuurlijk zijn de jongere generaties bezig, die gaat het niet meer om autobezit maar om deelauto's.

Mevrouw Alberts GL: En dan ter interruptie. Over ouderwets gesproken, dat is een auto.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ben ik nu bij wethouder Van de Laar.

Wethouder de heer Van de Laar: Dank u wel. Ik hoor de vraag van de PvdA over of de portefeuillehouder iets kan zeggen over de ozb-verhoging voor bepaalde beleidsonderdelen. Maar ik zal alleen beleidsinhoudelijk iets zeggen, niet over hoe we dat verrekenen vervolgens. Dan afval, een mooi onderwerp. Ik heb 10 punten… Grapje. Het is heel verleidelijk om te reageren op alle punten die zijn gemaakt over het afval vanavond, maar ik stel toch voor om dat te parkeren tot januari. Ik zou … In het verlengde. We hebben in ieder geval een coherent of een consistent verhaal. Maar twee dingen. Gft, hoe zit het met de pilot? We wilden een pilot uitvoeren met gft om de scheiding te stimuleren. Op dit moment loopt er een campagne van Avalex. Daar heeft u misschien af en toe iets voorbij zien komen, maar we rollen het nieuwe inzamelen uit met ondergrondse containers in de Muziekbuurt. Daar willen we met extra stimuleringsmiddelen het gft onder de aandacht brengen en zorgen dat daar meer gebeurd, onder andere met het verspreiden van gft-bakjes. We hebben volgende week in het college besluiten we waar de ondergrondse containers moeten komen. Dat is de eerste stap. Maar tegelijkertijd moeten we ook met die pilot aan de slag. Het tweede punt wat ik toch nog wilde maken vanavond. Snelle, we hebben het vaker gehad over nascheiding. Ja, daar is ook een motie over geweest. En ja, we moeten actiegericht onderzoek doen en staat dat op de agenda bij Avalex. Maar we gaan daar niet mee beginnen voordat de contracten zijn afgelopen met de zeer goedkope verwerker op dit moment, die het afval verbrand in Twente op dit moment. Dus we gaan daarover in gesprek, ook met elkaar om te kijken hoe dat bij een nieuwe verwerker kan zijn en vervolgens ook wat daar de beste verhouding is tussen bronscheiding, wat het meest zuiver is, en nascheiding wat mogelijk het meest efficiënt kan zijn. Maar dat is helemaal gerelateerd aan de wijk waar je dat doet en ook de scheidingsbereidheid. Nou, allerlei

variabelen in die discussie waar we het niet alleen in januari over gaan hebben, maar ook dingen nog vaker daarna. Tot zover, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ben ik aan het einde gekomen van de eerste termijn. Kort een tweede termijn gezien het tijdstip.

De heer Braam BVR: Ja, ik zal het redelijk kort proberen te houden. Allereerst in ieder geval, ik reken erop op de toezegging van toch nog van de heer Keus naast het lijstje, dat we ook een overzicht krijgen van hoe die 32% tot stand is gekomen rondom het kostendekkend maken van de afvalstoffenheffing. Want daar bent u een beetje onduidelijk in geweest. U had het over een bijlage waarin ik dat zou kunnen vinden. Volgens mij staan er alleen maar teksten maar geen bedragen. Dus graag wil ik weten hoe die 32% tot stand gekomen is. Dat is één. Twee, parkeren. Vergelijkbare wijken in Den Haag. Er is op zich, het centrum van Rijswijk is niet te vergelijken met het centrum van Den Haag. De Rijswijkse wijken zijn meer te vergelijken met, ik zou haast zeggen de wijken waar het destijds om te doen was in Den Haag. Dan praten we onder andere over bijvoorbeeld Laak, de Bloemenbuurt, dat soort wijken daar praten we dan over. Als ik dan even naar Den Haag kijk, dan zal ik de leges daar netjes bij optellen, daar wordt dus € 28,30 gerekend voor de eerste en tweede auto. Uitsluitend voor het toeristische centrum en de wijken die daar direct tegenaan hangen, daar geldt een hoger tarief. En uiteraard is dat tarief niet te vergelijken met dat van Rijswijk. Maar ik kan me ook voorstellen dat je juist voor dat toeristische gedeelte dat je daar meer voor betaald. Rijswijk is nou niet echt een dusdanige toeristische gemeente dat we dat soort tarieven moeten rekenen. Maar ook die hele lage hoeft niet, maar wat Beter Voor Rijswijk betreft, nogmaals, volgende week komen we in ieder geval met een amendement om die tweede auto op 45 te houden. En de derde auto, dat zal ons eigenlijk een zorg zijn. Daar mogen we best wel wat sturend in optreden. Maar ik voorspel u, er zal niets veranderen in Rijswijk. Iedere autobezitter zal zijn auto gewoon lekker houden en ook gewoon lekker voor de deur houden. Dan gaan ze die 300, die 400, die 500 ook betalen en dan kan ik alleen maar de woorden van de heer Jense en de heer Sleddering beamen, dan is de auto voor Rijswijk een melkkoe.

Mevrouw Alberts GL: Ja, voorzitter, ik heb aan de Landbouwuniversiteit gestudeerd, dus over koeien hoef je mij niet zoveel wijs te maken. Maar goed, om terug te gaan naar de kostendekkendheid van… Ik hoor een interruptie hier aan de rechterkant.

De heer Braam BVR: Blijkbaar niet alleen over koeien maar ik heb het idee of ze, als het gaat om auto's en fietsen, dat ze daar toch ook moeite heeft als het gaat om een stukje geschiedenis lijkt mij. Maar wellicht kunt u daar nog …

De voorzitter: Mevrouw Alberts.

Mevrouw Alberts GL: Nou, de geschiedenis van de auto en de fiets is mij niet vreemd. Laten we weer verder gaan en naar de afvalstoffenheffing, want daar wou ik toch eventjes nog weer op terugkomen, en de kostendekkendheid daarvan. Want met diftar kun je daar natuurlijk ook naartoe groeien, naartoe werken om daar te komen. En bovendien is het de politieke keuze om dit jaar al per se die 100% te willen halen. Want het is nogal een grote stap die je maakt natuurlijk, van 91% was het naar 100%. En dan ook met alle kosten die er verder nog bijkomen. Dus en dat zijn de politieke keuzes. En wij zouden toch er echt voor willen pleiten, zoals ook in eerste termijnen ook al hebben gehaald om te kijken naar welke schouders kunnen deze lasten dragen? En dan zouden daarom ook onze dekkingsvoorstel om dus niet naar die 100% kostendekkendheid van de afvalstoffenheffing te gaan, om dat dan uit de ozb te halen, om daar wel dat percentage wat het eerder was, om dat terug te brengen zodat je dan toch wel iets meer de ietsje sterkere schouders daarmee belast.

De heer Kooy PvdA: Ik zal het kort houden. Een verzoek aan de wethouder of dat hij de kostenstijging voor het parkeren voor de tweede auto even aan wil houden tot de discussie die we in januari kunnen voeren over … Het is een begroting, ja maar je moet er ook wat voor terug geven. Nu is het alleen maar een kostenverhoging en we hebben het over: we willen geen melkkoe maken. Maar als dat geld nodig is om de begroting te dekken, is het dan wel een melkkoe? Terwijl we het juist hebben gehad over innovatieve toepassingen over wijkbussen en dergelijke andere dingen waar je in de mobiliteitsvisie over kan praten. Dus ja, of het is een melkkoe, of we kunnen het uitstellen en gewoon de discussie later voeren.

De heer Weterings RB: Voorzitter, heel kort. Ik zal een paar high liners gebruiken. 32%, onacceptabel. Eerst gewoon goed onderbouwen, goed onderzoek verrichten waarom Leidschendam Voorburg het wel kan met 1,9%. Waar zit het hem in? Het beeldvorming heb ik het college niet over gehoord. We smijten met miljoenen voor het hart van de stad, we smijten met miljoenen voor allerlei sportparken te gaan realiseren, ook ecobruggen en dergelijke. Dan gaan we toch zo'n bizar hoge verhoging willen doordrukken. Ik raad dat ten zeerste af.

De voorzitter: Een hele korte interruptie van de heer Dolmans.

De heer Dolmans D66: Ik irriteer me hier mateloos aan want de heer Weterings die doet nu een beeld schetsen alsof er met miljoenen gesmeten wordt. Hij ziet gewoon niet het verschil, en dat vind ik echt slecht voor een raadslid, en hij weet het wel maar doet alsof hij het niet weet, dat hij ziet geen verschil tussen investeringen, eenmalige uitgaven en structurele uitgaven op de begroting. Dus u kunt geen appels met peren vergelijken. Ik vind de vergelijking echt schandelijk.

De heer Weterings RB: Voorzitter, ik neem daar kennis van en ik wens hem ook een hele goede nacht zo dadelijk, mijnheer Dolmans. Goed, voorzitter, dan ga ik even door. Het is niet te verkopen aan de burgers om met deze grote verhoging te komen. Zoals ik al zei, inmiddels zo rond de 800 handtekeningen binnen 24 uur opgehaald. Bijna elke partij heeft hier in zijn partijprogramma staan: geen belastingverhogingen. Nou, ik ben heel benieuwd welke volksvertegenwoordigers hier volgende week gehoor aan gaan geven. Dank u wel.

De heer Jense OR: Voorzitter, ik zou graag het antwoord willen krijgen of ik bij de begroting de verwerkingstarieven te zien krijg.

De voorzitter: Oké, dank u wel. Tweede termijn college, kort. De heer Keus.

Wethouder de heer Keus: Even concreet inderdaad de vraag van Beter Voor Rijswijk, voor wat meer inzicht inderdaad tot de totstandkoming van het tarief, waar die uit bestaat en die 100%. In de begroting staat wel welke oorzaken eraan ten grondslag liggen waardoor hij verhoogd is. We hadden het over de tegenvallende subsidie PMD. De kostenstijging bij Avalex bij gelijkblijvend DVO. Maar we hebben het met de heer Van de Laar erover gehad om inderdaad even wat meer inzicht te geven in hoe dat tarief nu is samengesteld. En wellicht geeft dat ook wat referentie ook als dat kan vergelijken met andere gemeenten waar dan de verschillen daarin zitten. Maar daar kunnen we aan gaan werken. Verder, voorzitter heb ik een aantal bezwaren gehoord tegen de afvalstoffenheffing. Ja, ik blijf erbij, volgende week is het politieke debat daarover. Dit is het voorstel van het college. Het staat natuurlijk uw raad vrij om met dekkingsvoorstellen te komen om dit te wijzigen. Nou ja, die zien wij dan tegemoet. Dat was hem volgens mij.

De voorzitter: Dank u wel. Wethouder Lugthart nog in de tweede termijn?

Wethouder de heer Lugthart: Nee, voorzitter. Ik denk dat we de politieke discussie in de gemeenteraad moeten voeren. En daar is volgens mij nog ruimte zat.

De voorzitter: Dank u wel. Tot slot, wethouder Van de Laar. Hij schudt nee.

6. Sluiting

De voorzitter: Dan zijn we aan het einde gekomen van dit Forum.

Vastgesteld in Forum 1 en 3 december 2020,

Voorzitter,

Forumgriffier,